

WTOREK, 6 STYCZNIA 2026 r.

cena 6 zł (5% VAT)

nowiny

RACIBORSKIE

Nr indeksu 38254X | ISSN 1232-4035 | www.nowiny.pl | nr@nowiny.pl | Rok XXXV Nr 1 (1757)

PIŁKARSKA RODZINA

Wyrbów

STRONA 27

MILIONY

NA OCHRONĘ LUDNOŚCI

Państwo rzuciło pieniądze, gminy zostały z problemem

■ Na zdj. wojewoda śląski Marek Wójcik ogląda z samorządowcami i postanką zakupy z rządowej dotacji na ochronę ludności w Pietrowicach Wielkich

CZYTAJ
NA STRONIE
20 - 21

Epokowy zastrzyk pieniędzy na obronę cywilną miał być dla gmin spełnieniem marzeń. Nowe wozy, generatory i systemy alarmowe faktycznie trafiły do gmin, które otrzymały dotacje – ale nie wszędzie. Część samorządów utknęła z dotacjami w pół drogi – ceny poszybowały w górę, a czasu zaczęło brakować. Presja była ogromna – pieniądze z 2025 roku trzeba było wydać i rozliczyć do końca grudnia. Dodatkowo sposób podziału środków zaczął budzić wątpliwości części samorządowców.

Szpital musi zwrócić
pożyczkę Powiatowi STR. 3

STRONA 7

Zainwe-
stowali
w miejski
lokal, ale
ulgi nie
dostaną

Blokada bloku na
Katowickiej STR. 8

Opóźniony budżet
Krzanowic STR. 11

Nędza:
co z pracami
na Suminie? STR. 12

Nerwowa wigilia
w Rudniku STR. 13

Kuźnia będzie magazynować
energię STR. 14

■ Na zdjęciu sąsiedzi
Adam i Ewa

ZWYKŁY
DZIEN
PEŁEN
NIEZWYKŁYCH
HISTORII STR. 18

STRONA 3

MIEJSC
UKRYCIA
jak na
lekarstwo

Michał Woś domaga się od władz wiaduktu w Markowicach. Prezydent Wojciechowicz: pisać każdy może

Prezydent Raciborza, Jacek Wojciechowicz skomentował przekaz posła PiS, Michała Wosia, który na kilku billboardach w mieście atakuje „władzę z PO” (dziś to Koalicja Obywatelska) za brak oczekiwanych zmian w Raciborzu – budowy drugiego mostu na Uldze, czyli kontynuacji budowy Regionalnej Drogi Racibórz-Pszczyna; budowy ronda na tzw. mycie, przy KFC czy wiaduktu w dzielnicy Markowice, bo często zamykany przejazd kolejowy generuje w tym rejonie korki komunikacyjne.

– Pisać każdy może – skwitował wójt miasta w audycji Monitor Samorządowy w Radiu Vanessa.

Zauważył, że polityk PiS miał okazję do załatwienia wskazywanych inwestycji w ciągu 8 lat rządów prawicy.

Co do rozwiązania problemu w Markowicach powiedział, że ten temat ma dłuższą historię, bo 30-letnią i w dzielnicy potrzebny jest nowy ślad drogi wojewódzkiej, a nie wiadukt. Stwierdził, że takowy, z es-

takadą musiałby znaleźć się częściowo na terenie pobliskiej parafii, co jest niemożliwe.

Wojciechowicz powiedział także, że w urzędzie miasta nie zastał żadnych dokumentów potwierdzających jakiegokolwiek starania w sprawie zmiany układu dróg w Markowicach. Dodał, że urząd teraz nad tym pracuje, ale takie przedsięwzięcie wymaga kilku lat działań, a mowa jest dopiero o dokumentacji projektowej.

Tymczasem Michał Woś nie poprzestaje na umiesz-

■ Poseł Michał Woś wytyka rządzącym z politycznej konkurencji PiS-u, że w Raciborzu nie ma inwestycji, a te które są powstały za rządów prawicy

czaniu billboardów w Raciborzu i dokonuje wpisów w komentarzach na Facebooku. Uważa, że „nadszedł czas, żeby władza z PO wzięła się do roboty”.

– Jak długo jeszcze chcą odcinać kupony od inwestycji, które rozpoczęły się w czasach kiedy rządziłszy? Żeby przypomnieć tylko niektóre z naszych projektów: wschodnia obwodnica Raciborza, modernizacja ul. Rybnickiej i ul. Kościuszki, budowa mostu między gminami Rudnik i Nędzą, chodnik i ścieżka rowerowa w Miedoni, nowy

dworzec kolejowy w Raciborzu, przebudowa drogi w Kornowacu i Rzuchowie, w kierunku Rybnika, przygotowanie przebudowy linii kolejowej Kędzierzyn-Chałupki z nowymi stacjami w Raciborzu, nowe samochody i sprzęt ratowniczy dla strażaków OSP, przygotowanie budowy nowej komendy straży pożarnej w Raciborzu, renowacje zabytków (Zamek Piastowski, budynek Sądu, kościoły) – to treść jednego z wpisów internetowych firmowanych przez jego profil fejsbukowy. (oprac. m)

Piórem naczelnego

Mariusz Weidner

Redaktor naczelny Nowin Raciborskich

Czy rondo jest fatamorganą?

Obserwuję ruch na skrzyżowaniu w Raciborzu tzw. mycie, które najłatwiej skojarzyć z działającym w pobliżu KFC. Sądziłem, że jak powstanie w tym rejonie wielki salon meblowy, a zwłaszcza wielosklepowe centrum handlowe, to natężenie ruchu tu znacząco wzrośnie. Stąd jest ta dosyć głośna dyskusja o potrzebie budowy ronda na tym skrzyżowaniu. Owszem, korkuje się ono z samego rana i w godzinach powrotów z pracy, ale poza tym nie jest obciążone ruchem tak, jak się tego obawiano. Może to miłe złego początku, ale może to obraz Raciborszczyzny, która w ostatnich latach się mocno wyludniła i nie ma komu tworzyć tych zatorów komunikacyjnych? Wiele rozwiązałby, wskazywany tu jako niezbędny od kilkunastu lat, prawoskręt z drogi krajowej w ulicę Opawską. Z tego co słyszałem, można było o takie rozwiązanie starać się przy budowie salonu meblowego, dzieląc koszt inwestycji na kilka zainteresowanych podmiotów. Salon powstał, prawoskrętu nie ma. Łatwym do realizacji zadaniem, na które stać budżet miejski jest podniesienie standardu drogi – bajpasu dla DK45, czyli ul. Źródlanej, którą wielu kierowców skraca sobie drogę, objeżdżając krajówkę na zapleczu wodociągów. Kiedy o to pytałem w urzędzie, usłyszałem, że nie ma na to pieniędzy. Pytałem zanim posadzono drzewa na rynku i zafundowano efektowne iluminacje świąteczne. Takich wydatków wcześniej jak jednodniowe imprezy z gwiazdami kosztujące krocie było więcej. Pieniądże zatem były, ale skonsumowano je na inne cele.

Starosta raciborski o rondzie przy KFC: można było powalczyć o to wcześniej

- Wójt Powiatu Raciborskiego powiedział na sesji budżetowej, że przed paru laty była szansa, by przekonać GDDKiA do rozpoczęcia prac nad rondem w skrzyżowaniu przy KFC, tzw. mycie w Raciborzu.
- – Niestety władze miasta zgodziły się na modernizację światła, choć

można było powalczyć o rondo – stwierdził Grzegorz Swoboda. Zadeklarował, że pomoże prezydentowi Jackowi Wojciechowiczowi w staraniach o przebudowę skrzyżowania na DK45.

– Mam zapytania o ruch przy nowym centrum handlowym MPark w Ra-

ciborzu – Ocicach. Tam powinno powstać rondo. My jako Powiat wystosujemy pismo do generalnej dyrekcji. Zmiana organizacji ruchu jest tam konieczna. Przypomnę, że już kiedyś byliśmy zaangażowani w rozmowy na temat ronda w tym rejonie. Były nawet wstępne uzgodnienia, ale wtedy ówczesne władze miasta zgodziły się na sygnalizację świetlną wymuszającą i na tym poprzestano. Niestety. Bo rondo by już tam dziś było, a w międzyczasie powstały nowe placówki handlowe i ruch się zwiększył. Trzeba było wtedy powalczyć – stwierdził przed radą powiatu starosta Swoboda.

Dodał, że urząd miasta w Raciborzu planuje pozwolić na budowę kolejnego obiektu przy skrzyżowaniu i ruch tam będzie rósł.

– Zarówno w kierunku na Krzyżanowice, jak i teraz

■ Starosta raciborski, Grzegorz Swoboda zadeklarował na ostatniej sesji Rady Powiatu Raciborskiego w 2025 roku, że samorząd powiatowy wesprze starania Miasta Racibórz w sprawie budowy ronda na tzw. mycie

na Pietrowice Wielki oraz Krzanowice natężenie ruchu rośnie, dlatego zależy nam jako Powiatowi, aby wspomóc działania prezydenta miasta, by ten ruch inaczej poprowadzić – nadmieniał Grzegorz Swoboda.

W starostwie powiatowym pod koniec listopada w 2025 roku gościł na rozmowach ze starostą Swobodą dyrektor GDDKiA w Katowicach. Wójt Powiatu Raciborskiego w

uzgodnieniu z wójtami i burmistrzami przedstawił mu potrzeby remontowe na DK45 przebiegającej przez ziemię raciborską.

– To są ustalenia z konwentu wójtów. Od wielu lat, z panem wójtem Grzegorzem Utrackim z Krzyżanowic o tym mówimy i jest teraz już formalnie szansa, że pojawią się środki zewnętrzne na budowę ciągów pieszo-rowerowych przy krajówce. Gminy chcą wspólnie z samorządem powiatowym uczestniczyć w przygotowaniu dokumentacji projektowej dla takiej inwestycji – zaznaczył starosta G. Swoboda.

Rozmowy z szefem katowickiego oddziału GDDKiA dotyczyły również nowego śladu DK45 od strony granicy w Chałupkach. – Żeby połączyć, na tzw. zakręcie w Roszkowie, nową drogę w kierunku mostu na Olzie, żeby TIR-y nie musiały jeździć przez Zabełków, Chałupki i Rudyszwałd. Temat jest wciąż otwarty – podsumował na sesji Grzegorz Swoboda. (ma.w)

REKRUTACJA 2026
jobtop
PRACA W AUSTRII

POSZUKUJEMY:

- Murarzy
- Cieśli szalunkowych
- Malarzy
- Kafelkarzy/plytkarzy
- Stolarzy
- Operatorów żurawi obrotowych

JESTEŚMY W POLSCE! Kiedy? – pn. 12.01.2026
Gdzie? – RACIBÓRZ Urban LAB Plac Dworcowy 1
godz. 15.00 – 18.00 *Zapraszamy!*
 Umowa o pracę na austriackich warunkach + darmowe zakwaterowanie
Zainteresowany? Kontakt: +43 660 134 7182 | olborski@jobtop.at

Podpalił kołdrę, pod którą spała żona. 67-latek z Raciborza zatrzymany

Raciborscy policjanci zatrzymali 67-letniego mieszkańca powiatu raciborskiego, podejrzanego o usiłowanie zabójstwa swojej żony. Decyzją sądu mężczyzna został tymczasowo aresztowany na trzy miesiące.

Do zdarzenia doszło w jednym z domów na terenie powiatu raciborskiego. Z ustaleń policjantów wynika, że 67-latek podpalił kołdrę, pod którą spała jego żona. Mężczyzna miał również wszczynać awantury domowe, używać wobec

kobiety wulgarnych słów oraz kierować pod jej adresem groźby pozbawienia życia. Tego samego dnia doszło także do podpalenia siedzenia kierowcy w samochodzie należącym do kobiety.

Zgłoszenie w tej sprawie odebrał dyżurny Komendy Powiatowej Policji w Raciborzu, po czym na miejsce skierowano patrol. Sprawca został zatrzymany i trafił do policyjnego aresztu. Badanie alkometrem wykazało, że miał prawie 2 promile alkoholu w organizmie.

Na wniosek prokuratury sąd zdecydował o zastosowaniu wobec 67-latka tymczasowego aresztu na okres trzech miesięcy. Mężczyzna odpowie za usiłowanie zabójstwa oraz inne przestępstwa związane z przemocą domową.

Policja przypomina, że przemoc domowa jest przestępstwem i nie powinna być bagatelizowana. Każda osoba doświadczająca przemocy lub będąca jej świadkiem powinna niezwłocznie zgłosić to odpowiednim służbom. Szybka reakcja

■ Na wniosek prokuratury sąd zdecydował o zastosowaniu wobec 67-latka tymczasowego aresztu na okres trzech miesięcy. Mężczyzna odpowie za usiłowanie zabójstwa oraz inne przestępstwa związane z przemocą domową.

może zapobiec tragedii i uratować życie.

Osoby dotknięte przemocą w rodzinie mogą skorzystać z dostępnych form wsparcia oferowanych przez instytucje pomocowe.

FK

Szpital w Raciborzu musi zwrócić pożyczkę, którą zaciągnął na głęboką termomodernizację. Nie ma zgody na jej umorzenie

■ Inwestycja związana z głęboką termomodernizacją raciborskiej lecznicy zakończyła się w lipcu 2025 roku

Wniosek o umorzenie pożyczki złożył dyrektor naczelny Szpitala Rejonowego w Raciborzu, Ryszard Rudnik. Dotyczył kwoty 4,3 mln zł.

Zarząd Powiatu Raciborskiego nie wyraził zgody na umorzenie pożyczki w kwocie 4 300 000,00 zł udzielonej przez Powiat Raciborski Szpitalowi na realizację inwestycji pn. „Głęboka modernizacja oraz zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych w budynku Szpitala Rejonowego im. dr. Józefa Rostka w Raciborzu”.

Zarząd wyraził zgodę na przesunięcie terminu spłaty raty pożyczki w kwocie 600 000 zł do końca kwietnia 2026 r. oraz pozostałych rat do końca kwietnia w kolejnych latach. Ponadto zadeklarował, że po spłatach poszczególnych rat pożyczki przez Szpital kwota ta zostanie zwrotnie przekazana na rzecz Szpitala w formie dotacji celowej powiększo-

nej o dodatkowe dofinansowanie w wysokości 600 000 zł.

Oznacza to, że w 2026 r. zostanie udzielone wsparcie finansowe Szpitalowi w kwocie 1 200 000 zł.

Zadanie dotyczące wsparcia finansowego zadań w Szpitalu przez kolejne 7 lat zostanie ujęte w uchwale Rady Powiatu Raciborskiego w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Powiatu Raciborskiego.

Zmiana terminów spłaty wynika z aktualnej sytuacji finansowej raciborskiego szpitala oraz potrzeby zapewnienia mu płynności finansowej niezbędnej do realizacji bieżących i planowanych zadań inwestycyjnych oraz remontowych.

Pożyczka została udzielona Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej Szpitalowi Rejonowemu im. dr. Józefa Rostka w Raciborzu na podstawie uchwały Zarządu Powiatu Raciborskiego z 16 stycznia 2024 r. oraz 22 maja 2023 r.

(m)

Racibórz ma 17 ukryć w budynkach wielorodzinnych oraz 5 w podmiotach gospodarczych

Jak w Raciborzu wygląda sytuacja z przygotowaniem schronów i miejsc ukrycia na wypadek zagrożeń? Ta kwestia zainteresowała radnego miejskiego Piotra Klimę z klubu „Razem dla Raciborza”. Magistrat podał mu liczby oraz informacje, zapowiedział dalsze prace w tej sprawie.

Problematyka budowli ochronnych w Polsce została uregulowana ustawą z dnia 5 grudnia 2024 roku o ochronie ludności i obronie cywilnej, która dokonała nowego podziału obiektów zbiorowej ochrony oraz określiła zasady ich pozyskania.

Do chwili wejścia w życie tych przepisów, na terenie miasta było 17 ukryć w budynkach wielorodzinnych

oraz 5 w podmiotach gospodarczych.

– Planując niezbędną liczbę obiektów zbiorowej ochrony, Miasto Racibórz podjęło działania mające na celu dokonanie bieżącego przeglądu obiektów budowlanych, które mogą zostać uznane za obiekty zbiorowej ochrony – podał radnemu prezydent Raciborza, Jacek Wojciechowicz.

– W kwietniu, przekazaliśmy do Powiatowego Inspektora Budowlanego w Raciborzu oraz Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej 17 wniosków, o sprawdzenie dotychczasowych ukryć pod względem spełnienia lub możliwości spełnienia warunków dla obiektów zbiorowej ochrony – dodał

■ Radny Piotr Klima uzyskał od prezesa miasta informacje na temat schronów i tzw. ukryć na terenie Raciborza

prezydent Wojciechowicz.

Do dnia udzielenia odpowiedzi na zapytanie radnego, nie otrzymano z PINB stanowiska czy wyżej wymienione obiekty spełniają lub mogą spełniać warunki budowli ochronnych. Państwowa Straż Pożarna przekazała do Urzędu Miasta 14 protokołów w tej sprawie.

Do PINB i Straży Pożarnej zostały przekazane również wnioski dotyczące sprawdzenia ukryć zakładowych.

(oprac. m)

Kostka Instalacje
ogrzewanie • klimatyzacja • wentylacja

USŁUGI | MONTAŻ | SERWIS

- pompy ciepła
- klimatyzacja
- kotłownie na gaz i pelet
- rekuperacja
- ogrzewanie
- instalacje sanitarne

tel. 886 803 567 | ul. Marianańska 92 | Racibórz

RYBY ŚWIEŻE I MROŻONE, WĘDZONE Z WŁASNEJ WĘDZARNI

Ponadto oferujemy sałatki rybne, surówki, wyroby własne takie jak śledziki w oleju, tatar ze świeżego łososa, łosoś marynowany gravlax, pasta rybna, owoce morza

SMAŻALNIA OFERUJE SZEROKI ASORTYMENT RYB SMAŻONYCH I GRILLOWANYCH

RACIBÓRZ, UL. ZBOROWA 5A
TEL. 32 415 22 32
RACIBÓRZ, UL. OCICKA 5
TEL. 32 666 0 111

PIENTKA
KREMATORIUM | KOMPLEKS POGRZEBOWY

JEDYNY W PEŁNI NIEZALEŻNY Zakład Pogrzebowy w Raciborzu

www.pogrzeby-pientka.pl

Krematorium • Dom Pogrzebowy
Biuro Obsługi Klienta
Racibórz, ul. Głębczycka 50 (naprzeciw cmentarza)
Kontakt całodobowy:
32 419 83 49 oraz 692 377 976

PKP projektuje remont torów i peronów w Raciborzu. Kolizja z planami miasta, które zbuduje przy dworcu parking na 96 samochodów

■ Prace przy budowie nowego parkingu piętrowego, automatycznego mają ruszyć w Raciborzu w 2026 roku

Remont linii kolejowej Kędzierzyn – Chałupki, która przebiega przez Racibórz jest w fazie projektowania. W grudniu przedstawiciele PKP PLK spotkali się z prezydentem Raciborza i jego zastępczynią, by omówić postęp prac. Okazało się, że inwestycja PKP koliduje z budową centrum przesiadkowego, które magistrat zaplanował przy dworcu.

O spotkaniu z projektantami z PKP poinformował na grudniowej sesji prezydent Raciborza, Jacek Wojciechowicz. – Jaki był efekt tych rozmów? Na jakim etapie jesteśmy? – pytał wójt radny Roman Wałach z Oblicz i klubu „Silny Racibórz”.

Jacek Wojciechowicz wyjaśnił, że spotkanie miało dwa cele. – Chodzi tu jest remont linii kolejowej między Kędzierzyna-Koźle a Chałupkami. Z tej linii nasz fragment raciborski nas interesuje. Omówiliśmy postęp prac na tej linii od Markowic po Sudół. To był jeden temat rozmów, a druga część spotkania do-

tyczyła „wejścia” PKP na działkę, którą my pozyskaaliśmy na mocy umowy z PKP, pod parking rotacyjny na 96 miejsc, przy dworcu. To będzie nasze centrum przesiadkowe, które w 2026 roku chcemy zacząć budować. Część tej działki okazało się, że jest zajęta przez inwestycję – remont

torowiska, peronów, wiaduktów, tuneli – mówił na sesji prezydent Raciborza.

Jacek Wojciechowicz dodał, że doszło do uzgodnień na linii Miasto – PKP PLK. – Wyjaśniliśmy to, już nie ma kolizji. Projektant przeprojektował – przekazał prezydent radnym.

Przewodniczący rady

PRACE SĄ WARTÉ MILIARDY

Planowana inwestycja PKP PLK usprawni podróże i przewozy towarów od Kędzierzyna-Koźla w stronę Chałupki i granicy z Czechami. Zwiększy się dostęp do kolei, dzięki budowie zupełnie nowych przystanków: Racibórz Ostróg i Racibórz Fabryczny. Podróżni skorzystają z wygodnych stacji Kędzierzyna-Koźle, Racibórz i Chałupki, które zostaną dostosowane do obsługi osób o ograniczonej możliwości poruszania się.

Efektom zadania będzie zwiększenie prędkości pociągów ze 120 do 160 km/h dla składów pasażerskich. Pociągi towarowe mogłyby kursować z prędkością do 120 km/h. Skróci się podróż z Kędzierzyna w stronę granicy z Czechami.

Dzięki inwestycji, na tory będą mogły wyjechać dłuższe pociągi – do 780 m. Przebudowa obiektów inżynierskich umożliwi przejazd cięższym składom. Wpłynie to na wzrost efektywności kolejowego transportu. Więcej towarów szybciej i sprawniej wyjedzie z woj. opolskiego i śląskiego w stronę granicy z Czechami. Wartość została oszacowana na kwotę 5,5 mld PLN.

miasta, Mirosław Lenk spytał, czy wiadomo, kiedy remont torów i peronów się rozpocznie? – W 2029 ma się rozpocząć, ale czy ten termin się nie poślizgnie tego nikt nie wie – stwierdził prezydent Raciborza, Jacek Wojciechowicz.

Wypowiedź swego szefa uzupełniła Małgorzata Rudnicka-Głowińska. Potwierdziła, że było to kolejne, typowo robocze spotkanie, skupiono się na fazie projektowej prac przy wiaduktach kolejowych na ulicach: 1 Maja, Bosackiej i Piaskowej w związku z planowaną tam przebudową sieci uzbrojenia.

Radny Roman Wałach spytał jeszcze o wątek dzielnicy Studzienna przy planowanym remoncie linii 177. – Chodzi mi o przejście dla pieszych i przejazd rowerowy przecinający tę linię. Czy państwo macie ten temat w głowie? Czy to jest zaopiekowane? – pytał Wałach. Rudnicka-Głowińska skinęła głową i dodała, że „skinienie oznaczało potwierdzenie”. (ma.w)

W budżecie Raciborza na 2026 rok jest kwota przewidziana na reformę oświaty. To 8 milionów złotych

Sprawę poruszył na grudniowej sesji radny Roman Wałach, który chciał wiedzieć, czy w przyszłorocznym planie wydatków widać koszty reorganizacji sieci placówek oświatowych. Zanim radnemu odpowiedział skarbnik, wtrącił się szef rady Mirosław Lenk i podał, że to kwota 8 mln zł.

Odprawy dla przyszłych emerytów i wydatki na prace budowlane

Miasto Racibórz przygotowuje się na prognozowane, liczne odejścia miejscowych nauczycieli na emeryturę w 2026 roku i konieczność wypłaty im odpraw. W zarezerwowanej w budżecie 2026 kwocie 8 mln zł którą podał Mirosław Lenk, a następnie potwierdzili ją skarbnik Dariusz Holesz i prezydent Jacek Wojciechowicz, zawierają się m.in. środki finansowe przeznaczone na przystosowanie dwóch szkół podstawowych do przyjęcia dzieci przedшкоlnych od roku szkolnego 2026/2027.

Przypomnijmy, że według założeń reformy oświaty w Raciborzu w Szkole Podstawowej nr 15 i w Szkole Podstawowej nr 18 mają być utworzone nowe zespoły szkolno-przedszkolne. Do nich przeniosą się dzieci z zaplanowanych do likwidacji lub zmiany siedziby przedszkoli – P12, P20, P23 i P26.

Na przystosowanie placówek – według informacji podanych na sesji budżetowej – są zaplanowane 2,2 mln zł. Na grudniowym posiedzeniu po raz pierwszy raz wskazano oficjalnie konkretną kwotę na ten cel. Wcześniej – na spotkaniu 6 listopada w sprawie reorganizacji sieci – mowa była o nakładach rzędu kilkuset tysięcy w kontekście danej placówki. Gdy nieco później, na konferencji prasowej pytaliśmy, czy na

przystosowania wystarczy milion złotych, prezydent Jacek Wojciechowicz odparł, że nie chce posługiwać się kwotami, żeby „ten milion” nie zdominował dyskusji o przyszłości raciborskiej oświaty.

Opozycja szacuje, że będzie drożej

W kręgach opozycji wspomniane na sesji 2,2 mln zł odebrano jako kwotę niedoszacowaną. – To nierealne prognozy – ocenił Dominik Konieczny, były wiceprezydent Raciborza odpowiedzialny za działkę remontowo-inwestycyjną. Konieczny wrócił do czasów, kiedy Miasto tworzyło nową placówkę SOWĘ (Strefa Odkrywania Wyobraźni i Aktywności) w SP18. Konieczny podał, że za adaptację dwóch pomieszczeń szkolnych na potrzeby małego „centrum Kopernika” trzeba było wydać z budżetu miasta ok. 1 mln zł. – W przypadku zespołów szkolno-przedszkolnych będzie potrzeba stworzenia nowych sanitariatów, dojdą też nowe place zabaw. Chodzi o dwie lokalizacje. Te planowane 2,2 mln zł nawet w połowie nie zaspokoją realnych potrzeb – ocenił radny Silnego Raciborza.

Urzednicy szybko sięgnęli po rozliczenia dla utworzenia SOWY w SP18 i podali, że wydano tam nie milion, a 745 tys. zł. Przytoczono także koszty niedawnej modernizacji Przedszkola nr 15 przy ul. Kowalskiej, na którą wydatkowano 370 tys. zł.

(ma.w)

Radny sejmiku: boję się, że nie zdążymy z drogą Racibórz – Pszczyna. „Prezydent miasta rwie sobie włosy z głowy”

- Grzegorz Wolnik, radny wojewódzki, szef komisji rozwoju przy Sejmiku mówi, że „czas goni” jeśli chodzi o warunki środowiskowe dla raciborskiego odcinka Regionalnej Drogi Racibórz – Pszczyna.
- Jeśli te stracą ważność, to będzie trzeba uzyskać nową decyzję środowiskową, co oznacza kolejne lata czekania na szybkie połączenie Raciborza z autostradą A1.

„Na Raciborszczyźnie coś niedobrego się podziało”

Wolnik powiedział o tym w Radiu Vanessa, informując o zaplanowaniu w budżecie wojewódzkim 1,3 mld zł na inwestycje w drogi na Śląsku.

Radny uważa, że dokończenie budowy Regionalnej Drogi Racibórz-Pszczyna (RDRP) jest kluczowe dla przyszłości ziemi raciborskiej.

– Żeby ściągnąć inwestorów na ten teren potrzeba dostępu do sieci autostrad. Ostatnio Raciborszczyzna została dotknięta gospodarczo bardzo niedobrymi sytuacjami. Kryzys w Eko-Oknach, upadek Rafako, kłopoty Rafametu – wszędzie gdzieś się coś niedobrego podziało. Dlatego taka aktywizacja powiatu raciborskiego przy pomocy RDRP jest kluczowa – sądzi doświadczony samorządowiec, były szef Sejmiku Województwa Śląskiego.

Wolnik – przewodniczący

komisji rozwoju Sejmiku Województwa Śląskiego zorganizował spotkanie w sprawie dokończenia RDRP z udziałem strony wojewódzkiej i strony samorządowej. – Byli wszyscy władarze gmin leżących na przebiegu RDRP. Wiele rzeczy udało nam się posunąć do przodu. A mam wrażenie że dotąd były dwie okopane na swoich stanowiskach strony. Dziś stanowiska są zbliżone – podkreślił w Radiu Vanessa radny G. Wolnik.

Liczy, że prezydentowi Raciborza uda się wykonać dokumentację etapu Rybnik-Rydułtowy. – Tu też był problem wcześniej – zaznaczył Wolnik.

Wolnik obawia się o termin ważności decyzji środowiskowej

Dodał, że samorzady goni czas, bo chodzi o aktualność decyzji środowiskowej dla odcinka Racibórz-Rydułtowy. – Będzie ważna jeszcze

około dwóch lat, a jak wygaśnie, to jesteśmy w polu – ocenił G. Wolnik. Dokumentację środowiskową będzie wtedy trzeba wykonać na nowo – to nie tylko dodatkowe koszty, ale przede wszystkim czas, liczony w latach.

– Przez 5 lat minionej kadencji lider konsorcjum gminnego – Racibórz – nie zrobił w tej kwestii nic i dlatego tu jest puste pole i do dziś jest kłopot z PKP PLK, które nie zgadza się na likwidację linii kolejowej biegnącej przez raciborski Dębicz, gdzie ma bieć RDRP. Protestują lokalni miłośnicy kolei, którzy mówią, że warto tę linię utrzymać. Moim zdaniem nie, ona tu już nie wróci – twierdzi Grzegorz Wolnik, radny śląskiego Sejmiku.

Przypomina, że kiedyś była to linia do przewozu łupka kopalnianego. – Mielśmy tam wożony kamień kopalniany, ale dziś tam się pewnie już nic nowego nie wydarzy. Natomiast budowanie z powodu obecności linii kolejowej potężnych obiektów inżynierskich, żeby przejść nad nieczynną linią kolejową, to jest absolutnie nieracjonalne – sądzi Wolnik.

„Niby są obietnice,

ale ciągle tego nie zrobiono”

W budżecie województwa na 2026 rok jest zabezpieczonych 150 mln zł na kontynuację RDRP.

– Na początek to jest wystarczająca kwota, żeby wyjść z Rybnika do Rydułtów. Natomiast ten kolejny etap, to boję się, że możemy z nim nie zdążyć. Należy założyć taką opcję, wtedy trzeba będzie szukać nowych źródeł, a to będzie nowa perspektywa finansowa UE. Oby nam się udało zrobić III etap – rydułtowski i potem zostanie kwestia I etapu, tego raciborskiego – stwierdził w Radiu Vanessa G. Wolnik.

Oczekuje jak najszybciej na decyzję kolei w sprawie likwidacji torów na Dębiczu. – Najgorszy jest ten stan zawieszenia, jaki mamy, bo niby są obietnice, że formalnie ją zlikwidują, ale ciągle tego nie zrobiono.

Niezmiernie ważna jest ta sprawa. Trzeba robić co można, poprzez lobbing środowisk samorządowych, a także intensywną pracę nad dokumentacją. Prezydent Raciborza pewnie rwie sobie włosy z głowy, bo w tej kwestii zastał puste pole po poprzedniku – podsumował radny wojewódzki, Grzegorz Wolnik.

Prezydent Jacek Wojciechowicz o tym, co go najbardziej wkurza w sprawie budowy drogi Racibórz – Pszczyna

Prezydent Raciborza Jacek Wojciechowicz liczy, że w pierwszym kwartale 2026 roku ostatecznie rozstrzygnie się kwestia zgody PKP na likwidację torowiska na Dębiczu, fragmentu linii kolejowej nr 176.

Zbudują Rydułtowy, zbuduje Kornowac, tylko Racibórz zbudować nie może

Jacek Wojciechowicz mówił we wtorek 30 grudnia w Monitorze Samorządowym Radia Vanessa o jego zdaniem najważniejszej inwestycji dla Raciborza – dokończeniu budowy Regionalnej Drogi Racibórz-Pszczyna. Do zbudowania zostały trzy jej odcinki – rydułtowski, kornowacki i raciborski.

– Prowadzimy inwestycję w imieniu marszałka województwa jeśli chodzi o dokumentację projektową. Niestety przez ostatnich kilkanaście lat nic się w tej sprawie nie działo. My teraz zrobiliśmy przetarg na dokumentację odcinka rydułtowskiego i tam już trwa uaktualnianie dokumentacji – powiedział prezydent Raciborza.

Wojciechowicz zakłada, że w 2027 roku powinna zacząć się budowa odcinka rydułtowskiego. – O kilka kilometrów przybliży on nam tę drogę, czyli dostęp do autostrady A1 do Raciborza, ta czteropasmowa droga zbliży się do nas i nie będzie już trzeba stać na światłach w Rydułtowach – prognozował J. Wojciechowicz w Radiu Vanessa.

Powiedział też, że z początkiem 2026 roku powinna się zacząć aktualizacja dokumentacji kolejnego odcinka – kornowackiego.

Nadzieja w obiecanej rozmowie z ministrem. Załatwił ją sam Tusk

Włodarz Raciborza wierzy, że w I kwartale 2026

roku uzyska decyzję PKP o likwidacji linii kolejowej nr 176. – To nam pozwoli na aktualizację projektu który posiadamy dla odcinka raciborskiego, od ulicy Piaskowej do Kornowaca – tłumaczył w radiu prezydent Wojciechowicz.

Podkreślił, że już kilka miesięcy temu wyszło z ministerstwa infrastruktury pismo do PKP żeby kolejarzy wystąpili o likwidację linii nr 176.

– Nie wystąpili. My naciskamy wszelkimi możliwymi sposobami o tę likwidację. Ja po ostatniej rozmowie z premierem Tuskiem mogę powiedzieć, że czekam na spotkanie z ministrem infrastruktury i mam nadzieję, że po tej rozmowie sprawa będzie rozwiązana, że nastąpi to z początkiem nowego roku – stwierdził w Monitorze Samorządowym Jacek Wojciechowicz.

– Wolałbym żeby to było szybciej, bo to nie jest tempo które mogłoby być, bo moglibyśmy już aktualizować ten projekt naszego odcinka, który posiadamy. – To jest najbardziej wkurzające, że mówimy o likwidacji linii która się sama zlikwidowała, gdyż kilkanaście lat nie jest używana, a blokuje nam zupełnie bez powodu możliwość użycia gotowego projektu który leży na stole, wymaga jedynie aktualizacji. Wtedy samorząd województwa przystąpiłoby do budowy tego odcinka RDRP.

Obawy, że może się nie udać, że braknie czasu, pieniędzy, to one zawsze są, dlatego trzeba zabiegać, żeby te środki na tę drogę były w budżecie wojewódzkim przeznaczone. To jest droga przez Subregion Zachodni, a my wiemy ile się na terenie całego województwa buduje dróg i dobrze byłoby żeby RDRP została ukończona – podsumował Jacek Wojciechowicz w Radiu Vanessa. (ma.w)

Muzeum przygotowuje dużą wystawę multimedialną o historii Raciborza. Od pradziejów po XX wiek

Muzealnicy ekscytują się nowym projektem, ale brakuje pieniędzy na przystosowanie pomieszczeń, w których pojawi się ekspozycja. Radny Dawid Waclawczyk zauważył, że Miasto posługuje się dziwną logiką inwestycji – wprawdzie wystawa, a później kucie ścian i instalacja kaloryferów.

Waclawczyk, który był wiceprezydentem miasta, gdy Muzeum zaczynało starania o środki zewnętrzne na organizację wystawy mówił ostatnio na sesji, że w dofinansowanym projekcie nie zawiera się ogrzewanie pomieszczeń i wymiana stolarki okiennej. – Tymczasem wprawdzie to należy wymienić, a dopiero potem

urządzać wystawę. Czy są na to środki zabezpieczone w budżecie? – pytał przy planowaniu wydatków miejskich na 2026 rok.

Wyjaśnień udzielał obecny podczas obrad dyrektor placówki, Romuald Turakiewicz. – Ta wystawa jest ważną inwestycją dla miasta, bo nie ma w Raciborzu wystawy historycznej od pradziejów miasta po XX wiek. Będzie kosztowała 650 tys. euro i to będzie nowa wystawa multimedialna. Taki jest dziś wymóg, żeby adresować ją do dzieci i młodzieży. Staraliśmy się pozyskać 1,8 mln zł na prace w całej kamienicy muzealnej. Choć projekt został pozytywnie oceniony,

to nie było alokacji środków. Mało realne jest, że te pieniądze się pojawią. Udało nam się przekonać urząd do założenia 100 tys. zł na windę, gdyż dostępność jest warunkiem koniecznym pozyskania środków unijnych – tłumaczył Turakiewicz.

Przyznał, że problem jest z inwestycją w wymianę ogrzewania i remont stolarki okiennej. – Chciałbym tej realizacji, ale pozostaje mi tylko prosić o pozyskanie środków – dodał szef Muzeum.

Prace nad wystawą potrwają do końca 2028 roku, ale umowę o dofinansowanie dyrektor podpisze w styczniu 2026 roku.

Radny Dawid Waclawczyk skierował wniosek do prezydenta miasta Jacka Wojciechowicza, żeby odwrócono plan, że wprawdzie wystawa, a później kujemy ściany i kładziemy kaloryfery, bo logika inwestycji jest taka, żeby to robić za jednym razem. – Proszę załatwić sprawę sali pod nową wystawę – podsumował radny.

– Budżet realizujemy cały rok i nie ma miesiąca jak go nie zmieniamy. Rozwój sytuacji dochodowej i wydatkowej pozwoli nam spojrzeć na istotne elementy, takie jak przypadek wystawy w Muzeum – poinformował przewodniczący rady miasta, Mirosław Lenk. (red)

Dyrektor Zamku – Elżbieta Kula zastąpi Roberta Myśliwego w Powiatowym Domu Kultury. Radny pyta, czy będzie pracowała na dwóch etatach?

- Starosta raciborski poinformował na sesji o rezygnacji Roberta Myśliwego z funkcji dyrektora PDK, którą pełnił od połowy czerwca tego roku.
- – Chciałbym podziękować mu za lata świetnej współpracy życzyć mu wszystkiego dobrego – powiedział Grzegorz Swoboda. Dodał, że chwilowo Myśliwego zastąpi Elżbieta Kula – dyrektor Zamku Piastowskiego.

■ Dyrektor Zamku Piastowskiego, Elżbieta Kula (w środku) zostanie dyrektorem Powiatowego Domu Kultury i od 1 stycznia będzie pełnił obie funkcje. Po lewej – wicedyrektor Zamku Piastowskiego, Grzegorz Wawoczny

– Musimy zapewnić dal-
sze poprawne funkcyjono-
wanie placówki. Dlatego
zarząd powierzył dyrekto-
rskie obowiązki – chwilowo
– pani dyrektor Zamku Pia-
stowskiego, Elżbiecie Kuli.
Będzie pełniła obowiązki
dyrektora PDK – podał na
sesji grudniowej starosta
raciborski.

Zdziwił się radny Tomasz
Kusy. – Dyrektor Zamku bę-
dzie też dyrektorem PDK?
Jak to ma wyglądać? – spy-
tał starostę. Ten odparł, że

na chwilę obecną zarząd
powiatu zabezpiecza funk-
cjonowanie PDK.

– Będzie dyrektorem i na
Zamku i w PDK? – dopyty-
wał T. Kusy.

– Pan Robert Myśliwy
ma tylko 2 tygodnie wypo-
wiedzenia, to okres bardzo
krótki, a potrzebna jest sta-
bilizacja naszych działań w
PDK. Do 1 stycznia trzeba
przejąć stanowisko. Stąd
decyzja. Jak cokolwiek się
pojawia, to dziś zapewniamy
stabilizację. Tylko o to chodzi
– wyjaśniał radnym starosta.

Radny Krzysztof Bajerski

spytał o pilny tryb podjęcia
takiej decyzji, bo o odejściu
Roberta Myśliwego było
wiadomo już z początkiem
miesiąca. – A kiedy będzie
nabór na stanowisko dy-
rektora PDK? Jakie są plany
wobec PDK? – pytał.

Starosta odparł: będziemy
informowali, zabezpieczamy
my placówkę po 1 stycznia.

Kusy spytał, czy Elżbieta
Kula będzie pracowała na
dwóch etatach? – Ma po-
wierzone obowiązki i ma
zwiększony zakres. Do jej
obowiązków należy pro-
wadzenie Zamku i pełnie-
nie obowiązków dyrektora
PDK – odpowiedział Grze-
gorz Swoboda.

– W dwóch instytucjach

Myśliwy złożył rezygnację

17 czerwca 2025 r. Zarząd Powiatu Raciborskiego po-
wołał Roberta Myśliwego na stanowisko dyrektora Po-
wiatowego Domu Kultury w Raciborzu, na okres od dnia
1 lipca 2025 r. do dnia 30 czerwca 2030 r. Pismami z
dnia 24 i 25 listopada tego roku Robert Myśliwy złożył
rezygnację z funkcji dyrektora Powiatowego Domu Kul-
tury w Raciborzu, z dniem 31 grudnia 2025 r. Zarząd
Powiatu Raciborskiego zapoznał się z jego pismami, na
posiedzeniu 2 grudnia 2025 r. 9 grudnia zarząd odwołał
Roberta Myśliwego ze stanowiska dyrektora Powiatow-
ego Domu Kultury w Raciborzu, z dniem 31 grudnia
2025 r. Odwołanie nastąpiło na własną prośbę dyrekto-
ra Powiatowego Domu Kultury w Raciborzu. Uchwała
zarządu powoduje rozwiązanie stosunku pracy na mocy
porozumienia stron powstałego na podstawie powoła-
nia na czas określony 5 lat.

będzie dyrektorem? – wciąż
dociekał Tomasz Kusy.

– Ja mam to szczęście, że
mam wspaniałą kadrę i pani
Elżbieta Kula jest wspania-
łą osobą i poradzi sobie –
stwierdził Swoboda.

Krzysztof Bajerski zapy-
tał, czy planowane jest po-

łączenie PDK z Zamkiem
Piastowskim?

– Na chwilę obecną
gwarantujemy popraw-
ne działanie placówki po
1 stycznia. Jeśli cokolwiek
będę wiedział to poinfor-
muje – zakończył G. Swo-
boda. (ma.w)

Radny powiatowy Bajerski krytykuje doraźne naprawy mostu na Rudzkiej. „Potrzeba trwałego usunięcia przyczyn problemu”

Radny z klubu „Lep-
szy Powiat”, Krzysztof
Bajerski zwrócił się
do starosty raciborskie-
go z interpelacją w spra-
wie powtarzających się
uszkodzeń nawierzchni
jezdni w rejonie mostu
w ciągu ulicy Rudzkiej w
Raciborzu. Ten most pod-
lega Zarządowi Dróg Wo-
jewódzkich.

– Od dłuższego czasu w
obrębie przedmiotowe-
go obiektu mostowego,
prawdopodobnie w rejonie
dylatacji, dochodzi do re-
gularnych uszkodzeń na-
wierzchni jezdni. Pomimo
podejmowanych doraźnych
napraw problem powraca
cyklicznie, co wskazuje, że
stosowane działania mają
charakter tymczasowy i
nie prowadzą do trwałego
usunięcia przyczyny degra-
dacji nawierzchni – uważa
Krzysztof Bajerski.

Jego zdaniem stan ten:

- negatywnie wpływa na bezpieczeństwo uczestników ruchu drogowego,
- obniża komfort jazdy oraz powoduje utrudnienia komunikacyjne,
- a jednocześnie generuje kolejne koszty związane z powtarzającymi się naprawami w tym samym miejscu.

W związku z powyższym
radny Bajerski zwrócił się z
prośbą o podjęcie przez sta-
rostę raciborskiego, Grzego-
rza Swobodę interwencji u
właściwego zarządcy drogi
i obiektu mostowego w celu
przeprowadzenia szczegó-
łowej analizy przyczyn po-
wtarzających się uszkodzeń
nawierzchni.

– Zasadne wydaje się
rozważenie wykona-
nia ekspertyzy technicz-
nej obejmującej stan
nawierzchni, elementów
konstrukcyjnych mostu

■ Radny powiatowy Krzysztof Bajerski alarmuje, że na moście nad Kanalem Ulgi, na ulicy Rudzkiej dochodzi do regularnych uszkodzeń nawierzchni jezdni

oraz ewentualnych urzą-
dzeń dylatacyjnych, a na-
stępnie podjęcie działań
prowadzących do trwałego
usunięcia przyczyny pro-

blemu, a nie wyłącznie do
kolejnych, krótkotrwałych
napraw – napisał w inter-
pelacji Krzysztof Bajerski.

Prosi również o infor-
mację, czy planowane są
prace remontowe lub mo-
dernizacyjne o charakterze
kompleksowym w obrębie
wskazanego obiektu oraz
w jakim przewidywanym
terminie mogłyby one zo-
stać zrealizowane?

Zwracam uwagę, że dal-
sze odkładanie rozwiąza-
nia problemu w sposób
systemowy może prowa-
dzić do pogorszenia stanu
technicznego obiektu oraz
zwiększenia kosztów jego
utrzymania w przyszłości –
podsumował radny Powia-
tu Raciborskiego.

Odpowiedź na interpela-
cję złożoną 16 grudnia nie
wpłynęła do końca 2025
roku. Zarząd Powiatu Raci-
borskiego skierował uwagi
radnego do zarządcy mostu
– ZDW Katowice. (red)

aquaBrax SZYMOCICE

25 STYCZEŃ NIEDZIELA

START OD 16:00 DO 20:00

Biesiada Seniorów

z okazji Dnia Babci i Dziadka

120 ZŁ OD OSOBY | NA POWITANIE DRINK LUB LAMPKA WINA | START OD 16:00 DO 20:00 | POCZESTUNEK DLA SENIORÓW

IMPREZĘ POPROWADZI HAPPY JEDROWSKI SHOW ORAZ PIOTR SCHOLZ

32 415 75 85 OŚRODEK AQUABRAX, GLIWICKA 37, SZYMOCICE
Bilety dostępne stacjonarnie w ośrodku AquaBrax i restauracji Braxton

Zainwestowali w miejski lokal

200 tys. zł. Chcą go wykupić, ale urząd nie chce słyszeć o bonifikacie

Nawet 70% mniej zapłacą magistratowi lokatorzy mieszkań komunalnych, którzy zdecydują się na ich wykup od 1 stycznia 2026 roku. Na takie ulgi nie mają co liczyć przedsiębiorcy, właściciele kilku przedszkoli terapeutycznych z Raciborza. Starą pocztę przy Opawskiej zmienili w nowoczesną salę terapeutyczną, chcieliby ten lokal na własność.

Na wieść o bonifikatach się ucieszyła, ale diabeł tkwił w szczegółach

Ten temat zgłosiła prezydentowi Jackowi Wojciechowiczowi na spotkaniu w Raciborskiej Izbie Gospodarczej Beata Kalinka-Kałdońska prowadząca z mężem niepubliczne przed-

szkola terapeutyczne przy ulicy Kochanowskiego, Długiej oraz Gimnazjalnej.

Małżonkowie otworzyli także nową salę w „starej pocztce” przy ulicy Opawskiej, w wyremontowanej kamienicy. – Bardzo długo na to czekaliśmy i jesteśmy przeszczęśliwi, bo to miejsce idealnie się wpasowuje w nasze potrzeby. Ci, którzy tamtędy przejeżdżają, widzą z daleka naszą witrynę – mówiła.

– Moja mama zadzwoniła do mnie mówiąc: „Słuchaj, jest 70% zniżki na zakup lokalu”. Jak się jednak okazało – nie do końca – żałowała pani Beata. Miasto wprowadza od 1 stycznia wysokie bonifikaty przy wykupie lokali komunalnych, ale mieszkaniowych, a nie użytkowych.

Miejska wycena lokalu jest wysoka, a nakładów najemcy nie uwzględniono

– Czy są szanse i kiedy będzie możliwość, aby wykupić ze zniżką lokal, w który zainwestowaliśmy w tym

■ Beata Kalinka-Kałdońska prowadzi z mężem przedszkola terapeutyczne w Raciborzu. O problemie jaki napotkała w sprawie starej poczty przy Opawskiej opowiedziała na spotkaniu Raciborskiej Izby Gospodarczej w grudniu 2025 roku.

momencie ponad 200 000 zł własnych środków? Wycena została dokonana, jest ona bardzo wysoka, a nasze nakłady finansowe w ogóle nie zostały w niej ujęte. Osoby, które mieszkają w Raciborzu od lat, wiedzą, w jakim stanie był lokal przy ulicy Opawskiej, kiedy przejmowaliśmy go w 2020 roku. To była stara poczta. Zburzyliśmy wszystko do zera. Do dzisiaj nie ma tam ogrzewania miejskiego, mamy tylko ogrzewanie

elektryczne – mówiła na spotkaniu przedsiębiorców Beata Kalinka-Kałdońska.

– Porzuciliśmy już kwestię pytań o możliwość podłączenia ogrzewania z miasta. Natomiast najważniejszą rzeczą dla prowadzenia naszych biznesów jest stabilna sytuacja lokalowa. Czy my, jako osoby wynajmujące lokale od miasta, możemy na coś liczyć? Jesteśmy chętni do zakupu tego lokalu, ale bardzo byśmy chcieli, aby ktokolwiek wziął pod uwa-

gę nasze nakłady finansowe. Argument z wydziału lokalowego w urzędzie miasta jest typu: „Sprzedajemy lokale po takiej wycenie, a w lokalach na parterze nie jest brany pod uwagę wkład własny najemcy”. Jest to dla nas trudne do zaakceptowania – przyznała przedsiębiorczyni.

– Jeśli ktoś mi mówi, że nie musiałam go remontować, to pytam: jak miałam prowadzić działalność w 2020 roku, gdy były tam jeszcze stare okienka pocztowe, nie remontując tego i nie wkładając w to 200 000 zł? Bardzo byśmy chcieli, żeby ktoś to uwzględnił. Czy jest szansa na zakup lokalu ze zniżką, mając na uwadze ten spory wkład? – dopytywała na spotkaniu RIG w Urban Labie.

Kiedy Wojciechowicz zaczął pracę w urzędzie, zasady sprzyjały przedsiębiorcom

Oto co odpowiedział jej prezydent Raciborza, Jacek Wojciechowicz:

Jeśli chodzi o kwestię zapisów w umowach, to obecnie to badamy. W latach 1990 – 1994, kiedy miałem okazję pracować w raciborskim urzędzie, umowy na wynajem lokali były konstruowane tak, że w momencie odstąpienia od umowy czy zakończenia działalności, wszystkie poniesione nakłady były brane pod uwagę przy rozliczeniu – zarówno gdy ktoś kupował lokal, jak i gdy go opuszczał, zostawiając te nakłady w środku. Takie były wtedy zasady. Od tamtego czasu trochę się zmieniło. Dzisiaj te umowy są tak skonstruowane, że właściwie nakłady najemcy w żaden sposób nie są wliczane jako jego wkład. Tak jak mówię, badamy to, bo w moim rozumieniu nie jest to uczciwe w relacji samorząd – przedsiębiorca. Trzeba poszukać złotego środka, rozważyć powrót do dawnych zasad lub szukać innego wsparcia.

(ma.w)

Czy w 2026 roku Miasto Racibórz przytnie wydatki na płace w swoich jednostkach?

Radny Dominik Konieczny z klubu Silny Racibórz w raciborskiej radzie miasta znalazł w zapisach Wieloletniej Prognozy Finansowej dla Miasta Racibórz zapisy świadczące o zamiarze redukcji wypłat lub zatrudnienia w jednostkach samorządu. Wątpliwości byłego wiceprezydenta próbował rozwiązać na sesji skarbnik Dariusz Holesz.

– W 2025 roku nakłady na wynagrodzenia i pochodne wyniosły 143 975 309 zł. Natomiast w 2026 roku ta pozycja zawiera kwotę 141 955 201 zł. To ponad 2 mln zł mniej. Czy to oznacza zwolnienia w jednostkach Miasta? Czy to wiąże się z

obniżką wynagrodzeń pracowników? – pytał Dominik Konieczny.

Skarbnik wyjaśnił, że radny Konieczny odczytał dane z projektu WPF na 2025 rok. – Tam są stare dane, które na sesji budżetowej zmienimy na nowy WPF.

W tym projekcie te wydatki są w kwocie 143 325 000 zł. – Czyli są wyższe – w pierwszej wypowiedzi to przewodniczący rady Mirosław Lenk, a skarbnik D. Holesz to potwierdził. Nikt tu nie zwrócił uwagi na to, że podana na sesji kwota jest jednak niższa od tej z WPF z 2025 roku – o ponad 650 tys. zł.

Skarbnik wyjaśnił jeszcze, że dopiero uchwała o WPF, która powstanie na podstawie danych do projektu budżetu na 2026 rok uwzględni dane wynika-

jące ze zmiany w budżecie.

– Przyjmując myśl, którą sugeruje pan radny to wtedy musielibyśmy wszystkie dane, również te dotyczące udziału w PIT, CIT, w subwencji wprowadzać już w tej nowej uchwale. Inaczej nie ma takiej możliwości. Dlatego nowy WPF jest w zupełnie innych wartościach, zdecydowanie wyższych we wszystkich danych, dochodach i wydatkach – zapewniał skarbnik.

– Na ten moment rozu-

■ Radny Dominik Konieczny pytał skarbnika Dariusza Holesza o różnice w zapisach w Wieloletniej Prognozie Finansowej dla Raciborza

miem, że to wystarcza panu radnemu – skwitował przewodniczący Mirosław Lenk

i zakończył dyskusję. Zmiany na sesji przegłosowano.

(ma.w)

Wszyscy podatnicy Raciborza mogą zapłacić za decyzję o zielonej przestrzeni dla jednego osiedla

Po tym jak prezydent Wojciechowicz pomógł lokatorom z ul. Wileńskiej i powstrzymał inwestora przed zabudową zieleni, kolejni raciborzanie domagają się takich samych przywilejów przy swoich blokach.

Na grudniowej sesji rada miasta głosowała po myśli mieszkańców osiedla z Katowickiej. Ta decyzja może obciążyć budżet miasta, bo inwestor – PGL DOM chciał tam zbudować nowy budynek wielopiętrowy. Ma prawo do odszkodowania.

Plan zagospodarowania obowiązujący na Katowickiej przewiduje przeznaczenie terenu pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną. Zmiana planu ma na celu zachowanie terenu jako terenu zieleni urządzonej.

Jeszcze przed głosowaniem na sesji budżetowej radny Dominik Konieczny zwrócił uwagę na możliwość roszczeń finansowych ze strony właściciela terenu, bo nowe zapisy są mniej korzystne niż to co aktualnie tam obowiązuje. – Czy oszacowano skutki finansowe podjęcia uchwały? – spytał podczas grudniowych obrad.

Właściciel terenu zaprotestował

Zareagował przewodniczący rady, Mirosław Lenk powołując się na pismo właściciela działki – PGL DOM. – Nie zapowiadają wprost, że będą ubiegać się o odszkodowanie, ale protestują, że pogarszamy zapis planu i nieruchomości traci na wartości, co można wyliczyć. Można się spodziewać roszczenia i takie żądanie może być skuteczne – przyznał Mirosław Lenk.

D. Konieczny ponowił swoje pytanie: czy zdefiniowano i oszacowano ryzyka? On chciał wiedzieć z

■ Osiedle wieżowców przy ulicy Katowickiej w Raciborzu. Inwestor chciał tam postawić kolejny blok mieszkalny, ale urząd miasta go zablokuje zapisem w planie zagospodarowania przestrzennego

czym wiąże się zagłosowanie „za”.

Lenk dodał, że prezes Marek Sanecznik z PGL Dom oczekuje możliwości kontynuacji funkcji mieszkaniowej wielorodzinnej na Katowickiej. – Tam jest od lat protest mieszkańców, którzy nie chcą nowej zabudowy. Doszło do częściowego kompromisu, gdy powstał parking. Słyszałem, że są plany zabudowy garażowej, ale PGL DOM pisze o nowym budynku mieszkalnym – kontynuował Mirosław Lenk.

Prezydent spełnił życzenie mieszkańców

Szef rady przyznał, że popierając projekt uchwały przedłożony przez prezydenta Wojciechowicza, rada bierze na siebie skutki takiej decyzji, w tym skutki finansowe.

– To jest robione na wniosek mieszkańców. Widzę kontynuację polityki spółki PGL Dom, która wszystkie tereny, które należą w całości lub części do niej próbuje zabudować. Na Wileńskiej się z nimi zamieniliśmy, ale

nie jesteśmy w stanie ciągle zamieniać się terenami bo ich nie mamy aż tyle – zaznaczył Mirosław Lenk podczas sesji budżetowej.

Radny Konieczny upierał się przy swoich oczekiwaniach i chciał poznać skutki finansowe zmiany planu zagospodarowania. – Należy podać radnym czy to roszczenie wyniesie 100 tysięcy zł czy 1 mln zł, czy więcej, a także czy jest ta kwota w budżecie na 2026 rok – mówił.

Kierunek wskazano przed dwoma laty

O tym, że już we wrześniu 2023 roku, kiedy wiceprezydentem był Dominik Konieczny, przyjęto na sesji kierunek zmian na Katowickiej, który teraz jest kontynuowany, przypomniła wiceprezydent Małgorzata Rudnicka-Głowińska.

Mirosław Lenk wtrącił, że metr kwadratowy gruntu pod zabudowę mieszkaniową kosztuje na rynku nieruchomości 150-170 zł, a pod zieleni parkową „jest pewnie o jakąś stówkę mniej”. – To można przeliczyć. Pewnie przegramy spór o takie roszczenie i trzeba będzie

zapłacić – mówił były wóldarz Raciborza przez trzy kadencje.

Michał Fita hamował przewodniczącego przed podawaniem jakichś kwot, mówiąc, że jeszcze to kogoś skusi do zgłoszenia się w urzędzie po pieniądze.

Kto chce się przypodobać, musi wiedzieć, że to kosztuje

Lenk stwierdził, że dając zgodę na blokowanie budowy na Wileńskiej, rada udzieliła prezydentowi Wojciechowiczowi mandat do tożsamyh zmian w innych lokalizacjach miasta.

Jacek Wojciechowicz oznajmił, że wiedza o tym, że zmiana w planie obniży wartość terenu, jest podstawowa. – Ci co zaczęli ten proces (czyli poprzednie władze – przyp. red.) byli tego świadomi, a chodziło o przypodobanie się mieszkańcom. To zawsze jest kosztowne – cierpko skomentował decyzje ekipy Dariusza Polowego. – To jest dobrze przemyślane. Skoro w poprzedniej kadencji to przeszło, to ta sama in-

tencja jest dziś utrzymana – podsumował.

Prezydent Wojciechowicz przyznał jeszcze, że decyzja rady może spowodować domaganie się wypłaty odszkodowania ze strony właściciela.

Mirosław Lenk przypomniał, że w 2023 roku to nie był projekt radnych, ale rada go wtedy poparła. – Powinniście już na tamtym etapie oszacować poziom ewentualnych roszczeń i nie spychać tego na obecne władze, bo szkoda czasu się o to spierać. Rada miała świadomość wtedy i dziś, że to będzie kosztować – wspierał Wojciechowicza szef rady.

Wóldarz liczy na niski rachunek

Prezydent powiedział, że zrobiono to na zasadzie: będzie się martwił kto inny. – Koszty już są, bo sama procedura zmian generuje określone środki z budżetu. Byłoby idealnie jakby to było już policzone, ale to jest prosta zamiana funkcji. Miejmy nadzieję, że to nie są ogromne środki, bo teren nie jest duży – podsumo-

wał dyskusję Jacek Wojciechowicz. Przy głosowaniu jedynym radnym, który wstrzymał się przed poparciem propozycji prezydenta był Dominik Konieczny.

Miejsce pod nową tężnię

Prezydent Wojciechowicz przygotowując projekt tej uchwały nie uwzględnił uwagi złożonej w trakcie konsultacji społecznych – 14 listopada 2025 r. dotyczącej sprzeciwu wobec planowanego przeznaczenia działki przy Katowickiej (nr 621/14) pod zieleni urządzonej. Uzasadnił to tak: celem planu jest zachowanie istniejącej zieleni pomiędzy 11 – kondygnacyjnymi budynkami mieszkalnymi wielorodzinnymi. Teren ma służyć rekreacji i wypoczynkowi, z możliwością realizacji terenowych urządzeń sportowych i rekreacyjnych oraz tężni solankowych dla okolicznych mieszkańców oraz zapewnienia odpowiedni udział powierzchni biologicznie czynnej.

(ma.w)

151 OSÓB NIE CHCE ZABUDOWY WZGÓRZA LIPKI W BRZEZIU

„Żeby rada już nigdy nie obradowała na ten temat”

Prezydent Jacek Wojciechowicz chciał, by rada zgodziła się na rozpoczęcie prac planistycznych nad zabudową punktu widokowego w dzielnicy Raciborza. Po spotkaniu z mieszkańcami przeniósł podjęcie tej decyzji na poświęcony termin.

Czy temat zabudowy tej części Brzezia można uznać za zamknięty?

Na początku sesji budżetowej wóldarz Raciborza zdecydował o wycofaniu z porządku obrad projektu uchwały o planach zabudowy wzgórza Lipki na Brzeziu. O doprecyzowanie decyzji Jacka Wojciechowicza poprosił radny Dawid Waławczyk, mieszkaniec Brzezia, członek klubu „Silny Racibórz”.

– Czy pan definitywnie się wycofuje z procedowania tego projektu uchwały i temat zabudowy Brzezia należy uznać za zamknięty? – spytał były wiceprezydent miasta. Zwrócił uwagę, że temat wywołał potężny protest mieszkańców i zabrano w dzielnicy 151 podpisów w tej sprawie zaledwie w kilka dni. –

W Brzeziu są przeciw zabudowie Lipki – podkreślił na sesji Dawid Waławczyk.

Jacek Wojciechowicz odparł, że dzień przed sesją spotkał się z przedstawicielami mieszkańców Brzezia i ci przedstawili mu argumenty dotyczące tego miejsca w dzielnicy. – Ustaliliśmy, że będą mogli je szerzej zaprezentować, aby zabudowy tam nie było – stwierdził prezydent Raciborza.

Wojciechowicz przypomniał, że to za poprzedniej kadencji (kiedy wiceprezydentem był D. Waławczyk) dopuszczono możliwość zabudowy, co przez mieszkańców nie jest dobrze odbierane. – My nie możemy już za dużo z tym zrobić, bo te decyzje się uprawomocniły – zaznaczył J. Wojciechowicz.

Prezydent oczekuje kompromisu zadowalającego wszystkich

Wóldarz podkreślił, że, ponieważ wszyscy mają te same prawa, to został dopuszczony do procedowania projekt uchwały o możliwości zabudowy wzgórza. – Ustaliliśmy wspólnie z mieszkańcami, że dyskusja na ten temat powinna się odbyć, szeroka: z udziałem mieszkańców, radnych, właścicieli – powiedziała na sesji Jacek Wojciechowicz.

– Liczę na kompromis zadowalający wszystko strony. Jest

potrzeba rozwiązania tego problemu nad drodze dialogu, by nie eskalować niepotrzebnego napięcia – wyjaśnił wóldarz.

Zapewnił, że planuje rozmowę na temat tego projektu. – Może go wycofamy zupełnie, ale dzisiejsze zdjęcie z porządku obrad jest tylko po to, żeby o nim jeszcze porozmawiać – podsumował Jacek Wojciechowicz.

Waławczyk chciał wiedzieć, jak odbędzie się ta rozmowa, czy będzie to odrębne spotkanie, czy też podczas obrad komisji, lub rady. Wojciechowicz nie zdążył odpowiedzieć, bo przewodniczący Mirosław Lenk zasugerował, by radny umówił się z wóldarzem na indywidualne spotkanie.

Marzenie z Brzezia: by temat już nie powracał na sesję

W tym samym temacie na sesji zabrał głos przedstawiciel Brzezia. – Dziękuję panu prezydentowi za decyzję ze spotkania we wtorek – powiedział. Złożył życzenia świąteczne radnym, żeby wyborcy czuli, że ci pochylają się nad ich problemami.

– Z okazji nowego roku mamy marzenie – żeby sprawa zabudowy wzgórza Lipki nigdy nie była przedmiotem obrad na tej sali – podsumował mieszkaniec dzielnicy, a reszta towarzyszących mu raciborzan z Brzezia nagrodziła to wystąpienie brawami. (ma.w)

Mirosław Lenk chce rozszerzyć strefę płatnego parkowania w Raciborzu

Lider klubu radnych „Razem dla Raciborza” i przewodniczący rady miasta rozważa ustawienie kolejnych parkomatów w mieście. Wskazuje np. zamkniętą część ulicy Mickiewicza. Nie wyklucza też zmian na placu Długosza, wokół którego trzeba płać za postój, ale już nie na samym placu.

Pytanie o niepełnosprawnych i odpowiedź o nierównym traktowaniu

Lenk wypowiedział się na temat nowych miejsc płatnego postoju w centrum Raciborza, gdy radna Julia Parzonka złożyła postulat o zerową stawkę opłaty za postój w strefie płatnego parkowania dla pojazdów kierowanych lub przewożących osoby niepełnosprawne. Parzonka uważa, że kto ma kartę parkingową osoby niepełnosprawnej za szybką, ten nie powinien płać. Wnioskowała o to na jednej

z ostatnich sesji i zapowiedziała złożenie interpelacji na piśmie. Do podjęcia tematu skłonił ją głos mieszkańców – niepełnosprawni płać za parkowanie, jeśli tzw. kopta na postoju jest już zajęta.

W reakcji na jej wypowiedź przewodniczący rady Mirosław Lenk przekazał, że władze nierówno traktują różne miejsca w mieście, pod względem parkowania. – Jestem za rozszerzeniem strefy płatnego parkowania w Raciborzu – powiedział Lenk i także zapowiedział, że złoży interpelację do prezydenta Jacka Wojciechowicza w tej sprawie.

Jak dotąd interpelacje Parzonki i Lenka nie trafiły na biurko wóldarza.

Mirosław Lenk mówił Nowinom tuż po wygłoszeniu swojej opinii na sesji, że poszerzenie strefy płatnego parkowania to także sposób na kolejne wpływy do szeroko pojętego budżetu miasta. (ma.w)

DARMOWY POSTÓJ DO 5 MINUT?

Julia Parzonka już na początku obecnej kadencji – w czerwcu 2024 roku pytała prezydenta o możliwość utworzenia tymczasowych kart parkingowych dla rodziców i opiekunów osób dowożonych do placówek opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych, których siedziby są przy strefach płatnego parkowania.

Argumentowała wtedy, że rodzice, dowożąc podopiecznych parkują samochody, zajmując miejsce na parkingu płatnym jedynie na 5 minut.

Wskazywała, że byłaby to pomoc dla przedsiębiorców prowadzących placówki w centrum. Interpelację zgłosiła po interwencji Beaty Kalinki-Kałodńskiej, właścicielki przedszkola terapeutycznego Gucio przy ulicy Długiej.

Parzonka nie znalazła zrozumienia w magistracie. Wyznaczenie miejsca tzw. krótkiego postoju do chwilowego zatrzymania, stosowanego na parkingach płatnych/komercyjnych nie jest prawnie dozwolone – przekazano radnej w urzędzie.

Wciąż nie dokończono ścieżki rowerowej w Markowicach. Miała prowadzić do przejazdu kolejowego

Sprawa ciągnie się drugą kadencję – narzekał szef komisji gospodarki, Marcin Fica. – Tamten fragment to jest tragedia – mówiła radna Justyna Poznakowska o stanie obecnego chodnika, który ma się zmienić w ciąg pieszo-rowerowy.

Radny Marcin Fica zapytał co się dzieje z realizacją ciągu pieszo-rowerowego w Markowicach, który ma bieć w dzielnicy od ul. Łokietka do przejazdu kolejowego.

Radny, szef komisji gospodarki

miejskiej, podjął temat, „bo sprawa ciągnie się już drugą kadencję a jej końca nie widać”. Byłoby to dokończenie trasy rowerowej, która biegnie od mostu nad kanałem Ulgi w kierunku Rezerwatu Łęczok i Markowic.

Marcin Fica spytał też co słychać z realizacją budowy chodnika w dzielnicy Ocice w rejonie ul. Kołłątaja? Jak tam są problemy? Bo o tym ciągu pieszym mówi się już od kilku lat, że powstanie w ciągu drogi wojewódzkiej.

Naczelnik wydziału dróg miej-

skich w magistracie, Tomasz Mazur odpowiedział radnemu odnośnie rozbudowy chodnika o ciąg rowerowy w Markowicach od ul. Jadwigi do dworca PKP. Przekazał, że przy poprzednim postępowaniu przetargowym nikt się nie zgłosił do wykonania tych robót.

Podjęto procedurę wyłonienia następnego wykonawcy. Mazur zapowiedział, że tym razem powinno udać się zawrzeć umowę. Całość realizacji została przeniesiona na 2026 rok. Planowane jest

wykonanie dokumentacji wraz realizacją inwestycji.

Jeżeli chodzi o chodnik w Ocicach na ul. Opawskiej – od ul. Kołłątaja do ul. Kolonialnej, to został złożony w Wodach Polskich wniosek o decyzję wodno-prawną na zarurowanie istniejącego tam rowu. Po uzyskaniu tej decyzji można będzie dalej procedować pozwolenie na budowę. Zadanie jest planowane do realizacji na 2026 rok.

Wcześniej tematem zajmowała się radna Justyna Poznakowska z

klubu Lepszy Racibórz. W imieniu mieszkańców Markowic przekazała, że na ulicy Łokietka jest taka pilną sprawą, bo o ile odcinek od ul. Łokietka do ul. Chrobrego „jest jeszcze w miarę, to już od Chrobrego do dworca PKP to już tam jest tragedia”. – Tam naprawdę ciężko jest się przemieścić. Jako radna z tej dzielnicy bardzo proszę o zwrócenie uwagi, ewentualnie takie bieżące udrożnienie tego odcinka, oczyszczenie go – apelowała do prezydenta J. Poznakowską. (ma.w)

– Nasze stanowi-
sko – moje i radnych
– jest niezmiennie:
wszelkie decyzje w
tej sprawie muszą
być poprzedzone
rzetelną konsultacją
społeczną – mówi
wójt Adam Wajda o
tablicach dwujęzycz-
nych. Temat powrócił
po zmianie władzy w
Polsce, ale co z tymi
zmianami w przypad-
ku gminy Pietrowice
Wielkie?

Proste procedury, pieniądze państwowe

Minęły lata, a zmiany nie
nastąpiły, choć przed laty
zapadła decyzja, by je wpro-
wadzić. Chodzi o montaż
dwujęzycznych tablic, tak
aby obok polskich poja-
wiły się również tablice z
niemieckimi nazwami miej-
scowości. Temat pojawił się
po ogłoszeniu wyników Na-
rodowego Spisu Powszech-
nego. Z danych z 2011 roku

Niemieckie nazwy sołectw. Wójt Wajda spyta mieszkańców czy chcą je na tablicach?

wynika, że w gminach Rud-
nik i Pietrowice Wielkie
ponad 20 proc. mieszkań-
ców zadeklarowało przy-
nałęczność do mniejszości
niemieckiej, co uczyniło je
oficjalnie gminami mniej-
szościowymi.

Przekroczenie progu 20
proc. umożliwiło pominie-
cie wielu procedur, takich
jak konsultacje społeczne
czy ogłoszenia – wystarczy-
ła uchwała rady gminy oraz
wniosek o ustalenie dodat-
kowej nazwy miejscowości
i wpis do rejestru gmin, na
terenie których używane
są nazwy w języku mniej-
szości. Przez lata tablic
jednak nie montowano.
Kiedy zmieniła się władza
w Polsce, temat pojawił się
ponownie. Pojawiły się też
potrzebne środki ze strony
państwa na ten cel. Co z
nimi na terenie gminy Pie-
trowice Wielkie?

Szeroka rozmowa na zebraniach wiejskich

Wójt Adam Wajda ko-
mentuje: nasze stanowi-
sko – moje i radnych – jest
niezmiennie: wszelkie de-
cyzje w tej sprawie muszą
być poprzedzone rzetelną
konsultacją społeczną. –
Chcemy najpierw wyja-
śnić mieszkańcom, czym
są takie tablice, skąd się
wzięły i jaki mają kon-
tekst historyczny. Dlatego
planujemy szeroką rozmo-
wę podczas wiosennych
zebrań wiejskich, a także
krótką publikację przy-
gotowaną przez DFK, aby
każdy mógł poznać argu-
menty i wyrobić sobie wła-
sne zdanie – mówi Wajda.

Uważa, że dziś nie jest
czas na budowanie po-
działów. – Moją rolą jako
wójta jest integrowanie
lokalnej społeczności,
niezależnie od poglądów.

**Powinniśmy
uczyć się
rozumieć nawzajem” –
Adam Wajda**

Dlatego najpierw chcemy
wysłuchać mieszkańców
– zarówno na zebraniach,
jak i w bezpośrednich roz-
mowach. Temat budzi
emocje, więc tym bardziej
potrzebna jest spokojna,
dojrzała dyskusja. Dope-
ro po niej będzie można
podejmować decyzje – za-
powiada.

Prywatne zdanie wójta nie jest na pierwszym miejscu

Wajda wyjaśnia, że w
samorządzie chcą wypra-
cować rozwiązanie, które
z jednej strony uwzględ-
ni oczekiwania osób za-
angażowanych w rozwój
kultury mniejszości nie-

mieckiej, a z drugiej bę-
dzie zrozumiałe dla tych,
których ten pomysł dzi-
wi. – Każdy ma prawo do
własnych przekonań – naj-
ważniejsze, abyśmy po-
trafili o nich rozmawiać z
szacunkiem – komentuje.

A jakie jest jego prywa-
tne zdanie na temat tablic,
czy chce ich montażu jako
mieszkaniec gminy? –
Jako wójt nie stawiam na
pierwszym miejscu swo-
jego prywatnego poglądu.
Jestem przedstawicielem
całej społeczności i chcę
poznać opinię mieszkań-
ców, zanim zostaną pod-
jęte decyzje. Wspólnota
samorządowa to nie miej-
sce na konflikty – powin-
niśmy uczyć się rozumieć
nawzajem, także wtedy,
gdy patrzymy na pewne
sprawy inaczej – odpowia-
da Wajda.

(mad)

■ Temat budzi emocje, więc
tym bardziej potrzebna jest
spokojna, dojrzała dyskusja.
Dopiero po niej będzie
można podejmować decyzje.
Będzie działo się to w
przyszłym roku – mówi wójt
Adam Wajda

Plan pięcioletni Powiatu Raciborskiego. Dokąd wybiorą się drogowcy do 2031 roku?

Zarząd Powiatu Raci-
borskiego przyjął do
realizacji „Plan rozwoju
sieci drogowej powia-
tu raciborskiego na lata
2026 – 2031”. Zadanie
powierzono dyrektor Po-
wiatowego Zarządu Dróg,
Monice Mużelak.

Dyrektor Powiatowego
Zarządu Dróg w Raciborzu
przedstawiła projekt „Planu
rozwoju sieci drogowej po-
wiatu raciborskiego na lata
2026 – 2031”. W opracowa-
niu tym m.in.:

- określono główne kierun-
ków działań dla poprawy i
podniesienia jakości oraz
stanu technicznego dróg
a także działań inwesty-
cyjnych, zmierzających

do rozwoju sieci dróg na
terenie powiatu racibor-
skiego,

- opisano w szczególności
obecną układ komunika-
cyjny na terenie powiatu
raciborskiego,
- wskazano źródła finanso-
wania zadań drogowych,
- wskazano plan rozwoju
sieci dróg powiatowych
wraz z propozycją zadań
o charakterze inwestycyj-
nych.

Na lata 2026–2031 zapla-
nowano realizację przed-
sięwzięć o charakterze
inwestycyjnym:

- kontynuację przebudowy
dróg powiatowych nr
3502 S, 3503 S, 3504S
zlokalizowanych na te-

renie gminy Rudnik oraz
gminy Pietrowice Wiel-
kie,

- kontynuację remontu
odcinków dróg powiato-
wych nr 3543 S i 3544 S,
ul. Pogrzebieńskiej w Ra-
ciborzu oraz ul. Brzeckiej
w Pogrzebieniu,
- przebudowę drogi powia-
tovej nr 3514 S w Rudni-
ku oraz odcinka drogi
powiatowej nr 3523 S od
ul. Parkowej w Strzybni-
ku do skrzyżowania z DK
45 w Rudniku,
- rozbudowę drogi po-
wiatowej nr 3500 S na
odcinku od rejonu skrzy-
żowania z ul. Leśną w
Brzeźnicy do skrzyżowa-
nia w Ligocie Książęcej,
- przebudowę drogi powia-
tovej nr 3527 S w Wojno-
wicach od DW 916 do DW
45 w Rudniku,
- przebudowę drogi powia-
tovej nr 3544 S ul. Lu-
bomskiej w Pogrzebieniu,
- przebudowę drogi powia-
tovej nr 3548S na odcin-
ku od skrzyżowania z ul.
Opawską do skrzyżowa-
nia z ul. Starowiejską w

Raciborzu,

- przebudowę drogi po-
wiatowej nr 3511S od
skrzyżowania z ulicą
Ogrodową w Krzyżano-
wicach do skrzyżowania
z ulicą Szkolną w Owsisz-
czach,
- rozbudowę obiektu mo-
stowego w ciągu DP
3548S w Raciborzu, ul.
Piaskowa,
- przebudowę obiektu
mostowego w ciągu DP
3515S w m. Bienkowice,
ul. Raciborska,
- remont obiektu mostowe-
go w ciągu DP 3530S w
m. Bojanów, ul. Borucka,
- przebudowę obiektu
mostowego w ciągu DP
3509S w miejscowości
Siedliska,
- przebudowę obiektu
mostowego w ciągu DP
3509S w miejscowości
Turze,
- przebudowę obiektu
mostowego w ciągu DP
3530S pomiędzy Krza-
nowicami a Borucinem,
– budowę drogi powia-
tovej w celu połączenia

Sieć dróg publicznych na terenie powiatu racibor-
skiego liczy ok. 675 km (dane z opracowania „Pogram
rozwoju powiatu raciborskiego na lata 2022 – 2030”),
co w przeliczeniu na zagęszczenie dróg wynosi ponad
124 km na 100 km kw. Świadczy to o dużej dostępno-
ści komunikacyjnej powiatu. Spośród wszystkich dróg
publicznych w powiecie można wyodrębnić:

- 2 drogi krajowe (45, 78),
- 15 dróg wojewódzkich (416, 417, 421, 425, 915, 916,
917, 919, 920, 921, 922, 923, 933,
- 935, 936),
- 45 dróg powiatowych oraz sieć dróg gminnych.

planowanej do realizacji
„Północno-zachodniej
obwodnicy Raciborza”
z drogą powiatową nr
3503S.

Wybór zadań do zrealizo-
wania odbywać się będzie z
uwzględnieniem możliwo-
ści finansowych powiatu, a
także możliwością pozyska-
nia dotacji z różnych źródeł
finansowania.

Oznacza to, że inwesty-
cje zaplanowane do reali-
zacji w latach 2026 – 2031
mogą być zakwalifikowane
do realizacji w różnej kolej-
ności, a ich wybór będzie
uzależniony od zadanych

kryteriów kwalifikacyj-
nych obowiązujących w
programach dofinansowa-
nia inwestycji drogowych
określonych przez instytu-
cje udzielające dotacji.

Nadrzędnym celem za-
rządcy dróg powiatowych
przyświecającym dążeniom
do realizacji zadań w tym
zakresie jest wpływ i ciągłe
dążenie do poprawy bez-
pieczeństwa uczestników
ruchu. Celem jest również
uporządkowanie ładu prze-
strzennego, czyli poprawa
estetyki otoczenia w obsza-
rze tras komunikacyjnych.

(red)

■ Remont prowadzony przez Powiat Raciborski w 2025 roku
na drodze Racibórz – Zawada Książęca

Budżet Krzanowic na 2026 rok wycofany w ostatniej chwili. „Podwójne przepraszam”

Miał być głosowany, male zniknął z porządku obrad. Projekt uchwały budżetowej Krzanowic na 2026 rok został wycofany z sesji, gdy okazało się, że kluczowe dokumenty trafiły do radnych dopiero dzień przed obradami. Burmistrz Andrzej Strzedulla tłumaczył, że przyczyną była usterka techniczna. Spór o formalności przerodził się w szerszą dyskusję o odpowiedzialności za przygotowanie sesji, a na sali dwukrotnie padło słowo „przepraszam”.

Projekt uchwały budżetowej na 2026 rok nie był procedowany podczas sesji Rady Miejskiej w Krzanowicach, zwołanej we wtorek 23 grudnia. Na początku obrad o wycofanie punktu z porządku obrad wnioskował burmistrz Andrzej Strzedulla, tłumacząc, że przyczyną był błąd techniczny związany z przekazaniem dokumentów radnym, które dotarły do nich dopiero dzień wcześniej, w godzinach popołudniowo-wieczornych. – Aby każdy mógł dobrze tę uchwałę przeanalizować, proponuję podjąć ją w innym terminie – uzasadniał burmistrz podczas sesji.

Herber konfrontuje Kostkę

Radny Sebastian Herber poinformował, że jeszcze przed rozpoczęciem obrad interweniował w tej sprawie u przewodniczącego rady Tomasza Kostkę. W rozmowie uczestniczyli również radni Mateusz Wolnik i Marian Wasiczek. Herber sugerował, że późniejsze wycofanie projektu mogło być konsekwencją tej interwencji. Na forum rady przekazał, że w rozmowie z przewodniczącym radni usłyszeli, że problem wynikał z błędu urzędnika.

Sam radny odniósł się jednak do zapisów statutu

gminy. – Przygotowanie do sesji, zgodnie z paragrafem 27, należy do pana przewodniczącego. To jest pana obowiązek – mówił Herber. Radny zaznaczał, że liczył na odniesienie się przewodniczącego do tej sytuacji. – Myślałem, że pan gdzieś do tego błędu się przyzna, że pan też powie coś na ten temat – kontynuował.

Do zarzutów odniósł się przewodniczący rady Tomasz Kostka. Zapewniał, że zna zapisy statutu i stara się ich przestrzegać. – Chciałbym pana zapewnić, że ja ciągle noszę statut przy sobie i jak najbardziej staram się wszystkie przepisy, które są w nim zawarte, przestrzegać. Nie wszystkie czynności są uzależnione ode mnie, więc jeżeli pan tego oczekuje, to pana bardzo przepraszam – odpowiedział.

Burmistrz: Nie ma żadnych konsekwencji

Głos w dyskusji zabrał również burmistrz Andrzej Strzedulla. Podkreślał, że po sygnale od radnych materiały zostały niezwłocznie przesłane i nie ma mowy o jakichkolwiek negatywnych skutkach opóźnienia. – Po sygnale od państwa, że te uchwały do was nie dotarły, one zostały od razu przesłane. Do tego błędu się przyznajemy. Co do skutków czy jakichś potencjalnych konsekwencji, to nie ma żadnych – mówił burmistrz.

Zaznaczył również, że uchwała budżetowa musi zostać podjęta do końca stycznia przyszłego roku, dlatego bieżące funkcjonowanie urzędu nie jest zagrożone.

Stabe zainteresowanie planem wydatków

Radny Sebastian Herber ponownie zabrał głos. Zwrócił uwagę, że projekt uchwały budżetowej od tygodnia był dostępny w Biuletynie Informacji

■ Podczas sesji Rady Miejskiej 23 grudnia radni Sebastian Herber i Marian Wasiczek zwracali uwagę na opóźnione przekazanie projektu uchwały budżetowej

Publicznej. – Ta uchwała została tydzień temu udostępniona na BIP-ie. Jest tam licznik pobrań. Trochę smutne jest to, że mimo że dokumenty nie zostały przesłane na portal radnych, nikt nie interweniował, prócz radnego Wolnika – mówił.

50 mln zł
wynosi tegoroczny budżet Krzanowic

Jak dodał, uchwała została pobrana sześć razy, z czego pięć razy przez radnych z klubu, którego jest przewodniczącym – „Alternatywa dla Gminy Krzanowice”. – To pokazuje zainteresowanie uchwałą budżetową opiewającą na ponad 50 milionów złotych. To jest trochę smutne, ale trzeba ten temat podnieść, bo przygotowanie do sesji jest

trochę na słabym poziomie – zarzucił radnym.

Przewodniczący rady Tomasz Kostka odpowiedział, że projekt budżetu był znany radnym od dłuższego czasu. Przypominał, że miesiąc wcześniej burmistrz przedstawił plan budżetu, który był szczegółowo omawiany podczas komisji budżetowej.

Z tą oceną nie zgodził się radny Herber. – Ta uchwała, którą pan burmistrz przesłał wcześniej, a ta uchwała, która została nam przesłana wczoraj, różni się o milion złotych – stwierdził.

Burmistrz tłumaczył, że zmiany w projekcie w tym okresie są naturalne. – Od 15 listopada do 23 grudnia jest ponad miesiąc. Projekt budżetu zawsze ulega zmianom między listopadem a grudniem. Nie wiem, czy pan doszukuje się złej intencji lub złej woli – odpowiadał.

Sekretarz Tkocz: Mogę tylko przeprosić

Radny Marian Wasiczek podkreślał, że wycofa-

nie projektu było efektem interwencji radnych tuż przed sesją. – Gdyby tej interwencji nie było, podejrzewam, że uchwała byłaby dzisiaj procedowana – mówił, relacjonując, że w rozmowie z przewodniczącym nie dowiedział się o planowanym wniosku burmistrza o wycofanie projektu. Zwracał uwagę na tłumaczenia dotyczące zmian kadrowych w urzędzie i pytał sekretarza gminy Joannę Tkocz o nadzór nad pracownikami. – Czy należycie pani przykładą się do swoich obowiązków? Uchwała budżetowa jest najważniejszą uchwałą w ciągu całego roku, a tutaj okazuje się, że są problemy z przekazywaniem informacji radnym – zaznaczył. Przewodniczący Kostka stwierdził, że nie ma obowiązku informowania radnych o swoich rozmowach z burmistrzem. – Powiedziałem, że jeżeli na sesji wpłynę taki wniosek, zostanie on odpowiednio przegłosowany – odpowiadał.

Sekretarz gminy Joan-

na Tkocz przyznała się do błędu i przeprosiła. – Oczywiście przykładam się do swojej pracy i nadzoruję pracowników. Mamy pracownika, który dopiero się uczy, stąd ten błąd. Sprawdzaliśmy materiały i miałam informację, że zostały wysłane. 16 grudnia było zawiadomienie, a do 19 grudnia materiały miały być uzupełnione, 18 grudnia nastąpiło uzupełnienie. Mogę tylko przeprosić, że nie zauważyłam, że załączniki nie zostały zacytowane – powiedziała.

Radny Marian Wasiczek apelował o większą uwagę przy przygotowywaniu dokumentów, natomiast burmistrz Andrzej Strzedulla podkreślał, że informacja o problemie dotarła do urzędu dopiero dzień wcześniej i wówczas mógłby zwrócić uwagę, by urząd zareagował. – My z tego portalu jako pracownicy nie korzystamy. Mamy te dokumenty na naszych komputerach, a portal jest skierowany tylko do państwa – tłumaczył.

(mad)

NĘDZA PYTA: co z pracami na rzece Suminie?

ZARZĄDCA: wykonane

Wody Polskie wyjaśniają, że prace prowadzone na rzece Suminie zostały już zrealizowane i miały na celu „przywrócenie drożności w korycie rzeki”. Roboty objęły odcinek ujściowy Suminy, gdzie rzeka wpada do Rudy na terenie gminy Kuźnia Raciborska.

Po dyskusji, która wybrzmiała na forum Rady Gminy Nędza w sprawie rzeki Suminy, skontaktowaliśmy się z jej zarządcą, czyli Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej w Gliwicach. Samorządowcy

zwracali uwagę, że mimo wcześniejszych zapowiedzi ze strony zarządcy, w terenie nie widać żadnych prac, a rzeka od lat budzi niepokój mieszkańców. – Czy Wody Polskie podjęły tutaj jakiegokolwiek działania, czy coś się dzieje? – dopytywał podczas sesji radny Piotr Swoboda. Odpowiedź wójta Leszka Pietrasza nie była uspokajająca, bo przyznał on, że urząd nie ma informacji o realnych pracach prowadzonych w terenie.

Wykoszenie, plantowanie i hakowanie

Jak informuje Linda Hofman, rzeczniczka prasowa instytucji, zaplanowane prace na rzece Suminie zostały już wykonane. Roboty skoncentrowano na odcinku ujściowym rzeki, ponieważ „z punktu widzenia bezpieczeństwa hydraulicznego to właśnie ten odcinek wymagał podjęcia działań

Prace prowadzone sukcesywnie

Od 2023 r. Wody Polskie w Gliwicach wykonują także prace utrzymaniowe (wykoszenie, wygrabienie skarp, likwidacja zatorów) na cieku Sumina od km 3+040 (odcinek od nasypu kolejowego) do Przedsiębiorstwa Komunalnego w Nędzy przy ul. Nad Suminą, w ramach zadania związanego z koszeniem wałów przeciwpowodziowych. Również prace konserwacyjne w korycie cieku Sumina są prowadzone sukcesywnie. W roku 2022 na odcinku pomiędzy ul. Jana III Sobieskiego oraz ul. Jana Pawła II (od km 5+140-5+170) w miejscowości Nędza wykonano prace związane z koszeniem skarp, udrożnieniem koryta cieku oraz naprawą ubezpieczenia stopy skarpy. Wcześniej, w 2021r. roboty tego rodzaju obejmowały dwa odcinki na terenie gminy Nędza.

w pierwszej kolejności”, a jego ograniczona przepustowość w czasie intensywnych opadów mogła „utrudniać swobodny odpływ wód z wyżej położonego biegu cieku i powodować lokalne zagrożenia podtopieniami na terenie zabudowanym” – wyjaśnia Hofman. W ramach prac wykonano m.in. wykoszenie porostów wraz z wygrabieniem, prace ziemne związane z za-

budową wyrw brzegowych, plantowanie i obsiew skarp, likwidację nanosów na wskazanych odcinkach cieku Sumina oraz hakowanie roślinności z koryta rzeki.

– Wykonane prace miały więc na celu przywrócenie drożności koryta oraz zapewnienie prawidłowego i niezakłóconego odpływu wód do odbiornika. Ich zakres został zaplanowany w oparciu o rzeczywisty stan

Wody Polskie odpowiadają na pytania Nowin Odpowiedź Lindy Hofman, rzeczniczki prasowej PGW Wody Polskie, RZGW Gliwice

Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach informuje, że w bieżącym roku zawarło umowę z zewnętrznym wykonawcą na realizację zadania pn. „Likwidacja wyrw brzegowych oraz udrożnienie koryta cieku Sumina w obrębie budowli-jazów od km 0+000 do km 3+790, m. Turze, Nędza, gm. Kuźnia Raciborska, Nędza – usuwanie szkody powodziowej”. Przedmiotowa umowa została podpisana w dniu 14 listopada 2025r., trzy dni później przekazano wykonawcy teren realizacji prac. Ich zakres był podyktowany koniecznością przywrócenia drożności w korycie rzeki i obejmował przede wszystkim wykoszenie porostów wraz z wygrabieniem, prace ziemne związane z zabudową wyrw brzegowych, plantowanie i obsiew skarp, likwidację nanosów na wyszczególnionych odcinkach cieku Sumina, hakowaniu roślinności z koryta cieku. Ponadto w ramach przedmiotowego zadania prace zostały skoncentrowane na odcinku ujściowym rzeki Suminy. Z punktu widzenia bezpieczeństwa hydraulicznego to właśnie ten odcinek wymagał podjęcia działań w pierwszej kolejności. Ten fragment rzeki charakteryzował się ograniczoną przepustowością, co w okresach intensywnych opadów mogło utrudniać swobodny odpływ wód z wyżej położonego biegu cieku i powodować lokalne zagrożenia podtopieniami na terenie zabudowanym.

Wykonane prace miały więc na celu przywrócenie drożności koryta oraz zapewnienie prawidłowego i niezakłóconego odpływu wód do odbiornika. Ich zakres został zaplanowany w oparciu o rzeczywisty stan cieku, jak również dostępne środki finansowe. Najważniejszym etapem było wykonanie i udrożnienie odcinka ujściowego, ponieważ tylko zapewnienie swobodnego odpływu wód umożliwia wymierne efekty dalszych prac, zaplanowanych na górnym odcinku tej rzeki. Realizacja robót w odwrotnej kolejności nie przyniosłaby oczekiwanego skutku. Przy niedrożnym ujściu wszelkie działania wykonane powyżej nie poprawiłyby warunków odpływu. O przebiegu prac oraz kilometrażu, który nimi objęto informowaliśmy korespondencyjnie Gminę.

Wody Polskie w Gliwicach dostrzegają potrzebę dalszych prac wzdłuż rzeki Sumina w miejscowości Nędza. Zostały one ujęte w planach robót utrzymaniowych na 2026 rok i będą realizowane po zabezpieczeniu środków finansowych.

cieku, jak również dostępne środki finansowe. Najważniejszym etapem było wykonanie i udrożnienie odcinka ujściowego, ponieważ tylko zapewnienie swobodnego odpływu wód umożliwia wymierne efekty dalszych prac, zaplanowanych na górnym odcinku tej rzeki. Realizacja robót w odwrotnej kolejności nie przyniosłaby oczekiwanego skutku. Przy niedrożnym ujściu wszelkie działania wykonane powyżej nie poprawiłyby warunków odpływu – nadmienia Linda Hofman, rzeczniczka prasowa.

Będą środki, będą prace

Z deklaracji rzeczniczki wynika, że zarządca rze-

ki dostrzega potrzebę dalszych prac wzdłuż rzeki Sumina w miejscowości Nędza. Jak informuje Linda Hofman, zostały one ujęte w planach robót utrzymaniowych na 2026 rok, a ich realizacja będzie możliwa „po zabezpieczeniu środków finansowych”. – Celem tych działań jest kompleksowa poprawa stanu cieku, z uwzględnieniem bezpieczeństwa mieszkańców – dodaje. Jednocześnie Wody Polskie podkreślają, że od 2023 roku corocznie prowadzą prace utrzymaniowe na rzece Suminie, obejmujące m.in. wykoszenie i wygrabienie skarp oraz likwidację zatorów, a także systematyczne prace konserwacyjne. (mad)

Celem działań jest poprawa stanu cieku, z uwzględnieniem bezpieczeństwa mieszkańców” – Linda Hofman

■ Rzeka Sumina sfotografowana z mostu przy ul. Jana Pawła II w Nędzy. Zdjęcie wykonano we wrześniu 2024 roku.
FOT. JAKUB KWIATKOWSKI

Nerwowa Wigilia w gminie Rudnik przez awarię wodociągów. Wójt przeprasza mieszkańców

To były nerwowe święta dla części mieszkańców gminy Rudnik. W Wigilię, gdy przygotowywali potrawy na świąteczny stół, w kranach zabrakło wody. Awaria sieci wodociągowej sprawiła, że dostęp do wody w całej gminie został przywrócony dopiero po wielu godzinach.

Wody zabrakło wskutek awarii – mówi Nowinom kierownik Zakładu Wodociągów i Usług Komunalnych w Rudniku Tomasz Kostka. – Zawiódł system zasilania w energię elektryczną. Na głównej stacji uzdatniania pomp był zanik zasilania – wyjaśnia przyczyny zdarzenia, które dotknęło mieszkańców gminy.

Jak informuje kierownik ZWiUK, do awarii doszło około godziny 22 w nocy 23 grudnia. Okres świąteczny sprzyja zwiększonemu poborowi wody, co miało istotny wpływ na rozwój

sytuacji. W ciągu nocy zapasy zgromadzone w zbiornikach zostały praktycznie wyczerpane, w efekcie w Wigilię mieszkańcy odkręcając kran nie mieli wody.

Zbiorniki puste, sieć trzeba było napętnić od nowa

Choć zasilanie elektryczne zostało przywrócone około godziny 7 rano, problem nie zniknął od razu. Jak tłumaczy Tomasz Kostka, cały system wodociągowy, szczególnie w sołectwach położonych powyżej zbiorników, był wówczas praktycznie pusty.

– Dlatego tak długo trwało ponowne napełnienie sieci i przywrócenie dostaw wody mieszkańcom – wyjaśnia kierownik. Najdłużej na wznowienie dostaw czekał mieszkańcy Modzurowa i Szonowic, gdzie woda dotarła dopiero około godziny 21. Długie oczekiwanie

■ Wody zabrakło wskutek awarii – mówi Nowinom kierownik Zakładu Wodociągów i Usług Komunalnych w Rudniku Tomasz Kostka.

budziło frustrację, o czym świadczą liczne sygnały, jakie w tej sprawie dotarły do redakcji Nowin.

Zapytany o działania prewencyjne, kierownik ZWiUK podkreśla, że gmina wspólnie z zakładem podejmuje kroki, by podob-

■ – Chciałbym bardzo przeprosić mieszkańców naszej gminy za tę awarię. Nie jest to wina urzędników, ale przepraszam, że w Wigilię duża część mieszkańców została pozbawiona wody – mówi wójt, Piotr Rybka.

ne sytuacje nie powtarzały się w przyszłości. Jednym z rozwiązań ma być agregat prądowłoczy, który w przypadku zaniku energii elektrycznej natychmiast przejmie zasilanie i zapobiegnie opróżnieniu zbior-

ników. – Trzeba troszkę zmodyfikować system automatyki przemysłowej, żeby on się automatycznie załączał w momencie zaniku energii – mówi Tomasz Kostka o planowanych zmianach. Wyraża przy tym nadzieję, że podobna sytuacja już się nie powtórzy.

Taką samą nadzieję ma również wójt gminy Rudnik Piotr Rybka, który, jak sam podkreśla, posypuje głowę popiołem. – Chciałbym bardzo przeprosić mieszkańców naszej gminy za tę awarię. Nie jest to wina urzędników, ale przepraszam, że w Wigilię duża część mieszkańców została pozbawiona wody – mówi wójt.

Wodociągi gminy Rudnik wymagają gruntownych działań

Samorządowiec podkreśla, że gmina od dwóch lat prowadzi modernizację

sieci wodociągowej i zaznacza, że na ten cel pozyskiwane są znaczące środki zewnętrzne. – Bardzo duże środki zewnętrzne zostały przeznaczone na modernizację przepompowni oraz elementów sieci, które w ciągu 40 lat eksploatacji uległy zużyciu. Nasza sieć jest bardzo rozległa, obejmuje 14 sołectw – wyjaśnia.

Urzędnicy nie ukrywają, że cała infrastruktura wymaga gruntownej modernizacji. Jak akcentuje wójt, działania są podejmowane w takim zakresie, na jaki pozwala budżet gminy oraz pozyskiwane środki zewnętrzne. – Musimy mieć świadomość, że nie da się zmodernizować całego wodociągu w ciągu roku czy dwóch. To proces, który wymaga czasu, dlatego za każdym razem, gdy jest taka możliwość, składamy wnioski, aby sieć była systematycznie modernizowana – puentuje. (mad)

W Wojnowicach odbył się VII Powiatowy Konkurs Śpiewajmy Małemu

Śpiew i świąteczny repertuar wypełniły szkolne korytarze w Wojnowicach. Od rana rozbrzmiewały kolędy i pastorałki, a na scenie zaprezentowali się młodzi wykonawcy z całego powiatu. Tak przebiegała kolejna edycja Powiatowego Konkursu „Śpiewajmy Małemu!”. – Występy uczestników były nie tylko sprawdzianem ich umiejętności, ale także powodem do dumy i radości, ponieważ potrafiły poruszyć serca słuchaczy – podkreśla Róża Buchcik, organizatorka konkursu.

W piątek, 12 grudnia, w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Wojnowicach odbył się VII Powiatowy Konkurs Kolęd i Pastorałek „Śpiewajmy Małemu!”. W wydarzeniu wzięli udział młodzi wykonawcy z całego powiatu. Do tegorocznej edycji zgłosiło się 59

■ W Wojnowicach odbył się VII Powiatowy Konkurs „Śpiewajmy Małemu!”

uczestników z 20 placówek oświatowych. Uczniowie prezentowali kolędy, pastorałki oraz piosenki świąteczne, rywalizując w kilku kategoriach wiekowych i wspólnie podtrzymując muzyczne tradycje związane z Bożym Narodzeniem.

Uczestników oceniała jury w składzie: ks. Marek Wci-

sło, Teresa Mandrysz oraz Ewa Gotzmann. Występy, choć oceniane konkurso-wo, niosły ze sobą przede wszystkim emocje i autentyczność, które wielokrotnie poruszały słuchaczy. Podczas otwarcia wydarzenia dyrektor ZSP w Wojnowicach, Alicja Szafarczyk, podkreśliła znaczenie

współpracy i wsparcia instytucjonalnego: – Konkurs jest możliwy dzięki pracy i wsparciu wielu osób oraz instytucji. W sposób szczególny chcemy podkreślić znaczenie patronatu Starosty Raciborskiego Grzegorza Swobody oraz Burmistrza Krzanowic Andrzeja Strzedulli. Dziękuję

my za tę formę honorowego wsparcia, która podkreśla wagę konkursu i jego rolę w pielęgnowaniu kultury oraz talentów w naszym powiecie. To także sygnał, że samorząd dostrzega i wspiera działalność artystyczną dzieci i młodzieży oraz docenia wkład szkół i placówek w rozwój lokalnej kultury.

Laureaci konkursu

Klasy 1 – 3

- I miejsce: Jacek Galda (SP Bienkowice), Liliana Buba (ZSP Zabełków)
- II miejsce: Antoni Wolnik (SP Bienkowice), Lena Kosińska (ZSP Kietrz)
- III miejsce: Alicja Bartosz (ZSP Wojnowice), Amelia Gamon (SP nr 8 przy ZSOMS w Raciborzu)
- IV miejsce: Jakub Gruszka (ZSP Babice), Julia Barcińska (ZSP Borucin)

Klasy 4 – 6

- I miejsce: Hanna Podgórska (ZSP Krowiarki), Paulina Fulneczek (Ognisko Muzyczne „Fulnart”)

- II miejsce: Olaf Kokot (SP Chałupki), Małwina Tomaszek (SP Krzyżanowice)
- III miejsce: Sara Trafas (SP nr 8 przy ZSOMS Racibórz), Liliane Płonka (ZSP nr 3 Racibórz)
- IV miejsce: Wiktoria Deryło (SP Krzanowice), Paweł Radło (Drużyna Zuchowa Pozytywki Kietrz/Głubczyce)

Klasy 7 – 8

- I miejsce: Alicja Cisz (Krzyżanowice), Julia Paloch (SP Chałupki)
- II miejsce: Magdalena Krzikalla (ZSP Wojnowice), Hanna Galli (SP nr 13 Racibórz)
- III miejsce: Lars Grüner (SP Tworków), Lena Kaczmarek (SP nr 13 Racibórz)
- IV miejsce: Mateusz Sedlaczek (SP Chałupki), Zosia Raciak (SP Krzanowice)

Nagrodę publiczności otrzymał Olaf Kokot ze Szkoły Podstawowej w Chałupkach. (mad)

Kuźnia Raciborska jednym z 11 miejsc budowy bateryjnych magazynów energii. Jak inwestycja Tauronu wpłynie na stabilność sieci?

Kuźnia Raciborska ma być jedną z jedenastu lokalizacji wybranych pod budowę bateryjnych magazynów energii (BME). Jak wskazuje gigant energetyczny, inwestycja ta ma kluczowe znaczenie dla transformacji energetycznej oraz stabilnego funkcjonowania systemu elektroenergetycznego. – Magazyny tworzą spójny zestaw instalacji, które wzmacniają odporność krajowego systemu elektroenergetycznego i zwiększają możliwości integracji energii z odnawialnych źródeł – podkreśla Tauron.

– Budowa baterijnego systemu energii elektrycznej w Kuźni Raciborskiej jest niezbędna do integracji OZE i zwiększenia elastyczności całego systemu elektroenergetycznego. Wspomniany magazyn będzie ładowany w okresach nadwyżki produkcji z OZE, a pozyskana w ten sposób energia będzie oddawana do sieci w momentach zwiększonego zapotrzebowania – komentuje Sabina Chroboczek-Wierzchowska, wiceburmistrz Kuźni Raciborskiej, podkreślając jednocześnie, że rozwój odnawialnych źródeł energii musi iść w parze z budową stabilnego i elastycznego systemu elektroenergetycznego. – Uważam, że inwestycje w magazyny energii – od wielkoskalowych, po przydomowe, prosumenckie są jednym z filarów nowoczesnej energetyki i stanowią odpowiedź na

zmiany w krajowej energetyce, tym bardziej, że udział OZE w koszyku energetycznym stale rośnie – dodaje.

Tauron z prawie 538 mln zł na 11 magazynów energii

Tauron zakwalifikował się do otrzymania blisko 538 mln zł dofinansowania z Funduszu Modernizacyjnego, obsługiwane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, na budowę 11 bateryjnych magazynów energii. Spółka uzyska wsparcie na poziomie od 35 do 45 proc. dla 11 inwestycji o łącznej mocy ponad 346 MW i pojemności ok. 1,5 GWh, a łączna kwota dofinansowania może wynieść dokładnie 537 754 312,37 zł.

– Przyznanie dofinansowania na blisko 350 MW mocy w magazynach energii typu BESS to impuls dla technologii, która staje się niezbędnym elementem stabilizacji Krajowego Systemu Elektroenergetycznego. Rozbudowa infrastruktury pozwoli nam świadczyć pełne spektrum usług systemowych, co podniesie zdolność sieci do integracji OZE i przyczyni się do redukcji kosztów bilansowania. Projekt stanowi ważny element strategii Grupy Tauron na lata 2025-2035 – mówi Michał Orłowski, Wiceprezes Zarządu ds. Zarządzania Majątkiem i Rozwoju Tauron Polska Energia.

Projekty mają być realizowane w latach 2026–2028, a jedną z ich lokalizacji będzie nasz region – konkretnie Kuźnia Raciborska, w rejonie Rafametu. Jak wyjaśnia gigant energetyczny, BME Kuźnia Raciborska o mocy 6,9 MW oraz pojemności zainstalowanej 30 MWh i użytecznej 28 MWh jest obecnie największym magazynem energii w re-

alizacji pod względem pojemności. – Uruchomienie magazynu przewidziane jest na I kwartał 2026 roku – poinformował redakcję Nowin zespół prasowy Tauron.

Tauron: inwestycje w magazyny energii wspierają transformację

Budowa magazynów energii ma kluczowe znaczenie dla transformacji energetycznej oraz stabilnego funkcjonowania systemu elektroenergetycznego – podkreśla Tauron. Jak wskazuje energetyczny gigant, instalacje te tworzą spójny system, który wzmacnia odporność krajowej sieci i zwiększa możliwości integracji energii z odnawialnych źródeł. Magazyny energii pozwalają m.in. stabilizować sieć i bilansować moc dzięki szybkiej reakcji na wahania produkcji i zapotrzebowania, magazynować nadwyżki energii z fotowoltaiki i innych źródeł OZE, zwiększać bezpieczeństwo energetyczne poprzez ograniczenie ryzyka niedoborów mocy, a także wspierać rynek mocy dzięki wysokiej dyspozycyjności instalacji bateryjnych. Dodatkowo – jak zaznacza

spółka – umożliwiają one optymalizację pracy sieci, ograniczając konieczność kosztownych modernizacji infrastruktury, oraz sprzyjają budowaniu kompetencji i niezależności technologicznej poprzez rozwój własnych projektów.

– Główny cel budowy magazynów energii w Polsce to zapewnienie stabilnej, elastycznej i bezpiecznej pracy Krajowego Systemu Elektroenergetycznego w warunkach rosnącego udziału niestabilnych odnawialnych źródeł energii. – Magazyny zarządzają zmiennością wytwarzania energii z OZE (PV, wiatr) oraz zwiększają elastyczności systemu, tak aby w każdej chwili możliwe było utrzymanie bilansu między produkcją i poborem energii. Należy przez to rozumieć gromadzenie nadwyżek energii (np. w słoneczne południa przy dużej produkcji PV), oddawanie energii w okresach deficytu (wieczorem lub przy niskiej generacji wiatrowej), odciążanie sieci przesyłowych i dystrybucyjnych tam, gdzie występują przeciążenia oraz stabilizację parametrów pracy sieci, zwłaszcza częstotliwości i

napięcia – precyzuje biuro prasowe.

Produkcja energii z odnawialnych źródeł zależy od warunków pogodowych, dlatego kluczową rolę odgrywają magazyny energii, które umożliwiają jej przesuwanie w czasie – podkreśla Tauron. Jak wyjaśnia spółka, instalacje bateryjne są ładowane w momentach nadpodaży energii w sieci i niższych cen, a rozładowywane w okresach wysokiego zapotrzebowania lub niedoborów energii z OZE, co pozwala operatorom unikać kosztownych interwencji oraz redukcji generacji. Dodatkowo magazyny bateryjne reagują w czasie krótszym niż jedna sekunda, nieporównywalnie szybciej niż elektrownie konwencjonalne czy źródła gazowe, zapewniając natychmiastowe wsparcie częstotliwości, regulację mocy oraz stabilizację sieci w przypadku nieoczekiwanych awarii lub gwałtownych skoków obciążenia.

BME w Kuźni Raciborskiej ma wspierać stabilność sieci

Baterijny magazyn energii w Kuźni Raciborskiej ma pełnić strategiczną funkcję

stabilizacyjną dla regionu. Jak informuje Tauron, na wybór lokalizacji inwestycji – w pobliżu stacji transformatorowej 110/15 kV Kuźnia Raciborska, w rejonie Rafametu – wpłynęło bezpośrednio sąsiedztwo Głównego Punktu Zasilania, co pozwoliło skrócić linię przyłączeniową, a tym samym ograniczyć czas realizacji projektu.

– Pozostałe trzy realizowane obecnie magazyny energii to dwa projekty zlokalizowane w Małopolsce – BME Przewóz (już po rozruchu) i BME Dąbie, powstające na terenach krakowskich elektrowni wodnych Taurona, wykorzystując istniejące zaplecze techniczne i warunki sieciowe oraz BME Proszówek, zlokalizowany na terenie istniejącej farmy fotowoltaicznej w gminie Grębocice w województwie dolnośląskim. Wszystkie planowane lokalizacje inwestycji są analizowane przez pryzmat optymalnego ich posadowienia, uwzględniając możliwości przyłączenia do sieci, zaplecze techniczne czy uwarunkowania własnościowo-prawne – informuje dostawca energii.

(mad)

■ Tauron inwestuje w magazyny energii, a jeden z nich powstanie w naszym regionie. FOT. TAURON

Pożar firmy w Kuźni Raciborskiej. Jej właściciel znany jest z działalności społecznej i telewizji TTV. „Pierwsze godziny były dla mnie najgorsze”

NIE 35, a 40 zł Mieszkańcy Pietrowic Wielkich zapłacą więcej za śmieci

Nie 35 zł, lecz o 5 zł więcej. W nowym roku mieszkańcy gminy Pietrowice Wielkie zapłacą wyższe stawki za śmieci. – Liczymy, że nowa cena utrzyma się przez dwa lata – mówi wójt Adam Wajda. Jednocześnie dodaje: drugi rok z rzędu nie podnosimy podatków od nieruchomości ani stawek za środki transportowe. Inwestycje staramy się finansować ze środków zewnętrznych, aby nie obciążać dodatkowo mieszkańców.

Kolejna gmina nie uniknęła wyższych stawek za śmieci. Pietrowice Wielkie ogłosiły przetarg na realizację zadania, ponownie zgłosiła się jedna firma – ta sama co dotychczas, Naprzd z Rydułtów. Po wyliczeniach okazało się, że stawkę trzeba podnieść o 5 zł. Od nowego roku mieszkańcy będą płacić nie 35, a 40 zł. Jeśli właściciel nieruchomości nie prowadzi selektywnej zbiórki odpadów, zapłaci podwyższoną stawkę 120 zł. Ciągłe też mieszkańcy mogą korzystać z 1 zł ulgi, jeśli kompostują odpady.

Wójt Pietrowic Wielkich, Adam Wajda, podkreśla, że samorząd rozumie, że opłaty za śmieci to duże obciążenie dla domowych

budżetów. – Nasz wpływ na cenę jest jednak ograniczony, ponieważ wynika ona z przetargu, a koszty rosną w całym kraju. Duże znaczenie ma też ilość odpadów, która u nas wzrosła o około 35 procent we wszystkich frakcjach. Im więcej śmieci, tym większy koszt systemu. Cieszy nas jednak, że odpady trafiają do systemu, a nie do rowów czy lasów – mówi Wajda.

Pietrowice Wielkie przez dwa lata utrzymywały cenę 35 zł za mieszkańca, dopłacając do stawki prawie pół miliona złotych. Gdyby chciały nadal ją utrzymać, musiałyby dopłacać 700 tys. zł – środki, które w innym przypadku poszłyby na inne cele budżetowe. Choć stawka 40 zł jest wciąż deficytowa, urząd dopłaci do niej około 200 tys. zł. – Bez dopłaty stawka wyniosłaby około 45 zł. Liczymy, że nowa cena utrzyma się przez dwa lata, ponieważ obecny przetarg jest dwuletni. Naszym celem jest, aby system gospodarki odpadami bilansował się zgodnie z zasadami ustawy – dodaje wójt.

Wajda podkreśla, że samorząd stara się ograniczać ilość odpadów zmieszanych i poprawiać selekcję, prowadząc działania edukacyjne i zachęcając miesz-

kańców do segregacji. – Jednocześnie drugi rok z rzędu nie podnosimy podatków od nieruchomości ani stawek za środki transportowe. Inwestycje staramy się finansować ze środków zewnętrznych, aby nie obciążać dodatkowo mieszkańców – mówi.

Pytany o możliwość uszczelnienia systemu, odpowiada, że urząd zajmuje się weryfikacją, kto faktycznie mieszka na terenie gminy, aby każdy uczciwie płacił za swoje odpady. – Korzystamy z różnych danych krzyżowych, bo zdarzają się osoby mieszkające bez meldunku. Zależy nam na tym, aby system był sprawiedliwy – tłumaczy Wajda.

Odnosząc się do kwestii popiołu, wójt komentuje: – Pojawia się temat opłat śmieciowych w kontekście wymiany pieców. Osoby, które ogrzewają dom gazem lub pompą ciepła, chciałyby płacić mniej, ponieważ nie produkują popiołu. Niestety, obecne przepisy nie pozwalają na takie zróżnicowanie, więc gmina nie może wprowadzić takiego mechanizmu. To temat podnoszony szerzej, ale na razie w świetle prawa takie rozwiązanie nie jest możliwe – puentuje.

(mad)

SKANALIZOWANI PONIŻEJ ŚREDNIEJ

Jak podano w najnowszym programie ochrony środowiska przedstawionym na potrzeby Powiatu Raciborskiego infrastruktura komunalna w obszarze gospodarki wodą jest na ziemi raciborskiej wysokim poziomie.

Obecnie – wśród wszystkich powiatów województwa śląskiego – ten obszar odznacza się wskaźnikiem zwodociągowania (98,2%), wyższym od średniego wskaźnika zwodociągowania dla województwa śląskiego (96,0%).

Przy tym, obecnie powiat raciborski spośród wszystkich powiatów Śląska odznacza się niskim wskaźnikiem skanalizowania 60,4%, niższym od średniego wskaźnika dla województwa śląskiego – 79,8%. (red)

SPADŁO ZAGROŻENIE POWAŻNYMI AWARIAMI

Na terenie województwa śląskiego służby ochrony przeciwpożarowej i inspekcji ochrony środowiska dokonały kwalifikacji zakładów produkcyjnych ze względu na stopień zagrożeń awariami przemysłowymi.

Na ogólną liczbę 57 zakładów stwarzających ryzyko wystąpienia poważnej awarii (stan na 2024 r.) wyróżniono 24 zakłady o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (ZDR) i 33 zakładów o zwiększonym ryzyku (ZZR)

wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Na terenie powiatu raciborskiego występował dotąd jeden zakład ZZR należący do firmy Henkel Polska Operation sp. z o.o. Z końcem listopada zakończył działalność w Raciborzu. (red)

JAK POMÓC?

Zbiórka odbywa się pod adresem: www.zrzutka.pl/dztvgw

■ Pożar w JustynTrans. Mieszkańcy i internauci ruszyli z pomocą. FOT. JUSTYN SUCHANEK/ FB

25 tys. zł – taki cel ma zbiórka uruchomiona w serwisie zrzutka.pl po pożarze firmy „JustynTrans”, jednego z przedsiębiorstw działających przy ul. Staszica w Kuźni Raciborskiej. Jej właściciel znany jest z zaangażowania w akcje charytatywne oraz udziału w programach telewizyjnych TTV „Wyburzacze” i „Dobra robota”.

W poniedziałek, 15 grudnia, kilka minut po godz. 9 dyżurny Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Raciborzu odebrał zgłoszenie o pożarze garażu w Kuźni Raciborskiej. Ogniem objęte zostały zaplecza garażowo-warsztatowe jednej z firm przy ul. Staszica.

Na miejsce skierowano zastępy z JRG Racibórz oraz ochotników z OSP Kuźnia Raciborska i OSP Siedliska. – Podano jeden prąd wody, usunięto nadpalone mate-

riały palne oraz część izolacji sufitu. Prawdopodobną przyczyną pożaru było zapalenie się izolacji dachu od rozgrzanego komina pieca – raportowała Komenda Powiatowa PSP w Raciborzu. Strażacy oszacowali straty na około 40 tys. zł.

Pożar dotknął firmę Justyna Suchanka „JustynTrans”, której właściciel znany jest z zaangażowania w działalność charytatywną oraz udziału w programach telewizyjnych stacji TTV „Wyburzacze” i „Dobra robota”. Po zakończeniu akcji dziękował wszystkim, którzy ruszyli z pomocą.

– Chcę podziękować strażakom biorącym udział w ratowaniu naszej firmy, klubom motoryzacyjnym, firmom, osobom prywatnym oraz sąsiadom za okazane wsparcie. Pierwsze godziny były dla mnie najtrudniejsze, ale dzięki wam wiem, że dobro naprawdę wraca. Dziękuję – napisał w me-

diach społecznościowych.

W serwisie zrzutka.pl uruchomiono zbiórkę na odbudowę firmy. Jej celem jest 25 tys. zł. – Ucierpiał budynek, w tym dach, a także wyposażenie firmy i cała instalacja elektryczna. Jak wiecie, tata od lat charytatywnie angażuje się w pomoc osobom pokrzywdzonym przez los. Teraz to on potrzebuje wsparcia, aby móc odbudować firmę i dalej normalnie funkcjonować – napisała jego córka Ola.

Jak dodaje, każdy, kto zna jej ojca, wie, że nawet w trudnych sytuacjach nie prosi o pomoc. – Zniszczenia są jednak na tyle duże, że jako córka wierzę, że także w tej sytuacji dobro do niego wróci i że przez kolejne lata będzie mógł z uśmiechem pomagać innym – podkreśla. Budynek firmy był ubezpieczony, jednak polisa nie obejmowała wyposażenia, narzędzi i urządzeń. (d)

Miliony na ochronę ludności. Państwo pieniądze, gminy zostały z problemem

Epokowy zastrzyk pieniędzy na obronę cywilną miał być dla gmin spełnieniem marzeń. Nowe wozy, generatory i systemy alarmowe faktycznie trafiły do magazynów – ale nie wszędzie. Część samorządów utknęła z dotacjami w pół drogi – ceny poszybowały w górę, a czasu zaczęło brakować. Presja była ogromna – pieniądze z 2025 roku trzeba było wydać i rozliczyć do końca grudnia. Dodatkowo sposób podziału środków zaczął budzić wątpliwości części samorządowców.

Miliony na papierze, problemy w praktyce

Państwo przekazało samorządom bezprecedensowe środki na ochronę ludności i obronę cywilną. W ramach programu na lata 2025–2026 gminy mogą sięgać po dotacje na schrony, sprzęt i zapasy niezbędne w sytuacjach kryzysowych. Skala wsparcia jest imponująca – na samym Śląsku w 2025 roku do podziału przewidziano 530 mln zł. Dla wielu wóldarzy, zwłaszcza w miejscach, gdzie kryzysy stały się codziennością, środki te okazały się „jak z nieba”. Po raz pierwszy gminy otrzymały realną szansę, by nie tylko reagować, ale faktycznie przygotować się na nadchodzące zagrożenia.

Entuzjazm szybko zmierzył się z rzeczywistością. W niektórych gminach największym problemem był sam dostęp do pieniędzy, w innych – sposób ich rozdysponowania i późniejszego wydatkowania. Bywały też miejsca, gdzie oba te czynniki utrudniały wykorzystanie dotacji równocześnie. Z samorządów płyną sygnały, że skala wsparcia była bardzo zróżnicowana, a nie wszystkie gminy startowały z tej samej pozycji. Do tego doszły gwałtowne wzrosty cen na

rynku, przez co nie wszystkie planowane zakupy i inwestycje udało się doprowadzić do końca. Wóldarze podkreślają wprost, że bez realnej pomocy i wsparcia organizacyjnego ze strony państwa kolejne transze środków mogą być równie trudne do wykorzystania, mimo że potrzeby pozostają ogromne – mówią to w nieoficjalnych rozmowach, żeby ich krytyka nie była odbierana w kontekście politycznym. Ale po kolei.

Podział, który dzieli

W poszczególnych regionach kraju stosuje się odmienne zasady i kryteria podziału środków – od algorytmów opartych na liczbie mieszkańców po rozwiązania bardziej uznaniowe. To drugie podejście zastosowano na Śląsku. Gminy, które otrzymały znaczące wsparcie, chwalą ten mechanizm, zwłaszcza mniejsze samorządy. Przy podziale opartym wyłącznie na liczbie ludności ich udział byłby nieporównywalnie mniejszy niż w przypadku dużych miast, które – co podkreślają wóldarze – i tak dysponują często lepiej rozwiniętą infrastrukturą i zapleczem sprzętowym.

Duże ośrodki mają rozbudowane zakłady komunalne, wodociągowe i inne jednostki wyposażone w specjalistyczny sprzęt, wykorzystywany w sytuacjach kryzysowych. Mniejsze gminy takich zasobów często nie posiadają. Właśnie tym kierował się wojewoda śląski Marek Wójcik, tłumacząc przyjęty sposób podziału środków: – Zależało mi na tym, żeby również mniejsze gminy miały możliwość doposażenia i zakupu sprzętu, który jest im realnie potrzebny. Bezpieczeństwo nas wszystkich zaczyna się w gminach. To one do tej pory borykały się z brakiem sprzętu inżynierskiego niezbędnego w

sytuacjach kryzysowych – mówi wojewoda.

Jak dodaje, to właśnie służby gminne i pracownicy samorządów są najczęściej na miejscu jako pierwsi – zabezpieczają teren przed intensywnymi opadami, reagują w czasie zagrożenia powodziowego i niosą pomoc, gdy do takich zdarzeń już dojdzie. – Dzięki tym środkom gminy mogą rozbudować zaplecze sprzętowe w sposób dostosowany do lokalnych warunków i realnych zagrożeń – podkreśla Marek Wójcik.

Nie wszyscy jednak podzielają optymizm. Część samorządowców przyznaje, że choć otrzymane wsparcie było wyższe niż przy podziale opartym wyłącznie na liczbie mieszkańców, to i tak pozostawało wyrażnie mniejsze niż w przypadku innych gmin. Jedne dziś chwalą się imponującymi zakupami i nowym sprzętem, inne – znacznie skromniejszym bilansem inwestycji, co nie umyka uwadze mieszkańców, którzy kwestionują skuteczność lokalnych władz w pozyskiwaniu środków. – Gdy pojawiła się informacja o ogromnych środkach, zaczęliśmy uważnie wsłuchiwać się w głos wojewody i w to, na co pieniądze mogą zostać przeznaczone. Wytyczne były jasne. Wiedzieliśmy, że czasu jest bardzo mało, a środki trzeba wydać szybko – i na rzeczy absolutnie niezbędne – relacjonuje nam jeden z samorządowców Subregionu Zachodniego, który sprostował wyzwaniu pozyskania i sensownego wydania środków przed końcem roku.

Kto pierwszy, ten lepszy

Pierwsze informacje o programie pojawiły się w lipcu, a już w tym samym miesiącu samorządy zaczęły składać wnioski do wojewody. – To był tro-

chę koncert życzeń. Każdy zgłaszał potrzeby według własnego uznania, ale od początku wiedzieliśmy, że muszą to być zadania możliwe do zrealizowania w tak krótkim czasie. Nie mogliśmy sobie pozwolić na środki, których nie byłibyśmy w stanie „skonsumować” – wspomina jeden z wóldarzy.

W praktyce oznaczało to rezygnację z części zadań inwestycyjnych, takich jak budowa nowych obiektów czy większe modernizacje. Tego typu przedsięwzięcia wymagają czasu – od przygotowania dokumentacji i ogłoszenia przetargu, przez wybór wykonawcy, aż po samą realizację. W przypadku napiętego harmonogramu po prostu zabrakło go na wszystko.

Umowy o dofinansowanie zaczęły spływać dopiero w październiku. To oznaczało blisko trzy miesiące oczekiwania. Część samorządów nie decydowała się ogłaszać przetargów wcześniej, nie mając pewności, czy środki faktycznie zostaną przyznane. Inni – działając z wyprzedzeniem – ogłaszali przetargi wcześniej, z klauzulą unieważnienia w razie braku dotacji, zakładając jednocześnie, że ceny sprzętu będą rosły. To oni wyprzedzili pozostałych. – Rynek okazał się niewystarczający dla wszystkich. Sprzęt był rezerwowany, a firmy produkcyjne pracowały nawet całą dobę, by zdążyć z realizacją zamówień – opowiada jeden z wóldarzy.

Przypomnijmy: wszystkie środki przyznane w 2025 roku musiały zostać wydatkowane i rozliczone jeszcze w tym samym roku. – Zaczęła się ruletka: kto pierwszy, ten lepszy. Czasem wystarczyło mieć informację z województwa kilka dni wcześniej, by móc rezerwować sprzęt – dodaje rozmówca. Do tego doszły

gwałtowne podwyżki cen, sięgające 20–30 proc., a w skrajnych przypadkach nawet dziesięciokrotnie.

Sytuację dodatkowo komplikowała rywalizacja firm. – Zaczęły się kombinacje. Nie wszystkie firmy, ale niektóre starały się w ten sposób maksymalizować zyski – komentuje samorządowiec. – Bywało, że startowały do kilku przetargów jednocześnie, podpisując umowę tam, gdzie było im najkorzystniej, a tam, gdzie nie było wadium czy kar umownych, nie finalizowały kontraktu – dodaje. – To było naprawdę wkurzające – przyznaje kolejny samorządowiec. – Czekaliśmy, czy firma w ogóle przyjedzie, czy zechce podpisać umowę, czy już nie ma podpisanej kontraktu z kimś innym i w ogóle nie będziemy mogli zrealizować naszego zamówienia.

Jeśli gmina nie mogła nabyć potrzebnego sprzętu, mogła wnioskować o zmianę zadania. Pojawia się jednak pytanie, czy chodziło faktycznie o realne potrzeby, czy raczej o chęć wydatkowania przyznanych środków. Zgodę na zmianę należało uzyskać – przy zadaniach do 50 tys. zł decydował wojewoda. W przypadku droższego sprzętu decyzja musiała zostać zatwierdzona przez Ministerstwo Obrony Narodowej.

Rozdźwięk między obietnicą a rzeczywistością

Samorządowcy nie kryją rozczarowania. – Czujemy rozdźwięk między tym, co było zapowiadane, a tym, co ostatecznie zostało zrealizowane. Pojawiają się też głosy o podwójnych standardach – że coś, co jednym gminom odrzucano, innym było przyznawane – mówi kolejny rozmówca z Subregionu Zachodniego. – Mamy też poczucie, że państwo nie zabezpieczyło rynku przed spekulacją cen,

choćby w przypadku zbiorników na wodę czy kuchni polowych. To była pożywka dla spekulantów.

Padają również pytania o sposób weryfikacji wniosków. – Traktowaliśmy przepisy literalnie, bez naginania prawa. Jednak jeśli ktoś otrzymał wozy asenizacyjne (wóz do wywozu nieczystości – red.) czy kilka koparek, rodzi się pytanie, w jaki sposób oceniono, że ten sprzęt faktycznie będzie służył ochronie ludności i obronie cywilnej. Trudno nie mieć wrażenia, że przy takim podziale ważne było to, kto ma lepszego „przyjaciela wyżej” – słyszymy.

W umowach z wojewodą jasno zapisano, że przedmiot dotacji ma być wykorzystywany wyłącznie w tym celu. – Mamy wrażenie, że część samorządów po prostu uzupełniała swoje magazyny – dodają. I choć nie mają pretensji do samorządowców, którzy skorzystali z dotacji, podkreślają, że pojawia się pytanie o sprawiedliwość wobec tych, którzy zgadzali się na ustalone zasady i stosowali się do wytycznych.

Podczas spotkań z wóldarzami przedstawiciele administracji rządowej – jak słyszymy – próbowali tłumaczyć, że nie ma powodów do sporów, bo z funduszy korzystają także służby, m.in. straże pożarne, działające na terenie poszczególnych gmin. To jednak nie uspokoiło nastrojów. – Poczucie braku sprawiedliwości wraca jak bumerang. Uważam, że państwo powinno w tym procesie interweniować znacznie mocniej. My działaliśmy uczciwie, a każdy przyznany fundusz będzie kiedyś sprawdzony. Jesteśmy spokojni o siebie – podkreśla jeden z samorządowców. – To po prostu rozdawnictwo – dodaje inny, wprost komentując sytuację.

rzuciło

■ O tym, jak bardzo potrzebne są środki na działania kryzysowe, przypomniła powódź z 2024 roku. To właśnie doświadczenia z tamtych wydarzeń – podobnie jak innych sytuacji kryzysowych – pokazały, jakiego sprzętu najbardziej brakuje gminom. Fot. KuKi

Rzeczywistość budżetowa nie zna kompromisów

W rozmowie z wojewodą poruszamy temat gwałtownie rosnących cen i braków sprzętu na rynku. Dociekałismy, jak problem ten dostrzega urzędnik premiera. – To jest sytuacja, w której rzeczywiście pierwszy raz w historii w tym obszarze, związanym z bezpieczeństwem i ochroną ludności, pojawiły się ogromne środki, które są wydawane przez samorządy i przez różne podmioty ochrony ludności. To oczywiście powoduje, że w niektórych asortymentach może brakować sprzętu. Natomiast wiem, że samorządowcy na Śląsku są po prostu bardzo aktywni. Jeśli tego sprzętu nie ma na Śląsku, to szukają go w innych regionach. Generalnie starają się wykorzystać w pełni dotacje, które otrzymali – komentuje Marek Wójcik.

Jak dodawał w rozmowie z nami w pierwszej połowie grudnia, informacje otrzymywane od gmin były „raczej informacjami uspokajającymi, wskazującymi na to, że te obawy sprzed kilku tygodni, z kilku miesięcy, właściwie się nie potwierdzają, że udaje im się przy odrobinie, przy dużym zaangażowaniu, pozyskać sprzęt często od różnych dostawców z terenu całego naszego kraju”.

Pytaliśmy też o termin realizacji zadań, przypadający na koniec roku. Wojewoda Wójcik wskazuje na realia budżetowe, które – jak podkreśla – są nieubłagane: – Program jest

rozliczany do końca roku, w związku z czym wszystkie dotacje udzielone w 2025 roku muszą zostać zrealizowane i rozliczone do końca roku. To wynika z powszechnie obowiązujących przepisów budżetowych, które dotyczą nie tylko tego programu, ale wszystkich nas, i po prostu rozliczania środków publicznych z końcówką roku budżetowego – akcentuje.

Samorządy oczekują sprawiedliwości

Samorządowcy liczą, że w kolejnych rozdaniach środki będą przyznawane transparentnie, równo i sprawiedliwie. – Cieszymy się z tego, co mamy, ale oczekujemy, że państwo w kolejnych transzach stanie na wysokości zadania, będzie działać przejrzysto i zablokuje próby spekulowania cen na rynku – mówi jeden z nich.

Nie brakuje też propozycji organizacyjnych. Jeden z samorządowców podkreśla, że pierwszy kwartał 2026 roku powinien służyć składaniu wniosków, a drugi – ich rozstrzygnięciu, aby gminy dokładnie wiedziały, o jakie środki mogą wnioskować i na co je przeznaczyć. – Wtedy mają spokojnie około pół roku na realizację zadań. To daje też szansę na ogłaszanie przetargów z wyprzedzeniem, nawet jeśli umowa z pierwszym wykonawcą nie została jeszcze podpisana – tłumaczy. Wskazuje również na potrzebę uregulowania kwestii wkładu własnego gminy. Jak dowiadujemy się od samorządowców, we wnioskach można było

wpisywać różne wartości – niektóre gminy deklarowały zero, inne 5 lub 10 procent. – To loteria. Nie wiadomo, czy przy przyznawaniu dotacji brano pod uwagę faktyczne deklaracje gmin – przyznaje samorządowiec, zastanawiając się, czy właśnie to decydowało o tym, że jedna gmina otrzymała środki, a inna nie na dane zadanie.

Takie rozwiązanie mogłoby zapobiec chaosowi, który teraz zmusza gminy do realizacji kilku milionów złotych w ciągu zaledwie sześciu tygodni. – Nam udało się zrealizować to zadanie, wydać i rozliczyć pieniądze w terminie, ale nie każdy miał tyle szczęścia – zaznacza. Kwestie rozliczeń pozostają równie istotne. – 30 grudnia robimy przelewy i zamykamy rozliczenia. Kto tego nie zrobi, musi pokryć koszty z własnych środków, a w przypadku opóźnień doliczane są jeszcze odsetki – wyjaśnia samorządowiec.

Sprzęt nie może stać w garażu

Teraz gminy czekają na przepisy, które pozwolą im korzystać ze sprzętu w kolejnych latach. – Chodzi o to, by wyposażenie nie zalegało bezczynnie w garażach, lecz mogło być wykorzystywane również poza sytuacjami kryzysowymi, zawsze jednak w celu zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom – podkreśla rozmówca. Jak dodaje, z województwa zapewniono ich, że trwają prace nad odpowiednimi regulacjami. – Jak sama nazwa wskazuje, chodzi o obronę cywilną. Owszem, sprzęt można wykorzystywać przy podtopieniach czy innych nagłych zdarzeniach. Ale w gminach, gdzie przez kilka lat nie wystąpią takie sytuacje, trzeba przemyśleć sposób jego użycia, żeby nie zalegał w garażu – tłumaczy. Bez tych przepisów gminy nie mogą legalnie użytkować sprzętu w innych celach, a choć zapowiedzi zmian są optymistyczne, konieczne jest wprowadzenie regulacji, które pozwolą milionowym inwestycjom realnie wspierać bezpieczeństwo mieszkańców, zamiast zalegać w garażach.

Dawid Machecki

MEDAL „ZASŁUŻONY DLA POWIATU RACIBORSKIEGO” PRZYZNANO BRUNONOWI CHRZIBKOWI

■ Aktu wręczenia dokonał starosta raciborski, Grzegorz Swoboda z przewodniczącym Rady Powiatu Raciborskiego, Tomaszem Cofałą.

Podczas grudniowej sesji Rady Powiatu Raciborskiego uroczystość uhonorowano Brunona Chrzibka medalem „Zasłużony dla Powiatu Raciborskiego”. – To osoba szczególnie zasłużona dla naszej lokalnej społeczności – zaznaczył starosta raciborski Grzegorz Swoboda.

Aktu wręczenia dokonał starosta z przewodniczącym Rady Powiatu Raciborskiego Tomaszem Cofałą. Grzegorz Swoboda podkreślił w swoim wystąpieniu wieloletnie zaangażowanie laureata medalu, jego pracę na rzecz rozwoju powiatu oraz wkład w budowanie wspólnego dobra i lokalnej tożsamości.

Uroczystość była wyrazem uznania i wdzięczności za działalność, która na trwałe wpisała się w historię Powiatu Raciborskiego.

Zarząd Powiatu Raciborskiego wnioskował o nadanie tytułu i medalu „Zasłużony dla Powiatu Raciborskiego” Brunonowi Chrzibkowi.

Brunon Chrzibek to wieloletni radny Gminy Krzyżanowice w latach 2010-2024, w latach 2014-2024 pełnił funkcję Przewodniczącego Rady Gminy Krzyżanowice. Swoje zainteresowania

skierował na tematykę związaną z historią, tradycjami i kulturą swojej małej ojczyzny – ziemi raciborskiej. To właśnie na terenie powiatu raciborskiego zdobył szerokie doświadczenie w pracy zawodowej.

Wykazywał się zaangażowaniem w pełnionych obowiązkach, między innymi poprzez pomysłowość i inicjatywy w zakresie wzrostu potencjału gospodarczego i rozwoju Powiatu Raciborskiego.

Pan Brunon nigdy nie patrzył obojętnie na ludzkie potrzeby. Praca w Spółdzielni Inwalidów „Raciborzanka” i Zakładach Cukierniczych „Mieszko” w Raciborzu pozwoliła mu na zdobycie wiedzy i doświadczenia w pracy z ludźmi z niepełnosprawnościami, udzielając im wsparcia, pomocy poprzez realizację wielu inicjatyw na rzecz całego środowiska.

Od zawsze wspierał realizację zadań inwestycyjnych mających na celu poprawę infrastruktury na rzecz lepszej jakości życia mieszkańców. Jako pasjonat historii ziemi raciborskiej był jednym z inicjatorów rewitalizacji miejsca pochówku żołnierzy poległych pod koniec II wojny światowej na terenie Gminy Krzyżano-

wice w miejscowości Tworków, a także z uwagi na pielęgnację dorobku historycznego Raciborszczyzny przyczynił się do zmobilizowania społeczności lokalnej w celu realizacji montażu zegarów na wieży widokowej Zamku w Tworkowie.

Przez niemalże dekadę pełnił funkcję Przewodniczącego DFK – Deutsche Freundschaftskreise w Tworkowie, a także był kierownikiem i opiekunem Ludowego Młodzieżowego Zespołu Tanecznego „Tworkauer Eiche”. Razem z zespołem promowali kulturę i tradycję Raciborszczyzny w Polsce i za granicą, organizując wiele wyjazdów i spotkań międzynarodowych.

Aktualnie Brunon Chrzibek w dalszym ciągu angażuje się w lokalne życie społeczne, o czym świadczą otrzymane w 2022 roku wyróżnienie w konkursie organizowanym przez Wojewodę Śląskiego pn. „Aktywny Senior Województwa Śląskiego”.

Nadanie medalu „Zasłużony dla Powiatu Raciborskiego” jest formą publicznego uhonorowania Pana Brunona Chrzibka za jego osobiste zaangażowanie i skuteczną działalność na rzecz powiatu raciborskiego. (oprac. m)

Taki zwykły dzień pełen

Po prostu dom. Tak mówią o tym miejscu seniorzy, którzy korzystają z jego wszystkich dobrodziejstw. Tym największym są ludzie. Ci, którzy tu pracują i ci, którzy z ich pracy czerpią największą radość. Wspólna wigilia jest okazją do tego by usiąść przy jednym stole i podzielić się tym, co najcenniejsze: życzliwym słowem, uśmiechem i wsparciem.

Przyjaciółki lepsze niż pigułki

Do wigilijnego stołu w Dziennym Domu Pomocy Społecznej, oprócz jego pracowników i zaproszonych gości, zasiadają seniorzy korzystający z prowadzonych tu zajęć i lokatorzy znajdujących się obok mieszkań wspomaganych. Są życzenia, kolędy, wspólny posiłek i chwila na refleksję. Niektórzy dzielą się nią jak opłatkiem, inni swoje przemyślenia chcą zachować tylko dla siebie.

Pani Maria o swoim szczęściu, które spotkała w tym domu mówi otwarcie. – Chodzę tu codziennie od czterech lat, chyba że jestem chora, to uprzedzam że mnie nie będzie. Córkę pochowałam w 2004 roku i teraz jestem sama, bo z rodziną to się byle jako wychodzi. Nikt nie zadzwoni, nikt mnie nie odwiedza. W domu mam moją ukochaną Perełkę i ten piesek to mój najlepszy towarzysz. Jestem szczęśliwa, że mogę tu być, że coś mam i tym się cieszę. Jak tu zaczęłam chodzić to okazało się, że umiem haftować, na szydełku robić, na drutach, takie tam robótki, które uspokajają nerwy, bo ja jestem nerwowy

człowiek, nie powiem, że nie, ale są tutaj takie panie, które po prostu potrafią zło obrócić w dobro. Jak mnie coś boli czy jestem smutna to ja mówię o tym naszym paniom, a one każdej osobie pomogą i nie tam, żeby tylko mnie ratowali, one są dla wszystkich takie dobre. Ja jestem szczęśliwa, że te panie tu mam i że my sobie tak wspólnie budujemy tutaj to życie. Mieszkalam kiedyś na wsi i tam nie było takiej życzliwości. Ludzie tam nawet zwierzęta źle traktowali, a my powinniśmy się szanować i ten bogaty i ten biedny, i dzielić się dobrocią. Ten dom to jest najlepszy na moją depresję, bo ona mi mija, gdy są przyjaciółki, z którymi mogę porozmawiać. Pigułki oślepiają ludzi, a przyjaciółki dają nam wsparcie, można zawsze na nie liczyć i powiem pani, że w życiu pomagają więcej niż niektórzy lekarze.

Siedząca niedaleko Marianna Nowak też odwiedza to miejsce od czterech lat. – Mieszkam bliźniutko, ale nie urodziłam się w Raciborzu. Przyjechałam tu z Lubelskiego. Mój mąż był wojskowym, a ja pracowałam w kiosku Ruchu na dworcu. Mieszkaliśmy naprzeciwko koszar. Mąż zmarł 30 lat temu i zostałam sama, dlatego często korzystam z tych zajęć. Panie z obsługi są bardzo miłe, takie fajne, naprawdę kochane. Nigdy nie widzę, żeby one się denerwowały, zawsze jest uśmiech, którym rozładują wszystko. Jestem tu codziennie, ale wczoraj upadłam i strasznie się potłukłam, więc do świąt zrobię sobie przerwę, bo po schodach z takim bólem nie dam rady chodzić. No, ale dziś tu jestem i powiem pani, że każdego ranka budzę się z taką radością, że mam gdzie pójść – wyjaśnia.

Bliźniaczki Teresa i Regina urodziły się w Ra-

■ Pani Maria (z lewej) i pani Marianna (z prawej) podkreślają jak ważny jest kontakt z drugim człowiekiem

■ Życzenia świąteczne w imieniu władz składa wszystkim wiceprezydent Małgorzata Rudnicka-Głowińska. Obok niej dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Raciborzu Danuta Rassek.

■ Bliźniaczki Teresa i Regina trzymają się razem od dnia narodzin

■ Wiceprezydent Michał Kuliga proponuje wspólne śpiewanie kolęd

■ Sąsiedzi Adam i Ewa zgodnie przyznają, że dobry dzień zaczynają od odrobiny humoru

en niezwykłych historii

ciborzu w 1938 roku i od tej pory są nierozłączne. Chodziły do tej samej szkoły, obie pracowały w Fabryce Dywanów w Kietrze, przez 32 lata wspólnie śpiewały w chórze w klubie Itaka i obie współpracowały z księdzem Pieczką. – My nie mamy mężów bo my jesteśmy jak mąż i żona. Kiedyś mieszkaliśmy na Ostrogu, ale w 1964 roku dostałam mieszkanie w akwariu na Wojska Polskiego to teraz z siostrą tam mieszkamy. Myśmy zwiedzały z Gromadą Grecję, Rzym i Monako. Wszędzie dobrze, ale w Raciborzu jest najlepiej. Teraz to już nigdzie nie jeździmy, ale dopóki jeszcze umiemy to chodzimy tutaj i na spacer i do Piotrusia – mówi pani Regina.

Jak dobrze mieć sąsiada co zawsze zagada

Waldemar Pawlikowski jest lokatorem mieszkania chronionego, więc na zajęcia w Dziennym Domu Pomocy Społecznej ma niedaleko. Do Raciborza przyjechał 45 lat temu z Pomorza. – 30 lat pracowałem fizycznie w Rafako, ZEW-ie i innych zakładach. Teraz kończę 64 lata i już do żadnej pracy się nie nadaję. Praca z metalami, na zimnie odbiła się na moim zdrowiu. Nadal się leczę ale jest coraz lepiej. Tutaj jesteśmy razem, bezpieczni, tutaj mamy zawsze ciepłą strawę, opiekę medyczną i dzięki temu można szybciej wrócić do zdrowia. Korzystam z wszystkich udogodnień, pomocy psychologicznej, zajęć terapeutycznych, praktycznych i ręcznych. Wiem, że gdybym się źle poczuł to w każdej chwili mogę liczyć na pomoc – podsumowuje pan Waldek.

Adam i Ewa są sąsiadami z mieszkań wspierających. Pani Ewa podkreśla, że jej sąsiad to człowiek skory do żartów i zawsze tryskający

humorem. – W marcu przyszłego roku będzie dwa lata jak mieszkam w mieszkaniu chronionym. Może nie jest idealnie, ale jest dobrze. Miałam bardzo trudne warunki, bo mieszkalam z chorą siostrą w jednym pokoju. No i starałam się o to mieszkanie. W październiku czy listopadzie złożyłam wniosek a już w marcu dostałam telefon, że jest miejsce, bo ktoś z niego zrezygnował. Byłam na liście jako pierwsza, więc od razu się udało. Chodzę tu na terapię zajęciową i ćwiczenia, bo mam problemy ze stawami. Już prawie 23 lata się leczę ale jakoś sobie radzę. Jestem szczęśliwa, że mogę tu z tego wszystkiego korzystać. To jest super sprawa – mówi pani Ewa.

Pan Adam skończył szkołę w Ustce, po której przez pięć lat służył w jednostce marynarki wojennej w Gdyni. – Jak się zorientowałam, że nie zostanę admirałem, to posłuchałem kolegi bosmana, który namówił mnie na przyjazd do Raciborza. Mówił, że w Rafako jest dobra robota. To było w 1972 roku, w czasach komunizmu, kiedy Racibórz był w opolskim. W końcu trafiłem do Przedsiębiorstwa Transportu Handlu Wewnętrznego. Podczas stanu wojennego miałem wypadek i teraz mam kłopoty zdrowotne. Organizują tu dla nas różne zajęcia. Niektórzy malują, ale ja nie mam talentu do malowania to sobie po cichu krzyżówki rozwiązuję. W pokera nie gram, ale lubię planszówki, grę w kości i dużo po mieście spaceruję. W mieszkaniu mam marynistykę, bo najlepiej żyć wspomnieniami tymi dobrymi. Jak pojedę kiedyś nad morze, to pani Ewie muszelkę przywiozę – podsumowuje pan Adam i wręcza mi czekoladowego mikołaja na osłodzenie życia.

Katarzyna Gruchot

■ Pan Waldemar mówi o tym, że mieszkanie wspomagane daje mu poczucie bezpieczeństwa

RFK z certyfikatem kluczowego dostawcy Polskiej Grupy Zbrojeniowej

– W wyniku przeprowadzonych analiz stwierdzono, że deklaracja pełnego wykorzystania aktywów po dawnym Rafako na potrzeby produkcyjne PGZ jest najbardziej optymalnym rozwiązaniem z punktu widzenia interesu państwa – stwierdziła sekretarz stanu w Ministerstwie Aktywów Państwowych, Eliza Zeidler.

Udzielając odpowiedzi posłance Gabrieli Lenartowicz na jej pytanie jaka część z zapowiadanych przez premiera Donalda Tuska, 700 mln zł będzie przeznaczona na funkcjonowanie i rozwój spółek RFK i Rafamet i w jakim zakresie obydwa podmioty będą zaangażowane w strategicznych projektach państwa.

Pytanie posłanki Lenartowicz padło na 48 posiedzeniu Sejmu, 18 grudnia 2025 roku. (2. dzień obrad). Zaznaczyła ona, że minął ponad rok od decyzji zarządu Rafako SA o ogłoszeniu upadłości. Przypomniała, że spółka z Raciborza była jedną z najważniejszych spółek sektora wykonawczego energetycznego w Polsce. Była także zaangażowana w realizację wielu inwestycji istotnych dla bezpieczeństwa energetycznego kraju. – Obecnie ten potencjał ma być istotnym elementem repolonizacji polskiego przemysłu. Podobnie jest w przypadku Rafamet SA z Kuźni Raciborskiej w restrukturyzacji – powiedziała G. Lenartowicz.

Przypomniała, że zapowiadano powstanie Rafako 2.0, tworzenie jego potencjału, jak również odtworzenie potencjału Rafamet SA, także w kierunku produkcji transportowej, kolejowej, także przemysłu obronnego.

– Cieszą zapowiedzi z udziałem samego premiera. Mam tu na myśli decyzję o przeznaczeniu 700 mln zł na wsparcie restrukturyzacji tych dwóch podmiotów, ale także ostatnio podpisany list intencyjny pomiędzy RFK, Polską Grupą Zbrojeniową, Agencją Rozwoju Przemysłu i firmą Jelcz w

sprawie produkcji wyposażenia transportowego dla polskiego wojska – oświadczyła posłanka z Krzanowic.

– Kwestie te są w centrum zainteresowania śląskiej opinii publicznej, w szczególności mieszkańców ziemi raciborskiej, którą reprezentuję, proszę o odpowiedź, jaka część z tych 700 mln zł będzie przeznaczona na funkcjonowanie i rozwój tych spółek i w jakim zakresie obydwa podmioty zaangażowane w rozmowy dotyczące ich udziału w strategicznych projektach, w tym local content – zapytała panią wiceminister resortu aktywów państwowych.

Odpowiedź sekretarza stanu w Ministerstwie Aktywów Państwowych – Eliza Zeidler (fragmenty)

Postawienie w grudniu 2024 r. Rafako w stan upadłości jest efektem wieloletnich zaniedbań i niewłaściwych decyzji podejmowanych do 2023 r. Sytuacja spółki zaczęła się istotnie pogarszać od 2019 r. wraz z narastaniem problemów finansowych i operacyjnych wynikających z błędnych decyzji biznesowych oraz braku skutecznej strategii stabilizacyjnej.

Po utworzeniu przez trzy podmioty RFK sp. z o.o. opracowano model biznesowy zakładający wejście w nowe strategiczne sektory gospodarki poprzez dzierżawę lub zakup wybranych aktywów po Rafako, z wykorzystaniem unikalnych kompetencji i zasobów Rafako, w szczególności w obszarze rozwiązań stalowych.

Działalność RFK nie tylko zabezpieczy miejsca pracy, ale także zaktywizuje regionalnych dostawców i usługodawców, przyczyniając się do wzmocnienia konkurencyjności całego śląskiego przemysłu.

RFK podejmuje wszelkie możliwe działania zmierzające do maksymalnego wykorzystania istniejącego potencjału przemysłowego dawnego Rafako.

Niemal 98% obecnego stanu osobowego spółki RFK to osoby, które uprzednio zostały zwolnione w ramach zwolnień grupowych w Rafako. Spółka RFK wykorzystuje znaczną część majątku dawnego Rafako i rozpoczęła czynności produkcyjne w zakresie realizacji kontraktów z odbiorcami z branży zarówno zbrojeniowej, jak i budowlano-infrastrukturalnej.

Jednym z głównych odbiorców produktów wytwarzanych przez RFK przy wykorzystaniu potencjału dawnego Rafako jest Polska Grupa Zbrojeniowa, przy czym docelowo zakłada się realizację zleceń obejmujących produkcję podzespołów wykorzystywanych przy montażu pojazdów.

Spółka RFK w ostatnim okresie uzyskała status certyfikowanego dostawcy kluczowych elementów produkcyjnych dla PGZ.

Czynności podjęte przez ARP i RFK doprowadziły do podpisania w dniu 14 października 2025 roku listu intencyjnego pomiędzy Polską Grupą Zbrojeniową, Jelcz sp. z o.o., ARP oraz RFK.

PGZ oraz Jelcz prowadzą obecnie szczegółowe analizy ekonomiczno-finansowe oraz techniczne, które nadadzą ostateczny kształt

planowanej inwestycji w Raciborzu. PGZ przy wsparciu ARP, RFK oraz syndyka prowadzi obecnie działania, które w jak najkrótszym terminie doprowadzą do przejęcia całości aktywów Rafako i ich samodzielniego zagospodarowania przez PGZ, oczywiście w ramach toczącego się postępowania upadłościowego.

ARP i RFK prowadziły również rozmowy z innymi zainteresowanymi podmiotami. W wyniku przeprowadzonych analiz stwierdzono, że deklaracja pełnego wykorzystania aktywów po dawnym Rafako na potrzeby produkcyjne PGZ jest najbardziej optymalnym rozwiązaniem z punktu widzenia interesu państwa.

PGZ nie wyklucza włączenia w proces zagospodarowania nieruchomości innych podmiotów z grupy PGZ ze względu na atrakcyjne parametry części infrastruktury, np. z uwagi na wysokość hal zlokalizowanych na tej nieruchomości.

Informacja o tym, że PGZ zainteresowany jest całością, jest bardzo dobrą informacją, ponieważ

jak wszyscy wiemy, sektor obronny aktualnie jest jednym z prężnie rozwijających się sektorów, z zapewnionym odpowiednim finansowaniem.

W ramach wykorzystania potencjału dawnego Rafako nigdy nie było planowane ani komunikowane wykorzystanie tych zasobów na potrzeby działalności Rafamet SA w restrukturyzacji.

Odnosnie do RFK trwają rozmowy w zakresie dalszego zaangażowania przy zagospodarowaniu aktywów dawnego Rafako. Na ten moment nie jesteśmy w stanie określić finalnego zaangażowania ARP w ten projekt. Niemniej wskazujemy, że wysokość środków zaangażowanych w projekt przez ARP będzie uzależniona w szczególności od ostatecznego zaangażowania podmiotów z grupy kapitałowej PGZ.

Rafamet faktycznie stanowi dzisiaj prawie w całości własność Agencji Rozwoju Przemysłu, a więc pośrednio Skarbu Państwa. Sam Skarb Państwa bezpośrednio nie posiada zaangażowania kapitałowego w Rafamet.

Przewidziano cztery transze dokapitalizowania spółki o łącznej wartości 80 mln zł. Pierwsza z nich, 30 mln zł, została już w maju zrealizowana. Realizacja pozostałych jest obwarowana warunkami. Warunkiem realizacji transzy drugiej jest złożenie planu restrukturyzacyjnego do sądu. W związku z tym dokapitalizowanie spółki w ramach tej transzy w wysokości 20 mln zł zostało zrealizowane 16 grudnia 2025 roku. Środki pozyskane z tej emisji mają zostać przeznaczone na realizację przyjętego przez zarząd planu restrukturyzacji, bieżące finansowanie działalności oraz wybrane inwestycje.

Transze trzecia i czwarta na kwoty odpowiednio 20 mln zł i 10 mln zł wymagają m.in. pozyskania kontraktów o wartości odpowiednio 40 mln zł i 70 mln zł, wdrożenia programu dobrowolnych odejść pracowników, wprowadzenia systemu ERP oraz przygotowania projektów energetycznych m.in. w zakresie fotowoltaiki i termomodernizacji.

(oprac. m)

■ Posłanka Gabriela Lenartowicz przypomniała, że zapowiadano powstanie Rafako 2.0 (dziś to RFK) tworzenie jego potencjału, jak również odtworzenie potencjału Rafamet SA, także w kierunku produkcji transportowej, kolejowej, także przemysłu obronnego

Pożegnanie z kopciuchem. Kończy się czas pozaklasowych źródeł ciepła

Kopciuchy, czyli najprostsze piece węglowe właśnie przechodzą do historii. Od 1 stycznia 2026 roku ich użytkowanie na terenie całego województwa śląskiego jest niezgodne z prawem – bez wyjątków i bez taryfy ulgowej.

Ogrzewanie bezpieczne dla zdrowia

Po niemal dziewięciu latach od przyjęcia uchwały antysmogowej, zdecydowana większość mieszkańców województwa śląskiego ogrzewa swoje domy w sposób zgodny z przepisami i bezpieczny dla zdrowia – własnego, swoich rodzin i sąsiadów. To moment przełomowy w walce o czyste powietrze: koniec epoki najbardziej emisyjnych źródeł ciepła.

– Nie chodzi już o przekonywanie, że kopciuch szkodzi zdrowiu. Teraz chodzi o to, że kopciuch łamie prawo. Mówimy o urzędzeniach, które przez lata

odpowiadały za znaczną część emisji pyłów i rakotwórczego benzo[a]pirenu w sezonie grzewczym. Dzięki konsekwentnym działaniom mieszkańców i samorządów, województwo śląskie staje się regionem, który udowadnia, że skuteczna walka o czyste powietrze jest możliwa – mówi Emil Nagalewski, koordynator Polskiego Alarmu Smogowego w woj. śląskim.

Wystarczy 5 minut, żeby pyły z powietrza przeniknęły do organizmu

Impulsem do przyjęcia uchwały antysmogowej była troska o zdrowie

mieszkańców. Lekarze i naukowcy od lat alarmowali, że przewlekła ekspozycja na smog prowadzi do poważnych konsekwencji zdrowotnych. Dlatego już w pierwszym paragrafie uchwały zapisano, że została ona ustanowiona w celu „zapobieżenia negatywnemu oddziaływaniu na zdrowie ludzi”.

– Wystarczy, że przez pięć minut oddychamy zanieczyszczonym powietrzem, a pyły już przenikają cały nasz organizm. Zanieczyszczenia dewastują układ oddechowy, układ krążenia, układ nerwowy, a także przyczyniają się do powstawania nowotworów – wyjaśnia dr Katarzyna Musioł, ordynator pediatrii w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym nr 3 w Rybniku i ambasadorka akcji „Zobacz czym oddychasz”.

„Był czas edukacji i czas dotacji”

Choć uchwała antysmogowa obowiązuje w całym województwie, tempo eliminacji kopciuchów jest bardzo zróżnicowane. Nadal są gminy, w których starych kotłów wciąż jest zbyt wiele. Oczywiście w wielu miejscowościach widać realny postęp, bo uchwała najlepiej działa tam, gdzie konsekwentnie wdraża się jej zapisy. Skuteczność antysmogowych regulacji zależy przede wszystkim od determinacji i odwagi władz lokalnych. – Obowiązkiem samorządów jest egzekwowanie przepisów. Kontrole, mandaty i decyzje nakazowe to narzędzia, które muszą być stosowane tam, gdzie zawiodła perswazja. Mieszkańcy naszego regionu mają prawo do czystego powietrza. Od teraz każdy

rozpalony kopciuch to nie tylko zagrożenie dla zdrowia, ale także wykroczenie. Jeśli samorząd nie reaguje, to de facto wspiera truciciela i działa na szkodę całej społeczności – podkreśla Zdzisław Kuczman z Rybnickiego Alarmu Smogowego.

Mimo wyraźnej poprawy jakości powietrza, w województwie śląskim wciąż pozostaje wiele do zrobienia. Z danych Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków wynika, że nawet 14% budynków jednorodzinnych (84 790) może być nadal ogrzewanych pozaklasowymi kotłami. W części przypadków przyczyną jest ubóstwo energetyczne – w takich sytuacjach konieczne jest realne wsparcie samorządów, wzorowane na działaniach prowadzonych w małopolskich gminach,

takich jak Skawina czy Zabierzów. Jednak tam, gdzie problem wynika ze świadomego lekceważenia przepisów i braku woli dostosowania się do obowiązujących norm, niezbędna jest stanowcza reakcja lokalnych władz – rozpalenie w „kopciuchu” musi skutkować mandatem. Niestety, jak pokazuje najnowszy raport Polskiego Alarmu Smogowego, bezkarność w województwie śląskim jest niemal powszechna – aż 87% wykroczeń w gminach bez straży gminnej nie kończy się żadną karą. Nawet w gminach, które posiadają straż, 61% wykroczeń pozostaje bez sankcji. To jasno pokazuje, że bez skutecznego systemu kontroli i egzekwowania przepisów nie uda się osiągnąć pełnej realizacji uchwały antysmogowej. (red)

Nawałnice, upały, powodzie. Jak Racibórz przygotowuje się do zmian klimatu? Powstaje miejski plan adaptacji

- Trwają prace związane z opracowaniem dokumentu „Miejski plan adaptacji do zmian klimatu dla miasta Racibórz” wraz z harmonogramem prac zadania.
- Opracuje go Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych. Urząd miasta wyda na ten cel ponad 160 tys. zł, część z tej kwoty pochodzi ze środków pozabudżetowych.

Przygotować miasto i mieszkańców na występowanie zagrożeń klimatycznych

Przed radą miasta wystąpili Piotr Cofałka i Janusz Krupanek reprezentujący Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych, który jest realizatorem projektu, w ramach którego zostanie opracowany Miejski Plan

Adaptacji do Zmian Klimatu dla miasta Raciborza.

Celem opracowania MPA jest przede wszystkim przygotowanie władz miasta, jak również społeczności lokalnej w sposób świadomy, odpowiedzialny na występowanie zagrożeń klimatycznych oraz skutków, jakie one powodują.

Istotne jest określenie podatności miasta na te zjawia-

ska, czy one występują i w jakiej skali. Następne będzie zaplanowanie działań konkretnych dla miasta oraz podniesienie świadomości mieszkańców, dlatego że oni są bardzo istotni – z jednej strony muszą zaakceptować działania miasta, a z drugiej mogą też włączyć się aktywnie w działania adaptacyjne. Potrzebne jest mówienie o tych zagrożeniach, o tym jak można zapobiegać skutkom, jak zachowywać się w trakcie niekorzystnych sytuacji związanych z klimatem. Odbędą się spotkania informacyjno-edukacyjne. Przewidziano 6 warsztatów zarówno z młodzieżą, jak i z

mieszkańcami.

Pierwsza wersja dokumentu MPA pojawi się w marcu 2026, a ostateczny dokument do przyjęcia trafi przed radę miasta w październiku 2026.

Eksperti zajmą się zagadnieniami zarówno przyborów wód, powodzi błyskawicznych, suszy, czy też zieleni i terenów chronionych prawem. Tworzenie MAP doprowadzi do zwiększenia potencjału działania służb oraz współpracy między różnymi instytucjami, zarówno w mieście, jak i z instytucjami z różnych stron np. sąsiadującymi miejscowościami, gminami.

Czemu ma służyć Miejski Plan Adaptacji?

Zastępca prezydenta Małgorzata Rudnicka-Głowińska przekazała, że dokument jest obligatoryjny, wynika to z przepisów prawa. Miasta powyżej 20 000 mieszkańców muszą mieć opracowany Miejski Plan Adaptacji do Zmian Klimatu. Janusz Krupanek przekazał, że MPA jest dokumentem kierującym działaniem w mieście i pozwalającym sięgać po środki pomocowe i jest to jeden z ważniejszych argumentów dla przygotowania takich planów, dlatego że zewnętrzna instytucja fi-

nansująca może się odnieść do bardzo konkretnego dokumentu, który porządkuje działania w mieście i przedstawia wszystkie zagadnienia w sposób uporządkowany.

Miejski Plan Adaptacji kosztuje 106 611 zł, a towarzyszące mu działania informacyjno-promocyjne – 55 539,90 zł, przy czym prace są zrealizowane w ramach działania FENIKS 2.0.4, z dofinansowaniem pozabudżetowym na poziomie 79% kosztów.

(oprac. m)

Hej kołęda, kołęda

KS. DANIEL JASZCZYSZYN | wikariusz w Krzanowicach

Szczęść Boże, dzień do-
bry! W polskim krajo-
brazie religijnym trudno
znaleźć zwyczaj równie
rozpoznawalny jak kołę-
da, czyli duszpasterska
wizyta kapłana w domach
wiernych. Dla jednych
to ważny moment spo-
tkania z Kościołem, dla
innych – tradycja, którą
traktuje się z dystansem,
a czasem wręcz z rezer-
wą. Niezależnie od osobi-
stego nastawienia, kołęda
pozostaje zjawiskiem wy-
jątkowym: łączy litur-
gię, modlitwę, rozmowę
i codzienne życie rodzin.
Warto więc zapytać, skąd
się wzięła, jaki miała pier-
wotny sens i czy podobne
formy istnieją także poza
Polską.

Początki kołędy – Kościół wychodzący do domu

Choć kołęda kojarzy się
dziś niemal wyłącznie z
okresem po Bożym Naro-
dzeniu, jej korzenie sięga-
ją znacznie wcześniej i nie
były początkowo związane
wyłącznie z Narodzeniem
Pańskim. Pierwsze formy
odwiedzin duszpasterskich
pojawiały się już w średnio-
wieczu, kiedy struktury
parafialne zaczęły się stabi-
lizować, a proboszcz stawał
się nie tylko celebrazem
liturgii, ale także odpowie-
dzialnym za duchową kon-

dycję konkretnych osób i
rodzin.

Wizyta w domu wier-
nych miała kilka celów. Po
pierwsze, pozwalała ka-
płanowi poznać realne wa-
runki życia parafian – ich
trudności, relacje rodzin-
ne, sytuację materialną. Po
drugie, była okazją do mo-
dlitwy i błogosławieństwa,
które miały chronić dom i
jego mieszkańców. Po trze-
cie wreszcie, pełniła funkcję
administracyjną: spisywa-
no domowników, oceniano
stan moralny wspólnoty,
a niekiedy także zbierano
środki na utrzymanie pa-
rafii.

Z czasem zwyczaj ten
w Europie Środkowej i
Wschodniej związał się z
okresem po świętach Bo-
żego Narodzenia. Samo
słowo „kołęda” wywodzi
się z łacińskiego calendae
– pierwszych dni miesiąca,
które w starożytności były
czasem składania życzeń
i odwiedzin. Chrześcijań-
stwo przejęło ten zwyczaj,
nadając mu nową, religijną
treść.

Polska specyfika

To właśnie w Polsce ko-
łęda przyjęła się w tak
powszechnej i niemal ma-
sowej formie. Stała się jed-
nym z niewielu momentów
bezpośredniego spotkania
księdza z rodziną poza mu-
rami kościoła. Dla wielu

osób, zwłaszcza tych rza-
dziej uczestniczących w
życiu parafii, kołęda bywa
jedyną okazją do rozmowy
z duszpasterzem.

Jej religijny sens wyraża
się przede wszystkim w mo-
dlitwie, czytaniu fragmentu
Ewangelii, błogosławień-
stwie domu i mieszkańców.
W wymiarze społecznym
kołęda budowała poczucie
wspólnoty – zwłaszcza na
wsi, gdzie była wydarze-
niem niemal rytualnym. W
czasach zaborów i komuni-
zmu miała również znacze-
nie tożsamościowe: była
znakiem przynależności do
Kościoła i oporu wobec prób
laicyzacji.

Współcześnie kołęda
przeżywa jednak swoje
napięcia. Zmienia się styl
życia, rośnie anonimowość
miast, a niektórzy wierni
traktują ją wyłącznie jako
tradycję lub – przeciwnie
– jako niepotrzebną inge-
rencję w prywatność. To
sprawia, że sens kołędy
coraz bardziej zależy od
jakości spotkania, a nie od
samego faktu wizyty.

Czy kołęda istnieje poza Polską?

Choć podobne wizyty
duszpasterskie są znane
także w innych krajach,
rzadko przybierają tak regu-
larną i powszechną formę.
W Niemczech czy Austrii
praktykuje się odwiedziny

chorych i nowych parafian,
ale nie obejmują one ca-
łych parafii. W krajach po-
łudniowej Europy większy
nacisk kładzie się na życie
wspólnotowe i wydarze-
nia parafialne, a kontakt z
duszpasterzem odbywa się
raczej w przestrzeni kościo-
ła niż domu.

W Kościołach wschodnich
spotykamy błogosławień-
stwo domów związane z
Objawieniem Pańskim,
jednak również tam nie ma
ono charakteru powszech-
nego „spisu dusz”. Polska
kołęda pozostaje więc fe-
nomenem na skalę świato-
wą – i właśnie dlatego tak
ważna jest refleksja nad jej
znaczeniem i przyszłością.

Kołędnicy misyjni – dzieci w służbie Ewangelii

Szczególną formą kołędo-
wania są kołędnicy misyjni,
którzy pojawiają się w pa-
rach zazwyczaj w okresie
bożonarodzeniowym. Ich
historia sięga XIX wieku,
kiedy to wraz z rozwojem
ruchu misyjnego w Koście-
le zaczęto szukać sposobów
na zaangażowanie dzieci i
młodzieży w pomoc rówie-
śnikom z krajów misyjnych.

W Polsce kołędnicy misyj-
ni na dobre zakorzenili się
w drugiej połowie XX wie-
ku, zwłaszcza po Soborze
Watykańskim II, który moc-
no podkreślił powszechne

powołanie do misji. Dzieci,
przebrane za postacie z ja-
sełek – aniołów, pasterzy,
Trzech Króli – odwiedzają
domy, śpiewają kołędy, re-
cytują krótkie scenki i zbie-
rają ofiary na konkretne
projekty misyjne.

Motywacja i sens kołędowania misyjnego

Najważniejszym celem
kołędników misyjnych nie
jest zbiórka pieniędzy, choć
ta ma realne znaczenie.
Chodzi przede wszystkim
o budzenie wrażliwości mi-
syjnej – u dzieci, które uczą
się, że Kościół nie kończy
się na ich parafii, oraz u do-
rosłych, którzy dzięki temu
zwyčajowi przypominają
sobie o odpowiedzialności
za Kościół powszechny.

Kołędowanie misyjne ma
również wymiar formacyj-
ny. Dzieci uczą się odwagi,
współpracy, publicznego
świadczenia wiary. Dla wie-
lu z nich jest to pierwsze
doświadczenie, że mogą
realnie pomóc innym – na-
wet tym, których nigdy nie
spotkają.

Przebieg i współczesne wyzwania

Kołędnicy misyjni działa-
ją zwykle za zgodą probosz-
cza, pod opieką dorosłych i
według ustalonego pro-
gramu. Coraz częściej ich

działalność jest łączona z
katechezą misyjną, prezen-
tacjami o krajach, którym
pomagają, oraz modlitwą
za rówieśników z Afryki,
Azji czy Ameryki Łacińskiej.

Podobnie jak tradycyjna
kołęda, także i ta forma
spotyka się dziś z nowy-
mi wyzwaniem: nieufno-
ścią, zamknięciem domów,
zmniejszającą się gotowo-
ścią do przyjmowania go-
ści. Tym bardziej jednak
zyskuje na wartości tam,
gdzie jest przeżywana świa-
domie.

Kołęda – znak czasu czy relikw?

Zarówno duszpasterska
kołęda, jak i kołędowanie
misyjne stawiają dziś Ko-
ściołowi pytanie o sposób
obecności w świecie. Nie są
magicznym rozwiązaniem
problemów religijności, ale
mogą stać się przestrzenią
prawdziwego spotkania,
jeśli będą przeżywane z sza-
cunkiem, prostotą i auten-
tyczną troską o człowieka.

Bo ostatecznie kołęda nie
polega na tym, kto otworzy
drzwi, ale na tym, czy potra-
fimy spotkać się jako ludzie
i wierzący – w zwyczajnym
domu, przy wspólnej mo-
dlitwie i rozmowie, która
czasem mówi więcej niż
najbardziej uroczyste ka-
zanie.

Dlaczego urząd miasta nie udziela wsparcia finansowego ANS w Raciborzu?

To podmiot wyjątkowo
prorozwojowy dla miasta
– powiedziała na sesji dr
Ludmiła Nowacka prosząc
prezydenta Jacka Wojcie-
chowicza o nawiązanie do
tradycji przekazywania
przez Miasto stałej kwoty
w corocznym budżecie. W
przeszłości była to kwota
kilkudziesięciu tysięcy zło-
tych.

Tradycja była, kontynuuje ją tylko Powiat Raciborski

Przewodniczący komi-
sji oświatowej, dr Ludmiła
Nowacka przypomniała,

że na sesji gościł w sierpniu
rektor Akademii Nauk Spo-
łecznych, dr Pawła Strózik.
Ten przedstawił wizję roz-
woju uczelni i zapowiadał
inwestycje.

Nowacka zauważyła, że
samorząd powiatowy regu-
larnie wspiera raciborską
ANS i poprosiła wóldarza
miasta, aby umieścić takie
zadanie – wsparcie finan-
sowe akademii.

Takiego punktu w bu-
dżecie od kilku lat nie
ma. – Wiemy, że przyszło-
roczny budżet jest mocno
deficytowy, ale była w na-
szym samorządzie trady-

cja udzielania wsparcia
dla ANS, zwłaszcza, że to
jest podmiot wyjątkowo
prorozwojowy dla miasta
– przekonywała Ludmiła
Nowacka.

Prezydent nie przekreśla sprawy definitywnie

Prezydent Raciborza, Ja-
cek Wojciechowicz powie-
dział: weźmiemy apel pani
radnej pod uwagę, choć
mamy problem finansowy
właśnie z edukacją, choć tą
podstawową a nie wyższą.
– Jednak nie przekreślamy
sprawy definitywnie – za-

strzegł. W ciągu roku bu-
dżetowy plan wydatków
jest wielokrotnie zmienia-
ny, więc wprowadzenie doń
pomocy finansowej dla ANS
jest wciąż możliwe.

Wojciechowicz zapre-
zentował tu inny pogląd
niż przed rokiem, kiedy L.
Nowacka sformułowała
podobny wniosek. Wtedy,
przy swoim pierwszym,
autorskim budżecie, wyraż-
nie oponował, twierdząc że
samorząd nie jest od wyre-
czania budżetu państwa w
zaspokajaniu potrzeb pań-
stwowej ANS.

ANS to 1300 studentów i ponad 200 pracowników

Przypomnijmy, że w
sierpniu rektor Strózik in-
formował radnych o kon-
dycji uczelni z Raciborza.
Kierunków kształcenia jest
tam 13. Studiują na nich
ok. 1300 studentów. 250
studentów jest z Raciborza.
Uczelnia zatrudnia 144 na-
uczycieli akademickich i 67
pracowników administracji
i obsługi.

Rektor podkreślił, że
łącznie uczelnię (wcześniej
PWSZ dziś ANS) ukończyło
już 8947 absolwentów.

Wskazał, że szereg pra-
cowników uczelni uczestni-
czy w pracach różnych ciał
doradczych oraz instytucji
samorządowych, społecz-
nych i gospodarczych.

Przedstawił w liczbach
realizowane i planowane
inwestycje wskazując, że
łączny koszt tych inwesty-
cji to 34 mln zł. W miejscu
obecnej nieczynnej krytej
pływalni planowana jest
budowa nowego obiektu
dydaktycznego. Projek-
towana jest także termo-
izolacja głównego obiektu
dydaktycznego

(oprac. m)

■ Paweł Jabłoński w Raciborzu na jubileuszu I LO, którego jest absolwentem. – Po upływie kilkunastu miesięcy od tej wiekopomnej reformy (ograniczenia zadawania zadań domowych) można z pewnością dokonać oceny skutków jej wprowadzenia – uważa poseł

Poseł Jabłoński spytał MEN o „wiekopomną reformę”. Co dalej z zadawaniem uczniom prac domowych?

REKLAMA

Paweł Jabłoński, poseł Prawa i Sprawiedliwości z Raciborza zwrócił się z interpelacją w sprawie ograniczenia zadawania wybranych rodzajów prac domowych informując. Spytał o ocenę nowych zasad kształcenia i ich perspektywę. Był ciekaw, czy zmiana przyniosła pozytywne efekty.

– Ponad rok temu z wielką pompą ogłosiła pani, że skończył się w polskiej edukacji czas zadawania uczniom prac domowych. W myśl nowych zasad nauczyciele otrzymali zakaz zadawania uczniom takich prac – co miało przełożyć się na pozytywne efekty w procesie kształcenia naszych dzieci – zaczął swoją interpelację do minister Barbary Nowackiej poseł Jabłoński.

– Po upływie kilkunastu miesięcy od tej wiekopomnej reformy można z pewnością dokonać oceny skutków jej wprowadzenia – podkreślił polityk PiS.

Zainteresowało go, czy ministerstwo lub jego jednostki podległe dokonywały takiej oceny? – Jeżeli tak – jakie były jej rezultaty? Proszę o przesłanie dokumentów i raportów w tym zakresie. Czy ministerstwo planuje dokonanie jakichkolwiek zmian w zakresie zakazu zadawania uczniom prac domowych? – takie pytania skierował do Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Odpowiedziała wiceminister Katarzyna Lubnauer

Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 22 marca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i

słuchaczy w szkołach publicznych nie wprowadziło zakazu zadawania prac domowych.

Nowelizacja miała na celu ograniczenie zadawania uczniom szkół podstawowych jedynie dwóch wybranych rodzajów prac domowych: pisemnych i praktyczno-technicznych, przy czym uczniom klas I–III tego rodzaju prac się nie zadaje, natomiast uczniom klas IV–VIII takie prace można zadać, z tym, że nie są one obowiązkowe i nauczyciel nie wystawia z nich ocen.

W żadnym przypadku powyższe ograniczenia nie znosi obowiązku uczenia się w domu.

Zgodnie z ustawą – Karata Nauczyciela, nauczyciel ma prawo wyboru metod nauczania, które uważa za niezbędne do zrealizowania podstawy programowej określonej dla danego etapu kształcenia oraz wybranego przez siebie programu nauczania.

Dlatego też w klasach I–III wszelkie prace domowe, które przyczyniają się do rozwoju motoryki małej mogą być zadawane i stają się dla ucznia obowiązkowe do zrealizowania. Zadania takie powinny odnosić się do efektów kształcenia, które uczeń musi osiągnąć na koniec I etapu edukacyjnego.

W klasach IV–VIII nauczyciel może wymagać od ucznia realizacji wszelkich innych form pracy domowej, np. przeczytania lektury, nauki słówek, pojęć, dat, wierszyków, dokonywania obserwacji warunków atmosferycznych, czy też przeanalizowania określonego zagadnienia i ostatecznie ustalić ocenę. W przypadku wykonanych prac pisemnych i praktyczno-technicznych nauczyciel przekazuje uczniowi informację zwrotną, której celem jest pomoc w uczeniu się, poprzez wskazanie, co uczeń robi dobrze, co i jak wymaga poprawy oraz jak powinien dalej się uczyć.

Jeżeli uczeń samodzielnie wykonał pracę domową, to wyżej opisany sposób komunikowania mocnych, jak i słabych stron wydaje się najbardziej odpowiedni.

Analizy praktycznego zastosowania przez nauczycieli ograniczenia zadawania uczniom szkół podstawowych jedynie dwóch wybranych rodzajów prac domowych przeprowadził Instytut Badań Edukacyjnych – Państwowy Instytut Badawczy (IBE-PIB).

W Ministerstwie Edukacji Narodowej trwa analiza możliwych modyfikacji aktualnie obowiązujących rozwiązań.

(oprac. m)

NASI SPECJALIŚCI:

► Kompleksowa diagnostyka USG

lek. Witold Ostrowicz
specjalista radiologii i diagnostyki obrazowej; badania USG pacjentów przyszpitalnych poradni wykonujemy bezpłatnie

lek. Jakub Ostrowicz
lekarz w trakcie specjalizacji z radiologii i diagnostyki obrazowej

► Poradnia ginekologiczno-położnicza

lek. Tomasz Chmura
specjalista ginekologii i położnictwa

lek. Michał Kłosiński
specjalista ginekologii i położnictwa

lek. Karolina Perszel – lekarz w trakcie specjalizacji z ginekologii i położnictwa

► Poradnia kardiologiczna

dr n. med. Karolina Macioł-Skurk
specjalistka kardiologii na Oddziale Klinicznym Kardiologii w Śląskim Centrum Chorób Serca w Zabrzu;
porady kardiologiczne; UKG; Holter EKG; Holter ciśnieniowy

► Poradnia hepatologiczna

lek. Anna Kusaj-Potysz
specjalista chorób zakaźnych; choroby zakaźne i choroby wątroby

► Poradnia chorób płuc

lek. Barbara Gembalczyk-Biały
specjalista chorób płuc, specjalista chorób wewnętrznych

► Poradnia diabetologiczna

► Poradnia internistyczna

► Poradnia geriatryczna

lek. Justyna Jaśnikowska
specjalista chorób wewnętrznych i specjalista diabetolog

► Poradnia nefrologiczna

► Poradnia chorób metabolicznych

lek. Joanna Siemiątkowska
specjalista nefrologii i chorób wewnętrznych; leczenie chorób nerek, tarczycy, cukrzycy i chorób metabolicznych

► Gabinet psychologiczny

mgr Sandra Duda – specjalista psychologii, badania psychologiczne z zakresu transportu i medycyny pracy

ostromed
CENTRUM MEDYCZNE

► Poradnia alergologiczna

► Poradnia chorób płuc

► Poradnia internistyczna

dr n. med. Łukasz Labus – specjalista alergolog, specjalista chorób płuc, specjalista chorób wewnętrznych

► Poradnia otolaryngologiczna

lek. Jacek Wałek
specjalista otolaryngolog

dr n. med. Jolanta Grabowska
specjalista otolaryngolog

► Poradnia chirurgiczna

lek. Aleksander Chlubek – specjalista chirurgii ogólnej

► Poradnia internistyczna

lek. Bożena Sienkiewicz
specjalista chorób wewnętrznych

► Poradnia urologiczna

lek. Jacek Madejski – specjalista urolog

► Poradnia ortopedyczna

lek. Michał Jaśnikowski
specjalista ortopedii i traumatologii

► Poradnia neurologiczna

lek. Izabela Brandenburg – specjalista neurologii

► Poradnia zdrowia psychicznego

lek. Radosław Wilk – specjalista psychiatrii

► Poradnia chirurgii dziecięcej

lek. Paulina Brauner – lekarz w trakcie specjalizacji z chirurgii dziecięcej w Górnośląskim Centrum Zdrowia Dziecka w Katowicach

► Poradnia dietetyczna

mgr Magdalena Kopel – dietetyk kliniczny

► Centrum Fizjoterapii Fizjo-Med

dr Marek Sroka, mgr Paweł Lociński
tel. 32 454 34 58

► Szpitalny punkt pobrania krwi

tel. 32 755 50 07, tel.kom. 539 149 649

► Spirometria

► Alergiczne Skórne Testy Punktowe (Prick Test)

tel. 32 724 24 20
tel. kom. 604 347 669

ul. Jana Kasprzowicza 1
Racibórz

www.ostromed.pl

PDK Racibórz pod dyktando Myśliwego. Co udało się zrobić? Jakie są problemy? Jak ma działać w przyszłości?

- Z końcem roku Robert Myśliwy przestał kierować Powiatowym Domem Kultury. Złożył rezygnację, bo podejmuje pracę szefa MOKSiR w Wodzisławiu Śląskim.
- Myśliwy spotkał się z zarządem powiatu i zdał raport ze swojej pracy w PDK.
- Zadał m.in. pytanie, czy Powiat stać na utrzymanie dwóch instytucji kultury – placówki przy ul. Stalmach i Zamku Piastowskiego. – Zamek jest gotowy, aby stać się instytucją kultury – podkreślił.

200 klientów.

Najbardziej popularne są zajęcia taneczne

– Jak PDK ma funkcjonować w przyszłości niezależnie od tego, kto będzie jego dyrektorem – o tym m.in. mówił na posiedzeniu zarządu powiatu były już dyrektor Robert Myśliwy. Było to jego drugie spotkanie z członkami zarządu w siedzibie PDK. Pierwszego odbyło się tam 29 lipca.

Robert Myśliwy poinformował, że po przeprowadzonym jesienią naborze do PDK-u uczęszcza ok. 200 klientów stałych. Główna forma działalności PDK to świadczenie usług – zajęć rekreacyjnych i artystycznych dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

Dużym zainteresowaniem cieszą się w PDK zajęcia taneczne prowadzone przez

Wiolettę Cabaj oraz zajęcia ruchowe dla maluszków, gdzie stworzona została lista rezerwowa.

Odeszli instruktorzy, a za nimi podążyły dzieci i młodzież

Dyrektor podkreślił, że rodzice zgłaszają zapotrzebowanie na zajęcia plastyczne i z zakresu modelarni, które były prowadzone wcześniej w Młodzieżowym Domu Kultury w Raciborzu.

– Część oferowanych zajęć może zbilansować poniesione koszty, ale są też i takie, które nigdy nie będą miały charakteru komercyjnego ze względu na ich niszowy charakter. Nie jest możliwe, aby w cenę zajęć wliczać koszty ogólne instytucji np. ogrzewania, energii elektrycznej – wyjaśnił na posiedzeniu zarządu R. Myśliwy.

Dodał, że dawni klienci, którzy uczęszczali na zajęcia prowadzone w MDK-u, korzystają aktualnie z zajęć w innych miejscach, ale prowadzonych przez dotychczasowych instruktorów. – Trzeba mieć na względzie otoczenie biznesowe, w którym funkcjonuje PDK, jego bliskie sąsiedztwo z innymi instytucjami kultury, w tym prywatnymi, które znajdują się w Raciborzu – przyznał Myśliwy.

Niezbędne są remonty, w tym sali widowiskowej

Zarządzający wcześniej Powiatowym Centrum

■ Zamek Piastowski jest gotowy, aby stać się instytucją kultury. Pojawia się tu pytanie o przyszłość PDK oraz czy na terenie Raciborza mają funkcjonować dwie powiatowe instytucje kultury? – mówił na spotkaniu z zarządem powiatu były już dyrektor PDK, Robert Myśliwy

Sportu zwrócił uwagę na spore nakłady finansowe, jakie trzeba ponieść na kompleksowy remont pomieszczeń PDK. Największa sala – widowiskowa wymaga ona przeprowadzenia remontu. Dyrektor Robert Myśliwy zapoznał zebranych z najpilniejszymi potrzebami remontowymi

PDK, w tym m.in. związanymi z usunięciem awarii biura na I piętrze, dokończeniem remontu holu i wykonaniem miejsc parkingowych przed budynkiem.

Zarząd zwiększył dotację dla Powiatowego Domu Kultury w Raciborzu o kwotę 50 000 zł, zaznaczając, że w kwocie tej przewidziane zostały środki finansowe na wypłatę nagród dla pracowników PDK.

– Istnieje możliwość pozyskania środków zewnętrznych na remont instytucji kultury, jednakże w PDK-u nie ma osób, które mogłyby napisać odpowiednie wnioski, brak dokumentacji projektowej, a w budżecie nie zabezpieczono środków

na wkład własny – wyliczał przed starostą dyrektor Myśliwy.

Zrobił porządek, zadbał o estetykę

Według odchodzącego dyrektora potrzeba też koncepcji docelowej, jak ma funkcjonować PDK, jakie zajęcia mają być w nim realizowane.

– Należy to zrobić mając na uwadze fakt, że szereg imprez artystycznych i kulturalnych świadczonych jest przez Zamek Piastow-

ski w Raciborzu. Zamek jest gotowy, aby stać się instytucją kultury. Pojawia się tu pytanie o przyszłość PDK oraz czy na terenie Raciborza mają funkcjonować dwie powiatowe instytucje kultury? – mówił przed zarządem powiatu Robert Myśliwy.

Dyrektor stwierdził jeszcze, że przez ostatnie 6 miesięcy 2025 roku udało się posprzątać wnętrze budynku PDK i zadbać o efekt estetyczny instytucji.

(oprac. m)

PRACOWNIA OPRAWY Obrazów

Nowiny
art

Racibórz, ul. Solna 7/3

tel. 32 414 04 79, pn – pt 9⁰⁰ – 17⁰⁰

Już 15 lat na rynku!

WYKONUJEMY:

Profesjonalne oprawy obrazów

Renowacje

Oprawy zdjęć weselnych i jubileuszowych

Do 30 tys. zł rosną kary za wypalanie traw i rozniecanie ognia. Senator Siedlaczek obawia się o polską wieś

■ Senator z Koalicji Obywatelskiej, Henryk Siedlaczek uważa, że samo podniesienie kar nie rozwiąże problemu

Nowelizacja kodeksu wykroczeń zakłada m.in. zaostrzenie kar za wypalanie traw i rozniecanie ognia w lasach, na łąkach i torfowiskach. – Czy zaostrzone przepisy nie uderzą nadto w zwykłych ludzi, zwłaszcza mieszkańców wsi, którzy od lat w sposób kontrolowany spalają liście czy resztki roślin na własnych terenach? – z takim zapytaniem wystąpił na forum izby wyższej senator ziemi raciborskiej, Henryk Siedlaczek.

Obowiązkiem państwa jest zapobieganie niebezpiecznym sytuacjom

Ustawa o zmianie ustawy – Kodeks wykroczeń oraz ustawy – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia ma zminimalizować zagrożenia pożarowe. Wprowadza zmiany w obszarze prawa wykroczeń. Ustawa zakłada m.in. za-

ostrzenie kar za wypalanie traw i rozniecanie ognia w lasach, na łąkach i torfowiskach.

– W kontekście wciąż rosnącego ryzyka pożarowego, będącego skutkiem zarówno zjawisk naturalnych, jak i działalności człowieka, często noszącej znamiona czynów zabronionych – podpalenia miejsc gromadzenia odpadów, niezgodne z przepisami wypalanie traw, nieostrożnego obchodzenia się z ogniem na terenie otwartym. Obowiązkiem państwa jest zapobieganie niebezpiecznym sytuacjom – przyznał w swojej przemowie w Senacie Henryk Siedlaczek 27 listopada na 46 posiedzeniu izby wyższej obecnej kadencji.

Wskazał, że postępujące zmiany klimatu, w szczególności wzrost temperatury i zmiana schematu opadowego, także powodują zwiększone ryzyko pożarowe. – Nie może być tolerowane lekceważenie

przepisów przeciwpożarowych – zaznaczył Siedlaczek.

Nastąpi podniesienie górnej granicy kary grzywny z 5 tysięcy zł do 30 tysięcy zł

Dyskusyjną kwestią pozostaje jego zdaniem to, czy zaostrzone przepisy nie uderzą nadto w zwykłych ludzi, zwłaszcza mieszkańców wsi, którzy od lat w sposób kontrolowany spalają liście czy resztki roślin na własnych terenach.

Zauważył, że wyższe sankcje mają pełnić funkcję odstraszającą, jednak w niektórych przypadkach ustawodawca przewiduje zastosowanie nadzwyczajnego złagodzenia kary.

Nastąpi eliminacja z siatki kar za wskazane w ustawie wykroczenia kary nagany i uzupełnienie tej siatki o karę ograniczenia wolności oraz podniesienie górnej granicy kary grzywny z 5 tysięcy zł do 30 tysięcy zł. Zmiany te nie ograniczą

sędziowskiego uznania w ramach sądowego wymiaru kary. Poszerzą katalog o nową rodzajowo karę oraz zwiększą zakres możliwej do orzeczenia kary grzywny.

Senator Siedlaczek sądzi, że procedury odwoławcze są zbyt lakoniczne i mało precyzyjne

– Sąd w dalszym ciągu w każdej sprawie, w wypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie, będzie mógł, biorąc pod uwagę charakter i okoliczności czynu lub właściwości i warunki osobiste sprawcy, skorzystać z instytucji przewidzianej w art. 39 kodeksu wykroczeń, tj. zastosować

wobec sprawcy nadzwyczajne złagodzenie kary albo odstąpić od wymierzenia kary lub środka karnego – podał senator z Rud w powiecie raciborskim. Sądy mają stosunkowo szerokie możliwości interpretacji penalizowanych czynów. – Warto byłoby rozważyć potrzebę dopracowania procedur odwoławczych, które są zbyt lakoniczne i mało precyzyjne – sugerował w izbie wyższej polityk Koalicji Obywatelskiej.

Zwrócił uwagę na działania prewencyjne, w tym także działania w zakresie prowadzonej polityki karnej, które mogą przyczynić się do poprawy bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony ich życia, zdrowia i

mienia, a także do ochrony środowiska naturalnego, w tym terenów szczególnie chronionych ze względu na wartości przyrodnicze albo walory krajobrazowe.

– Warto podkreślić, że samo podniesienie kar nie rozwiąże problemu. Równolegle potrzebne są działania informacyjne, zwłaszcza w zakresie prawidłowego zabezpieczania budynków, sprzętu czy terenów zielonych – podsumował Siedlaczek. (ma.w)

PO DOLINIE I NA HALI

■ Prezes PTTK Andrzej Kuśnierz tym razem zaproponował wyjazd w Tatry

27 i 28 grudnia 2025 odbyła się wyprawa górską – podsumowanie roku 2025 z PTTK Racibórz. Spacer po Dolinie Kościeliskiej i przejście do schroniska na Hali Kondratowej były celem wycieczkowiczów. Wyprawa zaczęła się w miejscowości Kiry od spotkania z Licencjonowanym Przewodnikiem

Tatrzańskim w Nowym Targu. Raciborzanie przeszli Doliną Kościeliską do Schroniska na Hali Ornak. Następnie zakwaterowali się w Białce Tatrzańskiej i tam wzięli udział w kuligu oraz biesiadzie przy kapełi góralskiej.

W drugim dniu udali się do Kuźnic i przeszli szlakiem niebieskim do schro-

niska na Hali Kondratowej. Na wyjeździe znaleźli czas na spacer po centrum Zakopanego.

W wyprawie brało udział 33 osoby, najstarszy uczestnik był z rocznika 1955, a najmłodszy z rocznika 2005.

Kolejnym wyjazdem z PTTK z Raciborza będzie Łysica 27 stycznia 2026 r. (red)

Brax'Jon Najlepsze IMPREZY OKLICZNOŚCIOWE

Z DBAŁOŚCIĄ
O KAŻDY DETAL

RYNEK 13 RACIBÓRZ

Bankiety firmowe
Imprezy okolicznościowe
Studniówki i półmetki
Imprezy integracyjne
Eleganckie przyjęcia VIP

REZERWACJE*: 32 418 1000

WWW.BRAXTON.PL

MOTORYZACJA

KUPIĘ

- Auto skup, gotówka, najlepsze ceny, dojazd do klienta. Tel. 509-796-001.

NIERUCHOMOŚCI

SPRZEDAM

- Sprzedam mieszkanie w Raciborzu przy ulicy Browarnej 16 (drugie piętro). Ogrzewanie miejskie. Tel. 788-722-607.

POSIADAM DO WYNAJĘCIA

• Racibórz 25 m kw. pokój, kuchnia umeblowane. Czynsz: 800 zł + media (c.o., en. elektr. woda), kaucja - 1200 zł. Tel. 784-573-035, edh@interia.eu.

• Racibórz 50 m kw. 2-pokojowe, duża kuchnia umeblowana i wyposażona. Możliwość parkowania sam. Czynsz: 1200 zł plus media (c.o., en. elektr. woda), kaucja: 1500 zł. Tel. 784-573-035, edh@interia.eu.

RÓŻNE (KUPIĘ - SPRZEDAM)

• Antyki za gotówkę kupię. Obrazy, plater, srebra, porcelana, szkło, monety, banknoty, militaria. Tel. 782-181-899.

TOWARZYSKIE

• Justyna, 500-157-296.

USŁUGI

• Opał, węgiel, eko-groszek, szybki transport, tel. 570-817-237.

• Profesjonalna pomoc prawna w zakresie uzyskania świadczenia wspierającego w ZUS i KRUS. 502-462-368.

USŁUGI REM.-BUD.

• F.W.-BUD Marcin Kruczyński, usługi ogólnobudowlane. Zajmujemy się kompleksowym wykończeniem wnętrz, budową domów, dociepleniem elewacji. Tel. 793-330-597.

ZDROWIE

KARDIOLOGIA

• Lek. Aleksandra Nowak -Wawrzekiewicz, specjalista kardiolog, poniedziałki, środy, piątki od 16.00. Racibórz, ul. Ogrodowa 54/1, Rejestracja: tel. 602-695-679.

Odmień nasz los...

adoptuj przyjaciela...
www.owczarki.eu

CENNIK OGŁOSZEŃ DROBNYCH*

• motoryzacja – 20 zł	• matrymonialne – 15 zł	• praca – 20 zł	• usługi rem.-bud. – 20 zł
• biznes – 20 zł	• nauka – 15 zł	• towarzyskie – 30 zł	• usługi – 20 zł
• gastronomia – 20 zł	• różne – 15 zł	• transport – 20 zł	• wróżby – 20 zł
• kredyty, pożyczki – 20 zł	• podaruję – 10 zł	• turystyka – 20 zł	• zdrowie – 20 zł
• nieruchomości – 20 zł	• zguby – 10 zł	• noclegi – 20 zł	• zwierzęta – 20 zł

* Ogłoszenie drobne do 15 słów

• OGŁOSZENIE PODWÓJNE (16 do 30 słów) + 10 zł • DODATKOWE MOŻLIWOŚCI: • pogrubienie + 5 zł, • ramka + 5 zł, • kontra + 5 zł, • apla + 5 zł, • kolor + 5 zł.

Chcesz zamieścić ogłoszenie? – odwiedź nas w redakcji:

Wydawnictwo Nowiny Sp. z o.o.

ul. Tadeusza Kościuszki 32 A
47-400 Racibórz
Czynne: pn. – pt., 8.00 – 16.00

Tel. 32 415 47 27

lub naszą stronę w Internecie:
nowiny.pl/ogloszenia

za 5 złotych Wyróżnij drobne ogłoszenie

POGRUBIENIE*

• Sprzedam działkę na Księżycu. Tanio. Tel. 000-000-000.

Czcionka pogrubiona, kolor czarny

RAMKA*

• Kupię kota w butach (czerwone kozaki).

Czcionka czarna, ramka czarna

KONTRA*

• Poszukuję towarzysza spacerów. Czerwony Kapturek.

Czcionka biała, tło czarne

APLA*

• Dam pracę Krasnoludkom. Królewna Śnieżka.

Czcionka czarna, tło niebieskie

KOLOR*

• Wynajmę amfibię. Atrakcyjne rabaty. Pan Samochodzik.

* Czcionka niebieska

* Wymienione opcje wyróżnień można łączyć ze sobą dowolny sposób. Oferta ważna od 15 czerwca 2010 r.

Kup wyjątkową książkę w naszym sklepie
www.sklep.nowiny.pl lub zamów przez telefon: **32 415 47 27**

SKLEP
nowiny.pl

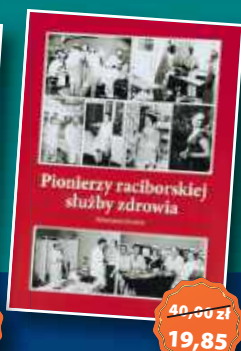
45,00 zł
20,90

50,00 zł
20,40

29,00 zł
19,85

40,00 zł
19,85

18,00 zł
10,40

79,00 zł
69,90

47,00 zł

34,00 zł
24,90

nowiny
RACIBORSKIE

Redakcja: 47-400 Racibórz, ul. Kościuszki 32 A, tel. 32 415 47 27
Nakład: 4500 egz.; e-mail: nr@nowiny.pl; http://nowiny.pl
Reklama: Marek Kuder, 608 678 209, m.kuder@nowiny.pl;
Barbara Frydryk, 668 191 013, b.frydryk@nowiny.pl;
Ewa Węgrzyn, 662 058 475, e.koczwar@nowiny.pl.

Redaktor naczelny:
Mariusz Weidner, m.weidner@nowiny.pl, 600 082 304
Dziennikarze: Wojciech Żołneczek, 662 056 265,
w.zolneczek@nowiny.pl; Dawid Machacki, 662 074 637,
d.machacki@nowiny.pl.

Redakcja techniczna: Agnieszka Subocz, a.subocz@nowiny.pl
Portal nowiny.pl: Wojciech Żołneczek, portal@nowiny.pl
Wydawca: Wydawnictwo Nowiny Sp. z o.o.
Dyrektor Wydawnictwa Prasowego: Katarzyna Gruchot

Izba Wydawców Prasy

Stowarzyszenie Gazet Lokalnych

Druk: Drukarnia Polskappresse Sp. z o.o., Sosnowiec

© Wszystkie prawa autorskie do opracowań graficznych reklam zastrzeżone
• Materiałów niezamówionych nie zwracamy

Wyrba – to nazwisko wyróżnia się w Unii Racibórz.

Czterech braci w klubie ze Srebrnej

Podczas niedawnej Gali Unii Racibórz w Raciborskim Centrum Kultury w sposób szczególny uhonorowano jedną rodzinę. – Państwo Wyrba, zapraszamy na scenę – powiedział trener Piotr Mucha, który w ten sposób chciał podziękować za zaufanie, jakim rodzice obdarzyli raciborskim klub. Czterech synowie Wyrbów trenują w Akademii Unii Racibórz.

– Gdy jadą na trening z chłopcami, rozwoją kolejno: pierwszego, drugiego, trzeciego syna, a jak odwożą czwartego, to już muszą jechać po tego pierwszego, bo kończy mu się trening – opowiadał ze sceny trener Mucha, trzymając pamiątkową statuetkę dla taty

■ Rodzina, której Unia Racibórz szczególnie podziękowała na swojej Gali w RCK. Państwo Wyrba i ich czterech synowie – piłkarze akademii klubu ze Srebrnej

chłopców, pana Mateusza. To zawodowy strażak z raciborskiej komendy, oficer

prasowy jednostki, znany z licznych występów medialnych.

Trener Mucha poprosił na Gali, aby na scenie zaprezentowała się cała rodzi-

na. – Zapraszamy, państwo Wyrba, wyjdźcie tu do nas wszyscy – powiedział szkoleniowiec grup młodzieżowych w klubie z Raciborza.

– Mateusz, może powiesz dwa słowa, jak wygląda dzień w waszej rodzinie? – z uśmiechem oddał mikrofon ojcu zawodników Unii.

– Każdy dzień jest u nas bardzo napięty, uwierzcie nam. W ogóle funkcjonujemy już teraz tylko tak, że ratuje nas aplikacja w smartfonie „sportbm”. Ciągłe musimy sprawdzać, gdzie jedziemy i co robimy, bo oprócz tej czwórki na scenie, dwójka z nich jeszcze gra w dwóch drużynach, a to nie ułatwia tego wszystkiego. Ale z taką otoczką, z takimi trenerami,

koordynatorem i z tym, co teraz dzieje się w Unii, jest naprawdę bardzo dobrze. Dziękujemy – oświadczył na gali w RCK Mateusz Wyrba.

Pan Mateusz dodatkowo okazał się szczęśliwcem, który w losowaniu otrzymał voucher na zimowy obóz z Unią Racibórz. – Jest to zawodnik, którego już tu dzisiaj państwo na scenie widzieliście dwa razy: Mateusz Wyrba. Chyba nie zamarnie już zimą – żartował na uroczystej gali trener Piotr Mucha.

Z klubem z Raciborza związana jest także babcia chłopców – Urszula Herud, którą również wyróżniono w trakcie Gali w RCK w gronie sponsorów. (ma.w)

Obchodzili 105 urodziny. Prezes Kula nagrodził kluby medalami

W siedzibie Śląskiego ZPN odbyło się wyjątkowe spotkanie. Prezes Henryk Kula zaprosił przedstawicieli 20 klubów obchodzących w 2025 roku, podobnie jak Śląski ZPN, 105-lecie. Z tej okazji wręczył wyjątkowe medale z limitowanej serii, by pogratulować symbolicznie działaczom, zawodnikom, trenerom i lokalnym społecznościom, wielu lat wyteżonej pracy i życzyć wszelkiej pomyślności na kolejne.

Nie brakowało świątecznych życzeń, ciekawych rozmów o piłce i codziennych wyzwaniach. Poruszano tematy problemów infrastrukturalnych, finansowania działalności

klubów, z pozyskiwaniem zawodników i szkoleniem młodzieży. Kluby ustaliły, że na początku roku wrócą do szerszych ustaleń związanych z pomysłem

■ Przedstawiciele klubów z Rudy Kozielskiej i Krzyżanowic w gości w Śląskim Związku Piłki Nożnej, u prezesa Henryka Kuli

rozegrania turnieju dla młodzieży w kategorii E1, reprezentującej 105-latków. Ma się odbyć na obiekcie Polonii Bytom, którego budowa jest na ukończeniu. W tym roku 105-lecie świętowały kluby: Bytomski Sport Polonia Bytom, GKS Grunwald Ruda Śląska, GKS Gwarek Ornontowice, GKS Wawel Wirek, KS STS Czarni Sucha Góra, KS

Orzeł Biały Piekary Śląskie, KS Polonia Niewiadom, KS Rodło Górniki, KS MOSiR Sparta Zabrze, LKS Brzeziny, LKS Krzyżanowice, LKS Orzeł Nakło Śląskie, LKS Ruda Kozielska, LKS Unia Świerklaniec, LKS Wisła Strumięń, MKS Pogoń Ruda Śląska, MKS Śląsk Świętochłowice, Ruch Chorzów, TP Jastrząb Bielszowice, ŚKS Naprzód Lipiny.

(oprac. m)

Unia Racibórz zagra do marca siedem sparingów, wszystkie na wyjeździe

Drużyna seniorów Unii Racibórz występująca w okręgówce wraca do treningów 9 stycznia. Zespół prowadzony przez trenera Łukasza Zejdlera w okresie przygotowań do rundy wiosennej ma rozegrać siedem spotkań kontrolnych.

Rundę wiosenną Unia Racibórz rozpocznie 7 marca – wtedy o godz. 15:00 u siebie będzie podejmować KS Ruch Stanowice.

Terminy i lokalizacje meczów sparingowych Unii Racibórz

- LKS Pawłów – MKS Unia Racibórz, 17 stycznia, godzina do ustalenia, Chlebicov (Republika Czeska).
- MKS Unia Racibórz – LKS Tworków II, 24 stycznia, godzina 10:00, Nieboczowy.
- LKS Studzienna – MKS Unia Racibórz, 31 stycznia, godzina 17:00, Wo-

dzisław Śląski.

- MKS Unia Racibórz – KS Unia II Turza Śląska, 7 lutego, godzina 10:00, Nieboczowy.
- MRKS Czechowice-Dziedzice – MKS Unia Racibórz, 14 lutego, godzina do ustalenia, Czechowice-Dziedzice.
- TS Chemik Kędzierzyn – Koźle – MKS Unia Racibórz, 21 lutego, godzina 12:00, Kędzierzyn – Koźle.
- GKS Czarni Jaworze – MKS Unia Racibórz, 1 marca, godzina 11:30, Wapienica.

Uwaga – godziny spotkań mogą ulegać zmianom. (red)

Metal o symbolu Sc

▼

3

▼

Lody znane z reklam

▼

... 5. kanał tv

▼

Druczek reklamowy

▼

▼

▼

W rodzinie ptaków

▼

▼

▼

Nieoswojony z cywilizacją

▼

Rodzaj chusty

▼

Cena z VAT-em

▼

Umie ładnie przemawiać

▼

Łąka pośredku lasu

▼

Arlekin na sznurku

▼

Zawody otwarte dla wszystkich

▼

▼

▼

Objaw alergii, grypy

▶

▼

▼

Ma sens prze-nośny

▶

▼

▼

▼

▼

▼

▼

Pan znad Tamizy

▶

10

▶

Gwarancją schudnięcia?

▶

Oszczepem

▶

Rodak Nikoli Tesli

▶

▼

▼

I on nie należy z pustego

▶

Duża w łazience

▶

16

▶

Emil, autor „Nany”

▶

Bohater powieści Dumasa

▶

Kram z rąbanką

▶

▼

▼

▼

▼

Trakt naszej stolicy

▶

1

▶

Znany z afery Art-B

▶

▼

▼

Twórca dzieła sztuki

▶

▼

▼

Szarak pod miedzą

▶

▼

▼

18

▶

Mała oprawka zdjęcia

▶

Olimpijski ogień

▶

▼

▼

Zawiałów lub Wi-dawska

▶

▼

▼

▼

▼

▼

▼

Ciuszek dla lalki

▶

▼

▼

Owce - kierdel, konie -?

▶

▼

▼

Rene, aktorka amer.

▶

Amory, zaloty Sarmaty

▶

Odmiana gryki Narto-sanki

▶

▼

▼

▼

▼

▼

▼

Zaraz po żniwach

▶

▼

▼

Zwierzę płci męskiej

▶

▼

▼

14

▶

Smolił cholewki do Jagienki

▶

▼

▼

▼

▼

Dawniej o zarazku

▶

▼

▼

▼

▼

▼

▼

25

▶

Staszek, legenda nart

▶

▼

▼

▼

▼

...-Miki, bajkowa małpka

▶

Płynie przez Bochnię

▶

Rodzinne lub nauczy-cielskie

▶

▼

▼

▼

▼

▼

▼

Wstrzykuje sobie insulinę

▶

Toleruje poglądy innych

▶

Zakocha-ny w muzyce

▶

▼

▼

Pies na polowaniu

▶

Hala z krosnami

▶

19

▶

Strzela-nina, ka-nonada

▶

▼

▼

▼

▼

... Europejska

▶

Na nim czekał kat

▶

26

▶

Hay-worth, dawna aktorka

▶

▼

▼

▼

▼

Głon, roślina plechowa

▶

▼

▼

6

▶

Odrasta z pnia

▶

Tajniak, szpicel

▶

Grecka litera

▶

▼

▼

▼

▼

Wstrzykuje sobie insulinę

▶

Toleruje poglądy innych

▶

Zakocha-ny w muzyce

▶

▼

▼

Pies na polowaniu

▶

Hala z krosnami

▶

19

▶

Strzela-nina, ka-nonada

▶

▼

▼

▼

▼

... Europejska

▶

Na nim czekał kat

▶

26

▶

Hay-worth, dawna aktorka

▶

▼

▼

▼

▼

Głon, roślina plechowa

▶

▼

▼

6

▶

Odrasta z pnia

▶

Tajniak, szpicel

▶

Grecka litera

▶

▼

▼

▼

▼

Wstrzykuje sobie insulinę

▶

Toleruje poglądy innych

▶

Zakocha-ny w muzyce

▶

▼

▼

Pies na polowaniu

▶

Hala z krosnami

▶

19

▶

Strzela-nina, ka-nonada

▶

▼

▼

▼

▼

... Europejska

▶

Na nim czekał kat

▶

26

▶

Hay-worth, dawna aktorka

▶

▼

▼

▼

▼

Głon, roślina plechowa

▶

▼

▼

6

▶

Odrasta z pnia

▶

Tajniak, szpicel

▶

Grecka litera

▶

▼

▼

▼

▼

Wstrzykuje sobie insulinę

▶

Toleruje poglądy innych

▶

Zakocha-ny w muzyce

▶

▼

▼

Pies na polowaniu

▶

Hala z krosnami

▶

19

▶

Strzela-nina, ka-nonada

▶

▼

▼

▼

▼

... Europejska

▶

Na nim czekał kat

▶

26

▶

Hay-worth, dawna aktorka

▶

▼

▼

▼

▼

Głon, roślina plechowa

▶

▼

▼

6

▶

Odrasta z pnia

▶

Tajniak, szpicel

▶

Grecka litera

▶

▼

▼

▼

▼

Wstrzykuje sobie insulinę

▶

Toleruje poglądy innych

▶

Zakocha-ny w muzyce

▶

▼

▼

Pies na polowaniu

▶

Hala z krosnami

▶

19

▶

Strzela-nina, ka-nonada

▶

▼

▼

▼

▼

... Europejska

▶

Na nim czekał kat

▶

26

▶

Hay-worth, dawna aktorka

▶

▼

▼

▼

▼

Głon, roślina plechowa

▶

▼

▼

6

▶

Odrasta z pnia

▶

Tajniak, szpicel

▶

Grecka litera

▶

▼

▼

▼

▼

Wstrzykuje sobie insulinę

▶

Toleruje poglądy innych

▶

Zakocha-ny w muzyce

▶

▼

▼

Pies na polowaniu

▶

Hala z krosnami

▶

19

▶

Strzela-nina, ka-nonada

▶

▼

▼

▼

▼

... Europejska

▶

Na nim czekał kat

▶

26

▶

Hay-worth, dawna aktorka

▶

▼

▼

▼

▼

Głon, roślina plechowa

▶

▼

▼

6

▶

Odrasta z pnia

▶

Tajniak, szpicel

▶

Grecka litera

▶

▼

▼

▼

▼

Wstrzykuje sobie insulinę

▶

Toleruje poglądy innych

▶

Zakocha-ny w muzyce

▶

▼

▼

Pies na polowaniu

▶

Hala z krosnami

▶

19

▶

Strzela-nina, ka-nonada

▶

▼

▼

▼

▼

... Europejska

▶

Na nim czekał kat

▶

26

▶

Hay-worth, dawna aktorka

▶

▼

▼

▼

▼

Głon, roślina plechowa

▶

▼

▼

6

▶

Odrasta z pnia

▶

Tajniak, szpicel

▶

Grecka litera

▶

▼

▼

▼

▼

Wstrzykuje sobie insulinę

▶

Toleruje poglądy innych

▶

Zakocha-ny w muzyce

▶

▼

▼

Pies na polowaniu

▶

Hala z krosnami

▶

19

▶

Strzela-nina, ka-nonada

▶

▼

▼

▼

▼

... Europejska

▶

Na nim czekał kat

▶

26

▶

Hay-worth, dawna aktorka

▶

▼

▼

▼

▼

Głon, roślina plechowa

▶

▼

▼

6

▶

Odrasta z pnia

▶

Tajniak, szpicel

▶

Grecka litera

▶

▼

▼

▼

▼

Wstrzykuje sobie insulinę

▶

Toleruje poglądy innych

▶

Zakocha-ny w muzyce

▶

▼

▼

Pies na polowaniu

▶

Hala z krosnami

▶

19

▶

Strzela-nina, ka-nonada

▶

▼

▼

▼

▼

... Europejska

▶

Na nim czekał kat

▶

26

▶

Hay-worth, dawna aktorka

▶

▼

▼

▼

▼

Głon, roślina plechowa

▶

▼

▼

6

▶

Odrasta z pnia

▶

Tajniak, szpicel

▶

Grecka litera

▶

▼

▼

▼

▼

Wstrzykuje sobie insulinę

▶

Toleruje poglądy innych

▶

Zakocha-ny w muzyce

▶

▼

▼

Pies na polowaniu

▶

Hala z krosnami

▶

19

▶

Strzela-nina, ka-nonada

▶

▼

▼

▼

▼

... Europejska

▶

Na nim czekał kat

▶

26

▶

Hay-worth, dawna aktorka

▶

▼

▼

▼

▼

Głon, roślina plechowa

▶

▼

▼

6

▶

Odrasta z pnia

▶

Tajniak, szpicel

▶

Grecka litera

▶

▼

▼

▼

▼

Wstrzykuje sobie insulinę

▶

Toleruje poglądy innych

▶

Zakocha-ny w muzyce

▶

▼

▼

Pies na polowaniu

▶

Hala z krosnami

▶

19

▶

Strzela-nina, ka-nonada

▶

▼

▼

▼

▼

... Europejska

▶

Na nim czekał kat

▶

26

▶

Hay-worth, dawna aktorka

▶

▼

▼

▼

▼

Głon, roślina plechowa

▶

▼

▼

6

▶

Odrasta z pnia

▶

Tajniak, szpicel

▶

Grecka litera

▶

▼

▼

▼

▼

Wstrzykuje sobie insulinę

▶

Toleruje poglądy innych

▶

Zakocha-ny w muzyce

▶

▼

▼

Pies na polowaniu

▶

Hala z krosnami

▶

19

▶

Strzela-nina, ka-nonada

▶

▼

▼

▼

▼

... Europejska

▶

Na nim czekał kat

▶

26

▶

Hay-worth, dawna aktorka

▶

▼

▼

▼

▼

Głon, roślina plechowa

▶

▼

▼

6

▶

Odrasta z pnia

▶

Tajniak, szpicel

▶

Grecka litera

▶

▼

▼

▼

▼

Wstrzykuje sobie insulinę

▶

Toleruje poglądy innych

▶

Zakocha-ny w muzyce

▶

▼

▼

Pies na polowaniu

▶

Hala z krosnami

▶

19

▶

Strzela-nina, ka-nonada

▶

▼

▼

▼

▼

... Europejska

▶

Na nim czekał kat

▶

26

▶

Hay-worth, dawna aktorka

▶

▼

▼

▼

▼

Głon, roślina plechowa

▶

▼

▼

6

▶

Odrasta z pnia

▶

Tajniak, szpicel

▶

Grecka litera

▶

▼

▼

▼

▼

Wstrzykuje sobie insulinę

▶

Toleruje poglądy innych

▶

Zakocha-ny w muzyce

▶

▼

▼

Pies na polowaniu

▶

Hala z krosnami

▶

19

▶

Strzela-nina, ka-nonada

▶

▼

▼

▼

▼

... Europejska

▶

Na nim czekał kat

▶

26

▶

Hay-worth, dawna aktorka

▶

▼

▼

▼

▼

Głon, roślina plechowa

▶

▼

▼

6

▶

Odrasta z pnia

▶

Tajniak, szpicel

▶

Grecka litera

▶

▼

▼

▼

▼

Wstrzykuje sobie insulinę

▶

Toleruje poglądy innych

▶

Zakocha-ny w muzyce

▶

▼

▼

Pies na polowaniu

▶

Hala z krosnami

▶

19

▶

Strzela-nina, ka-nonada

▶

▼

▼

▼

▼

... Europejska

▶

Na nim czekał kat

▶

26

▶

Hay-worth, dawna aktorka

▶

▼

▼

▼

▼

Głon, roślina plechowa

▶

▼

▼

6

▶

Odrasta z pnia

▶

Tajniak, szpicel

▶

Grecka litera

▶

▼

▼

▼

▼

Wstrzykuje sobie insulinę

▶

Toleruje poglądy innych

▶

Zakocha-ny w muzyce

▶

▼

▼

Pies na polowaniu

▶

Hala z krosnami

▶

19

▶

Strzela-nina, ka-nonada

▶

▼

▼

▼

▼

... Europejska

▶

Na nim czekał kat

▶

26

▶

Hay-worth, dawna aktorka

▶

▼

▼

▼

▼

Głon, roślina plechowa

▶

▼

▼

6

▶

Odrasta z pnia

▶

Tajniak, szpicel

▶

Grecka litera

▶

▼

▼

▼

▼

Wstrzykuje sobie insulinę

▶

Toleruje poglądy innych

▶

Zakocha-ny w muzyce

▶

▼

▼

Pies na polowaniu

▶

Hala z krosnami

▶

19

▶

Strzela-nina, ka-nonada

▶

▼

▼

▼

▼

... Europejska

▶

Na nim czekał kat

▶

26

▶

Hay-worth, dawna aktorka

▶

▼

▼

▼

▼

Głon, roślina plechowa

▶

▼

▼

6

▶

Odrasta z pnia

▶

Tajniak, szpicel

▶

Grecka litera

▶

▼

▼

▼

▼

Wstrzykuje sobie insulinę

▶

Toleruje poglądy innych

▶

Zakocha-ny w muzyce

▶

▼

▼

Pies na polowaniu

▶

Hala z krosnami

▶

19

▶

Strzela-nina, ka-nonada

▶

▼

▼

▼

▼

... Europejska

▶

Na nim czekał kat

▶

26

▶

Hay-worth, dawna aktorka

▶

▼

▼

▼

▼

Głon, roślina plechowa

▶

▼

▼

6

▶

Odrasta z pnia

▶

Tajniak, szpicel

▶

Grecka litera

▶

▼

▼

▼

▼

Wstrzykuje sobie insulinę

▶

Toleruje poglądy innych

▶

Zakocha-ny w muzyce

▶

▼

▼

Pies na polowaniu

▶

Hala z krosnami

▶

19

▶

Strzela-nina, ka-nonada

▶

▼

▼

▼

▼

... Europejska

▶

Na nim czekał kat

▶

26

▶

Hay-worth, dawna aktorka

▶

▼

▼

▼

▼

Głon, roślina plechowa

▶

▼

▼

6

▶

Odrasta z pnia

▶

Tajniak, szpicel

▶

Grecka litera

▶

▼

▼

▼

▼

Wstrzykuje sobie insulinę

▶

Toleruje poglądy innych

▶

Zakocha-ny w muzyce

▶

▼

▼

Pies na polowaniu

▶

Hala z krosnami

▶

19

▶

Strzela-nina, ka-nonada

▶

▼

▼

▼

▼

... Europejska

▶

Na nim czekał kat

▶

26

▶

Hay-worth, dawna aktorka

▶

▼

▼

▼

▼

Głon, roślina plechowa

▶

▼

▼

6

▶

Odrasta z pnia

▶

Tajniak, szpicel

▶

Grecka litera

▶

▼

▼

▼

▼

Wstrzykuje sobie insulinę

▶

Toleruje poglądy innych

▶

Zakocha-ny w muzyce

▶

▼

▼

Pies na polowaniu

▶

Hala z krosnami

▶

19

▶

Strzela-nina, ka-nonada

▶

▼

▼

▼

▼

... Europejska

▶

Na nim czekał kat

▶

26

▶

Hay-worth, dawna aktorka

▶

▼

▼

▼

▼

Głon, roślina plechowa

▶

▼

▼

6

▶

Odrasta z pnia

▶

Tajniak, szpicel

▶